

Úplné znění č. 240/1993 Sb.**Občanský soudní řád (úplné znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplnění)**<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-240>Částka **59/1993**Platnost od **24.09.1993****Aktuální znění 24.09.1993**

240

PŘEDSEDA POSLANECKÉ SNĚMOVNY

vyhlašuje

úplné znění občanského soudního řádu ze dne 4. prosince 1963 č. 99 Sb., jak vyplývá ze změn, doplnění a úprav provedených zákonem ze dne 6. dubna 1967 č. 36 Sb., zákonem ze dne 18. prosince 1969 č. 158 Sb., zákonem ze dne 26. dubna 1973 č. 49 Sb., zákonem ze dne 26. března 1975 č. 20 Sb., zákonem ze dne 10. listopadu 1982 č. 133 Sb., zákonem ze dne 4. května 1990 č. 180 Sb., zákonem ze dne 11. července 1991 č. 328 Sb., zákonem ze dne 5. listopadu 1991 č. 519 Sb., zákonem ze dne 28. dubna 1992 č. 263 Sb., zákonem České národní rady ze dne 21. prosince 1992 č. 24/1993 Sb. a zákonem ze dne 20. května 1993 č. 171 Sb.

OBČANSKÝ SOUDNÍ ŘÁD

ČÁST PRVNÍ**OBECNÁ USTANOVENÍ****HLAVA PRVNÍ****ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ****§ 1**

Občanský soudní řád upravuje postup soudu a účastníků v občanském soudním řízení tak, aby byla zajištěna spravedlivá ochrana práv a oprávněných zájmů účastníků, jakož i výchova k zachování zákonů, k čestnému plnění povinností a k úctě k právům spoluobčanů.

§ 2

V občanském soudním řízení soudy projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci, provádějí výkon rozhodnutí, která nebyla splněna dobrovolně, a zaměřují svou činnost k tomu, aby nedocházelo k porušování práv a právem chráněných zájmů fyzických a právnických osob a aby práv nebylo zneužíváno na úkor těchto osob.

§ 3

Občanské soudní řízení je jednou ze záruk zákonnosti a slouží jejímu upevnování a rozvíjení. Každý má právo domáhat se u soudu ochrany práva, které bylo ohroženo nebo porušeno.

§ 4

zrušen

§ 5

Soudy poskytují účastníkům poučení o jejich procesních právech a povinnostech.

§ 6

V řízení postupuje soud v součinnosti se všemi účastníky řízení tak, aby ochrana práv byla rychlá a účinná a aby skutečnosti, které jsou mezi účastníky sporné, byly spolehlivě zjištěny.

HLAVA DRUHÁ

SOUDY

Pravomoc

§ 7

(1) V občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných, družstevních, jakož i z obchodních vztahů (včetně vztahů podnikatelských a hospodářských), pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.

(2) Jiné věci projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení, jen stanoví-li to zákon.

§ 8

Má-li být před řízením u soudu provedeno řízení u jiného orgánu, mohou soudy jednat jen tehdy, nebyla-li věc v takovém řízení s konečnou platností vyřešena.

§ 8a

Spory o pravomoc

Vrchní soud rozhoduje spory o pravomoc mezi soudy a orgány státní správy; k řízení je příslušný vrchní soud, v jehož obvodu je sídlo orgánu státní správy, jehož se spor o pravomoc týká.

Příslušnost

§ 9

(1) K řízení v prvním stupni jsou zásadně příslušné okresní soudy.

(2) Krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně

a) ve věcech ochrany osobnosti podle občanského zákoníku a ochrany proti uveřejňování informací, které jsou zneužitím svobody projevu, slova a tisku podle právních předpisů o hromadných informačních prostředcích,

b) o nárocích vycházejících z autorského zákona,

c) ve věcech původcovství k předmětům průmyslového vlastnictví, práva je přihlásit k ochraně, spolumajitelství a o nárocích z těchto věcí, popřípadě z porušení práv v těchto věcech,

d) ve sporech o vzájemné vypořádání dávky poskytnuté neprávem nebo ve vyšší výměře, než náležela, mezi zaměstnavatelem a příjemcem této dávky podle právních předpisů o sociálním zabezpečení,

e) ve sporech mezi příslušným orgánem nemocenského pojištění a zaměstnavatelem o náhradu škody vzniklé nesprávným postupem při provádění nemocenského pojištění,

f) ve sporech o určení nezákonnosti stávky nebo výluky,

g) ve sporech o neplatnost skončení pracovního nebo služebního poměru podle § 18 odst. 2 zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky,

h) ve sporech týkajících se cizího státu nebo osob požívajících diplomatických imunit a výsad, jestliže tyto spory patří do pravomoci soudů České republiky,

i) v řízení konkursním a vyrovnacím, je-li úpadcem (dlužníkem) fyzická nebo právnická osoba, jež není zapsána v obchodním rejstříku, včetně sporů tímto řízením vyvolaných,

j) v řízení o určení, zda návrh na registraci politické strany nebo politického hnutí nemá nedostatky, které by bránily jejich registraci.**1)**

(3) Krajské soudy rozhodují dále jako soudy prvního stupně ve věcech obchodních spory

a) z právních vztahů mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti,

aa) jsou-li oba účastníci zapsáni v obchodním rejstříku; pro tyto účely mají banky postavení podnikatele zapsaného v obchodním rejstříku,

bb) je-li navrhovatel podnikatelem, který není zapsán v obchodním rejstříku, a odpůrce je podnikatelem, který v obchodním rejstříku je zapsán, přičemž částka požadovaná navrhovatelem převyšuje 50 000 Kč;

b) bez zřetele na to, zda účastníci závazkového vztahu jsou podnikatelé, spory

aa) z právních vztahů souvisejících se zakládáním obchodních společností nebo družstev,

bb) z burzovních obchodů a jejich zprostředkování,

cc) ze smlouvy o prodeji podniku nebo jeho části,**2)**

dd) ze smlouvy o kontrolní činnosti,**3)**

ee) ze smlouvy zasílatelské,**4)**

ff) ze smlouvy o provozu dopravního prostředku,**5)**

gg) ze smlouvy o tichém společenství,**6)**

hh) ze smlouvy o otevření akreditivu,**7)**

ii) ze smlouvy o inkasu,**8)**

jj) ze smlouvy o uložení cenných papírů nebo jiných hodnot,**9)**

kk) ze smlouvy o běžném účtu,**10)**

ll) ze smlouvy o vkladovém účtu,**11)**

mm) z cestovního šeku,**12)**

nn) ze smlouvy o úvěru,

oo) ze závazkových vztahů ze slibu odškodnění,**13)**

pp) z právních vztahů vzniklých při zajištění závazků uvedených pod aa) až nn),

rr) z práv z patentů, chráněných užitných a průmyslových vzorů a topografií polovodičových výrobků jako předmětu obchodu,

qq) ze závazkových vztahů z bankovní záruky;

c) bez zřetele na to, že nejde o obchody ve smyslu písmena a) či b), spory

aa) z právních vztahů mezi obchodními společnostmi (družstvy) a jejich zakladateli (společníky nebo členy), jakož i mezi společníky (členy nebo zakladateli) navzájem,

bb) z právních vztahů mezi prokuristou a podnikatelem, který prokuru udělil, a byla-li prokura udělena více osobám, z právních vztahů mezi těmito osobami navzájem, a z právních vztahů mezi obchodním zástupcem a podnikatelem, který obchodního zástupce pověřil, ledaže jde o spor z pracovněprávního vztahu,

cc) z právních vztahů týkajících se směnek, jiných cenných papírů nebo šeků, včetně sporů z vydaných směnečných (šekových) platebních rozkazů,

dd) z právních vztahů týkajících se ochrany hospodářské soutěže**14)** a týkajících se nekalé soutěže,**15)**

- ee) z práv k obchodnímu jménu,**16)** ochranným známkám**17)** a označení původu,**18)**
- ff) z pojištění spojeného s předmětem obchodní činnosti,
- gg) o návrhu společníka veřejné obchodní společnosti na její zrušení pro porušování společenské smlouvy jiným společníkem,**19)**
- hh) o návrhu společníka společnosti s ručením omezeným na zrušení jeho účasti ve společnosti,**20)**
- ii) o návrhu společníků společnosti s ručením omezeným na zrušení společnosti,**21)**
- jj) o návrhu člena družstva na zrušení rozhodnutí členské schůze o jeho vyloučení,**22)**
- kk) o neplatnost rozhodčích smluv a o zrušení rozhodčích nálezů vydaných rozhodci na základě rozhodčí smlouvy,**23)**
- ll) ze vztahů vznikajících z mezinárodního obchodního styku právnických a fyzických osob včetně sporů, v nichž byla pravomoc soudu České republiky založena písemnou smlouvou účastníků.**24)**

(4) Krajské soudy konečně jako soudy prvního stupně ve věcech obchodních dále

- a)** projednávají konkurzy a vyrovnání, je-li úpadcem (dlužníkem) fyzická nebo právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku, včetně sporů tímto řízením vyvolaných,
- b)** rozhodují o návrzích na zrušení společnosti a její likvidaci,**25)**
- c)** rozhodují o jmenování likvidátora společnosti, došlo-li k likvidaci společnosti na základě rozhodnutí soudu,**26)**
- d)** rozhodují o návrhu na odvolání likvidátora společnosti a jeho nahrazení jinou osobou,**27)**
- e)** rozhodují o určení odměny likvidátora jmenovaného soudem,**28)**
- f)** rozhodují o jmenování likvidátora obchodní společnosti,**29)**
- g)** rozhodují o návrhu na odvolání likvidátora obchodní společnosti a jeho nahrazení,**30)**
- h)** rozhodují o návrhu na zrušení družstva,**31)**
- i)** rozhodují o návrhu na prohlášení členské schůze družstva o rozdělení likvidačního zůstatku za neplatné.**32)**

§ 10

- (1)** Krajské soudy rozhodují o odvoláních proti rozhodnutím okresních soudů.
- (2)** O odvoláních proti rozhodnutím krajských soudů jako soudů prvního stupně rozhoduje vrchní soud.

§ 10a

- (1)** O dovoláních proti rozhodnutím krajských soudů jako soudů odvolacích rozhoduje vrchní soud.
- (2)** O dovoláních proti rozhodnutím vrchních soudů jako soudů odvolacích rozhoduje Nejvyšší soud České republiky (dále jen "Nejvyšší soud").

§ 11

- (1)** Řízení se koná u toho soudu, který je věcně a místně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení.
- (2)** Je-li místně příslušných několik soudů, může se řízení konat u kteréhokoli z nich.
- (3)** Jde-li o věc, která patří do pravomoci soudů České republiky, ale podmínky místní příslušnosti chybějí nebo je nelze zjistit, určí Nejvyšší soud, který soud věc projedná a rozhodne.

§ 12

(1) Nemůže-li příslušný soud o věci jednat, protože jeho soudci jsou vyloučeni (§ 14), musí být věc přikázána jinému soudu téhož stupně.

(2) Věc může být jinému soudu téhož stupně přikázána také z důvodu vhodnosti.

(3) O přikázání věci rozhoduje soud, který je nejbližše společně nadřizen příslušnému soudu a soudu, jemuž má být věc přikázána.

§ 13

zrušen

Vyloučení soudců

§ 14

(1) Soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodování věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům lze mít pochybnost o jejich nepodjatosti.

(2) U soudu vyššího stupně jsou vyloučeni i soudci, kteří rozhodovali věc u soudu nižšího stupně, a naopak. Totéž platí, jde-li o rozhodování o dovolání.

§ 15

(1) Jakmile se soudce dozví o skutečnostech, pro které je vyloučen, oznámí to neprodleně předsedovi soudu. V řízení může zatím učinit jen takové úkony, které nesnesou odkladu.

(2) Účastníci mají právo vyjádřit se o osobách soudců; skutečnosti, pro které je soudce vyloučen, jsou povinni sdělit neprodleně.

§ 16

(1) O tom, zda je soudce vyloučen, rozhodne nadřizený soud v senátě. O vyloučení soudců Nejvyššího soudu a vrchních soudů rozhodne jiný senát téhož soudu.

(2) Jestliže bylo rozhodnuto, že soudce je vyloučen, určí místo něho předseda soudu jiného soudce nebo přikáže věc jinému senátu.

§ 17

(1) O tom, zda je vyloučen zapisovatel nebo jiný pracovník soudu, jakož i znalec nebo tlumočník, platí tato ustanovení přiměřeně; rozhoduje o tom předseda senátu.

(2) Na vyloučení notáře z úkonů soudního komisaře přiměřeně platí § 14 až 16. O vyloučení rozhoduje soud, který notáře provedením úkonů soudního komisaře pověřil; proti jeho rozhodnutí není opravný prostředek přípustný.

HLAVA TŘETÍ

ÚČAST NA ŘÍZENÍ

Účastníci

§ 18

Účastníci mají v občanském soudním řízení rovné postavení. Mají právo jednat před soudem ve své mateřtině. Soud je povinen zajistit jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv.

§ 19

Způsobilost být účastníkem řízení má ten, kdo má způsobilost mít práva a povinnosti; jinak jen ten, komu ji zákon přiznává.

§ 20

Každý může před soudem jako účastník samostatně jednat (procesní způsobilost) v tom rozsahu, v jakém má způsobilost vlastními úkony nabývat práv a brát na sebe povinnosti.

§ 21

- (1) Za právnickou osobu jedná statutární orgán nebo pracovník (člen), který prokáže, že je oprávněn za ni jednat.
- (2) Za stát před soudem jedná pracovník toho státního orgánu, jehož se věc týká, nebo pověřený pracovník jiného státního orgánu.

Zástupci účastníků

a) na základě zákona

§ 22

Občan, který nemůže před soudem jednat samostatně, musí být zastoupen svým zákonným zástupcem.

§ 23

Vyžadují-li to okolnosti případu, může soud rozhodnout, že ten, kdo nemá způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu, musí být v řízení zastoupen svým zákonným zástupcem, i když jde o věc, v níž by jinak mohl jednat samostatně.

b) na základě plné moci

§ 24

Účastník se může dát v řízení zastupovat zástupcem, jež si zvolí. Nejedná-li se o zastupování podle § 26, může být zvoleným zástupcem účastníka jen fyzická osoba. V téže věci může mít účastník současně jen jednoho zvoleného zástupce.

§ 25

- (1) Zástupcem si účastník může vždy zvolit advokáta. Plnou moc udělenou advokátu nelze omezit.
- (2) Advokát je povinen účelně využívat všech zákonem připuštěných prostředků a způsobů poskytování právní pomoci účastníku, jež zastupuje.
- (3) Advokát je oprávněn dát se zastupovat jiným advokátem jako dalším zástupcem nebo advokátním koncipientem s výjimkou případů, kdy je zastoupení advokátem podle tohoto zákona povinné.
- (4) Ustanovení odstavců 1 až 3 platí obdobně, zastupuje-li účastníka komerční právník v rozsahu svého oprávnění stanoveného zvláštními předpisy.³³⁾

§ 26

- (1) Odborová organizace může v řízení zastupovat účastníka, který je jejím členem.
- (2) Převzme-li tato organizace zastoupení, pověří některého ze svých členů nebo pracovníků, aby za zastoupeného jejím jménem jednal.
- (3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se nepoužijí ve věcech obchodních.

§ 27

- (1) Účastník se může dát zastoupit také kterýmkoliv občanem způsobilým k právním úkonům. Tento zástupce může jednat jedině osobně.
- (2) Soud rozhodne, že zastoupení podle odstavce 1 nepřipouští, jestliže zástupce zřejmě není způsobilý k řádnému zastupování, anebo jestliže jako zástupce vystupuje v různých věcech opětovně.

§ 28

(1) Zástupci, jež si účastník zvolil, udělí písemně nebo ústně do protokolu plnou moc buď pro celé řízení nebo jen pro určité úkony.

(2) Plnou moc udělenou pro celé řízení nelze omezit. Zástupce, jemuž byla tato plná moc udělena, je oprávněn ke všem úkonům, které může v řízení učinit účastník.

(3) Odvolání plné moci účastníkem nebo její výpověď zástupcem jsou vůči soudu účinné, jakmile mu byly účastníkem nebo zástupcem oznámeny; vůči jiným účastníkům řízení jsou účinné, jakmile jim byly oznámeny soudem.

c) na základě rozhodnutí

§ 29

(1) Není-li zastoupen ten, kdo nemůže před soudem samostatně jednat, ustanoví mu předseda senátu opatrovníka, je-li tu nebezpečí z prodlení. Stejně se postupuje, stanoví-li tak zvláštní předpis.

(2) Pokud neučiní jiná opatření, může předseda senátu ustanovit opatrovníka také účastníku, jehož pobyt není znám, jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, který byl stížen duševní poruchou nebo který není schopen srozumitelně se vyjadřovat.

§ 30

(1) Účastníku, u něhož jsou předpoklady, aby byl soudem osvobozen od soudních poplatků, může být na jeho žádost ustanoven zástupce, jestliže je to třeba k ochraně jeho zájmů.

(2) Vyžaduje-li to ochrana zájmů účastníka, ustanoví mu předseda senátu v případě uvedeném v odstavci 1 zástupce z řad advokátů.

§ 31

(1) Ustanovený zástupce má stejné postavení jako zástupce na základě plné moci pro celé řízení, pokud nebyl ustanoven jen pro určité úkony.

(2) Byl-li zástupcem ustanoven advokát, má stejné postavení jako advokát, jemuž účastník udělil plnou moc.

§ 32 až 34

zrušeny

§ 35

Účast prokurátora

(1) Prokurátor může vstoupit do zahájeného řízení ve věcech

a) způsobilosti k právním úkonům,

b) prohlášení za mrtvého,

c) zápisu do obchodního rejstříku.

(2) Prokurátor je v takovém řízení oprávněn ke všem úkonům, které může vykonat účastník řízení, pokud nejde o úkony, které může vykonat jen účastník právního vztahu.

HLAVA ČTVRTÁ

ÚKONY SOUDU A ÚČASTNÍKŮ

Úkony soudu

§ 36

V řízení před soudem jedná a rozhoduje senát nebo předseda senátu jako jediný soudce (samosoudce). Všichni členové senátu jsou si při rozhodování rovni.

§ 36a

(1) V řízení před okresním soudem jedná a rozhoduje senát:

- a) ve věcech pracovních,
- b) v dalších věcech, o nichž to stanoví zákon.

(2) V ostatních věcech jedná a rozhoduje v řízení před okresním soudem samosoudce.

(3) V řízení před krajským soudem jako soudem prvního stupně jedná a rozhoduje s výjimkou případů uvedených v § 36b odst. 1 samosoudce; v odvolacím řízení jedná a rozhoduje senát.

§ 36b

(1) V obchodních věcech jedná a rozhoduje krajský soud jako soud prvního stupně v senátu, jde-li o spory

- a) zrušeno
- b) zrušeno
- c) z právních vztahů upravených předpisy o ochraně hospodářské soutěže a o nekalé soutěži,
- d) z práv k předmětům průmyslového vlastnictví,
- e) zrušeno
- f) o neplatnost rozhodčích smluv a o zrušení rozhodčích nálezů vydaných rozhodci na základě rozhodčí smlouvy,
- g) zrušeno.

(2) V ostatních obchodních věcech jedná a rozhoduje v řízení před krajským soudem samosoudce. To platí i o vydávání směnečných (šekových) platebních rozkazů a o rozhodování ve věcech uvedených v § 200e.

§ 36c

Nejvyšší soud a vrchní soudy jednají a rozhodují v senátech.

§ 36d

(1) Předseda senátu může ve věcech příslušejících senátu provádět jen takové úkony, jimiž se nerozhoduje ve věci.

(2) V případech, kdy podle zákona může jednat a rozhodovat samosoudce, přísluší mu práva, která jsou jinak vyhrazena senátu.

§ 37

(1) Senát rozhoduje po poradě za přítomnosti zapisovatele; nikdo jiný nesmí být poradě přítomen.

(2) K rozhodnutí je třeba většiny hlasů, přičemž hlasovat jsou povinni všichni členové senátu. Hlasování řídí předseda senátu. Přisedící hlasují před soudci a mladší soudci před soudci staršími, předseda senátu hlasuje poslední.

§ 38

(1) Soud pověří notáře, aby jako soudní komisař za odměnu provedl úkony v řízení o dědictví.

(2) Z úkonů podle odstavce 1 jsou vyňaty žádosti o poskytnutí právní pomoci v cizině a soudní rozhodnutí.

(3) Úkony notáře podle odstavce 1 se považují za úkony soudu.

(4) Pověření není soudním rozhodnutím.

§ 38a

Zvláštní zákon stanoví, ve kterých jednoduchých věcech mohou samostatně rozhodovat a ve kterých dalších věcech mohou samostatně provádět jednotlivé úkony vyšší soudní úředníci. Tento zvláštní zákon stanoví též kvalifikační a další předpoklady pro výkon funkce vyššího soudního úředníka.

§ 39

- (1) Úkony, které by příslušný soud mohl provést jen s obtížemi nebo se zvýšenými, neúčelnými náklady anebo které v jeho obvodu provést nelze, provede na dožádání jiný soud.
- (2) Nemůže-li dožádaný soud provést úkon ve svém obvodu, postoupí dožádání soudu, v jehož obvodu je možno úkon provést, je-li mu tento soud znám; jinak dožádání vrátí.
- (3) Úkony dožádaného soudu provádí samosoudce; má přitom práva a povinnosti předsedy senátu.

§ 40

- (1) O úkonech, při nichž soud jedná s účastníky nebo provádí dokazování, se sepisuje protokol. V protokolu se zejména označí projednávaná věc, uvedou se přítomní, vylíčí se průběh dokazování a uvede se obsah přednesů a výroky rozhodnutí; nahrazuje-li protokol podání, musí mít též jeho náležitosti.
- (2) Protokol podepisuje předseda senátu a zapisovatel; nemůže-li předseda senátu protokol podepsat, podepíše jej za něho jiný člen senátu. Byl-li uzavřen smír, podepisují protokol také účastníci. Protokol o hlasování podepisují všichni členové senátu a zapisovatel.
- (3) Předseda senátu opraví v protokolu chyby v psaní a jiné zřejmé nesprávnosti. Předseda senátu také rozhoduje o návrzích na doplnění protokolu a o námitkách proti jeho znění.

Úkony účastníků

§ 41

- (1) Účastníci mohou provádět své úkony jakoukoli formou, pokud zákon pro některé úkony nepředepisuje určitou formu.
- (2) Každý úkon posuzuje soud podle jeho obsahu, i když je úkon nesprávně označen.
- (3) Hmotněprávní úkon účastníka učiněný vůči soudu je účinný také vůči ostatním účastníkům, avšak teprve od okamžiku, kdy se o něm v řízení dozvěděli.

§ 42

- (1) Podání je možno učinit písemně, ústně do protokolu nebo telegraficky. Ústně do protokolu je možno podání učinit, jde-li o návrh na zahájení řízení o povolení uzavřít manželství, o určení a popření otcovství, o osvojení a řízení, které lze zahájit i bez návrhu, a návrhy na výkon rozhodnutí v těchto řízeních vydaných.
- (2) Každý okresní soud je povinen sepsat podání do protokolu a postoupit je bez průtahu příslušnému soudu. Takové podání má tytéž účinky, jakoby se stalo přímo u příslušného soudu.
- (3) Podání obsahující návrh ve věci samé učiněné telegraficky je třeba písemně doplnit nejpozději do tří dnů, je-li písemné podání učiněno telefaxem, je třeba v téže lhůtě jej doplnit předložením jeho originálu. K těmto podáním, pokud nebyla ve stanovené lhůtě doplněna, soud nepřihlíží. Stanoví-li to soud, je účastník povinen předložit mu originál i jiných podání učiněných telefaxem.
- (4) Pokud zákon pro podání určitého druhu nevyžaduje další náležitosti, musí být z podání patrné, kterému soudu je určeno, kdo je činí, které věci se týká a co sleduje, a musí být podepsáno a datováno. Podání je třeba předložit s potřebným počtem stejnopisů a s přílohami, tak, aby jeden stejnopis zůstal u soudu a aby každý účastník dostal jeden stejnopis, jestliže je to třeba.

§ 43

(1) Předseda senátu vyzve účastníky, aby nesprávné nebo neúplné podání bylo opraveno nebo doplněno. Poučuje účastníky také, jak je třeba opravu nebo doplnění provést.

(2) Není-li přes výzvu předsedy senátu podání opraveno nebo doplněno a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení zastaví. O těchto následcích musí být účastník poučen.

§ 44

(1) Účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do soudního spisu, s výjimkou protokolu o hlasování, a činit si z něho výpisy a opisy.

(2) Někomu jinému než účastníku může předseda senátu povolit nahlížet do spisu a činit si z něho výpisy a opisy, jsou-li pro to vážné důvody a oprávněné zájmy účastníků tím nemohou být dotčeny.

Doručování

§ 45

Doručuje se zpravidla poštou. Soud může však podle okolností doručit písemnost sám nebo prostřednictvím orgánu obce anebo příslušného policejního orgánu a v případech stanovených zvláštními předpisy i prostřednictvím ministerstva spravedlnosti.

§ 46

(1) Adresátu lze doručit písemnost v bytě, v sídle (místě podnikání), na pracovišti nebo kdekoli bude zastižen.

(2) Nebyl-li adresát zastižen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, doručí se jiné dospělé osobě bydlící v témže bytě nebo v témže domě anebo zaměstnané na témže pracovišti, je-li ochotna obstarat odevzdání písemnosti. Není-li možno ani takto doručit, uloží se písemnost na poště nebo u orgánu obce a adresát se vhodným způsobem vyzve, aby si písemnost vyzvedl. Písemnost se považuje za doručenu dnem, kdy byla uložena, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

(3) Je-li podle odstavce 2 písemnost odevzdána účastníku, který má na věci protichůdný zájem, je doručení neúčinné.

§ 47

(1) Do vlastních rukou je třeba doručit písemnosti, u nichž tak stanoví zákon, a jiné písemnosti, nařídí-li to předseda senátu.

(2) Nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastižen, ačkoli se v místě doručení zdržuje, uvědomí jej doručovatel vhodným způsobem, že mu zásilku přijde doručit znovu v den a hodinu uvedenou na oznámení. Zůstane-li i nový pokus o doručení bezvýsledným, uloží doručovatel písemnost na poště nebo u orgánu obce a adresáta o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát zásilku do tří dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

§ 47a

Pokud zákon stanoví, že rozhodnutí má být vyvěšeno na úřední desce soudu, platí, že patnáctým dnem vyvěšení bylo rozhodnutí doručeno účastníkům, kteří nejsou soudu známi nebo jejichž pobyt není znám.

§ 48

(1) Písemnosti, které jsou určeny orgánům nebo právnickým osobám, doručují se pracovníkům oprávněným za orgány nebo právníké osoby přijímat písemnosti. Není-li jich, doručuje se písemnost, která je určena do vlastních rukou, tomu, kdo je oprávněn za orgán nebo právníkou osobu jednat, ostatní písemnosti kterémukoli jejich pracovníku, který písemnosti přijme.

(2) Jestliže se nepodaří doručit právníké osobě písemnost jí určenou ani při opakovaném pokusu o doručení na adresu jejího sídla uvedenou v obchodním či jiném rejstříku a jiná její adresa není

soudu známa, považuje se třetí den od vrácení nedoručené zásilky soudu za den doručení, i když adresát se o tom nedozvěděl.

(3) Písemnosti určené advokátu mohou být doručovány také advokátním koncipientům a jiným pracovníkům, kteří jsou u advokáta pracovně činní a byli jím pověřeni přijímáním zásilek; to platí přiměřeně i pro doručování písemností určených komerčnímu právníkovi.

(4) Písemnosti určené notáři mohou být doručovány také notářským koncipientům a jiným pracovníkům, kteří jsou u notáře pracovně činní a byli jím pověřeni přijímáním zásilek.

§ 49

(1) Má-li účastník zástupce s plnou mocí pro celé řízení, doručuje se písemnost pouze tomuto zástupci. Má-li však účastník osobně v řízení něco vykonat, doručuje se písemnost nejen zástupci, ale i jemu.

(2) Kdyby doručování účastníku bylo spojeno s obtížemi nebo s průtahy, může mu předseda senátu uložit, aby si zvolil pro přijímání písemností zástupce, jemuž lze bez obtíží a průtahů doručovat. Ne zvolí-li si ho, budou pro něho písemnosti ukládány u soudu s účinky doručení; o tom je třeba účastníka poučit.

(3) Usnesení o ustanovení opatrovníka účastníku neznámého pobytu se doručí jedině ustanovenému opatrovníku.

§ 50

Odepře-li adresát bezdůvodně písemnost přijmout, je písemnost doručena dnem, kdy její přijetí bylo odepřeno; o tom musí být adresát poučen doručovatelem.

§ 50a

Uveřejňování vyhlášek

Povinnost soudu zveřejnit vyhláškou různé údaje, stanovená v tomto zákoně a v zákoně o konkursu a vyrovnání, je splněna jejich uveřejněním v Obchodním věstníku (§ 769 obchodního zákoníku), pokud se zákon neomezuje na zveřejnění údajů na úřední desce soudu; tím není dotčena povinnost uveřejnění údajů v denním tisku.

Předvolání a předvádění

§ 51

Předvolání k soudu se děje zpravidla písemně a v naléhavých případech i telegraficky, telefonicky nebo telefaxem. Předvolat lze i ústně při jednání, u něhož je předvolaný přítomen.

§ 52

(1) V případě, že se předvolaný bez omluvy nedostaví k výslechu nebo ke znalci, může ho předseda senátu dát předvést, jestliže o možnosti předvedení předvolaného poučil.

(2) O předvedení požádá soud příslušný policejní orgán; jde-li o nezletilého, požádá soud tento orgán o předvedení jen tehdy, nelze-li předvedení zajistit jinak. O předvedení vojáků v činné službě a příslušníků ozbrojených sborů požádá soud jejich náčelníka.

(3) Náklady předvedení hradí ten, kdo je předváděn.

Pořádkové opatření

§ 53

(1) Tomu, kdo hrubě ztěžuje postup řízení zejména tím, že se nedostaví bez vážného důvodu k soudu nebo neuposlechne příkazu soudu, nebo kdo ruší pořádek, nebo kdo učinil hrubě urážlivé podání anebo nesplnil povinnosti uvedené v § 294 a 295, může předseda senátu uložit usnesením pořádkovou pokutu do výše 50 000 Kč.

(2) Uloženou pořádkovou pokutu může předseda senátu dodatečně, a to i po skončení řízení prominout, jestliže to odůvodňuje pozdější chování toho, jemuž byla uložena.

(3) Pořádkové pokuty připadají státu.

§ 54

Toho, kdo hrubě ruší pořádek, může předseda senátu vykázat z místa, kde se jedná. Je-li vykázan účastník, může být jednáno dále v jeho nepřítomnosti.

Lhůty

§ 55

Nestanoví-li tento zákon lhůtu k provedení úkonu, určí ji, jestliže je to třeba, předseda senátu. Lhůtu, kterou určil, může předseda senátu též prodloužit.

§ 56

(1) Lhůta neběží tomu, kdo ztratil způsobilost být účastníkem řízení nebo způsobilost jednat před soudem.

(2) Jakmile v takovém případě do řízení vstoupí jiný účastník, zákonný zástupce nebo opatrovník účastníka, začíná jim běžet nová lhůta od té doby, kdy do řízení vstoupili.

§ 57

(1) Do běhu lhůty se nezapočítává den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty.

(2) Lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let se končí uplynutím toho dne, který se svým označením shoduje se dnem, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty, a není-li ho v měsíci, posledním dnem měsíce. Případně-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den.

(3) Lhůta je zachována, je-li poslední den lhůty učiněn úkon u soudu nebo podání odevzdáno orgánu, který má povinnost je doručit.

§ 58

(1) Soud promine zmeškání lhůty, jestliže účastník nebo jeho zástupce ji zmeškal z omluvitelného důvodu, a byl proto vyloučen z úkonu, který mu přísluší. Návrh je třeba podat do patnácti dnů po odpadnutí překážky a je s ním třeba spojit i zmeškaný úkon.

(2) Soud může k žádosti účastníka přiznat odkladný účinek návrhu, aby bylo prominuto zmeškání lhůty.

ČÁST DRUHÁ

ČINNOST SOUDU PŘED ZAHÁJENÍM ŘÍZENÍ

§ 59 až 66

zrušeny

HLAVA PRVNÍ

PŘEDBĚŽNÁ ŘÍZENÍ

Smírčí řízení

§ 67

Připouští-li to povaha věci, lze navrhnout u kteréhokoli soudu, který by byl věcně příslušný k rozhodování věci, aby provedl pokus o smír (smírčí řízení) a, došlo-li k jeho uzavření, aby rozhodl i o jeho schválení. Jestliže by věcně příslušný byl soud krajský, provede smírčí řízení u krajského soudu samosoudce; v těchto případech však může provést smírčí řízení a schválení smíru i kterýkoli okresní soud.

§ 68

- (1) Smírčí řízení provádí předseda senátu, nepovažuje-li vzhledem k okolnostem případu za vhodné, aby je provedl senát.
- (2) Při smírčím řízení použije soud vhodných prostředků výchovného působení.
- (3) Součinnost nebo přítomnost účastníků nelze žádným způsobem vynucovat.

§ 69

Účelem smírčího řízení je uzavření smíru. Ustanovení § 99 platí i pro tento smír.

§ 70 až 72

zrušeny

§ 73

Řízení o určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů

- (1) Narodí-li se dítě, u něhož otcovství není určeno zákonnou domněnkou svědčící manželce matky, ani souhlasným prohlášením rodičů před orgánem, který vede matriku, vyslechne předseda senátu toho, koho matka označuje za otce, zda uznává, že je otcem. Příslušným je soud podle § 88 odst. 1 písm. c).
- (2) Dojde-li k souhlasnému prohlášení rodičů o otcovství, uvede se to v protokolu a oznámí orgánu, který vede matriku narození, v níž je dítě zapsáno.
- (3) Jestliže takto k určení otcovství nedojde a matka v přiměřené době nepodá návrh na určení otcovství, ustanoví předseda senátu dítěti opatrovníka k podání takového návrhu a k tomu, aby dítě v řízení zastupoval.

HLAVA DRUHÁ

PŘEDBĚŽNÁ OPATŘENÍ A ZAJIŠTĚNÍ DŮKAZU

Předběžná opatření

§ 74

- (1) Před zahájením řízení může předseda senátu nařídit předběžné opatření, je-li třeba, aby zatím byly upraveny poměry účastníků, nebo je-li obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen.
- (2) Příslušný k nařízení předběžného opatření je soud, který je příslušný k řízení o věci. Účastníky řízení jsou ti, kteří by jimi byli, kdyby šlo o věc samu.

§ 75

- (1) Předběžné opatření nařídí soud na návrh. Návrhu není třeba, jde-li o předběžné opatření pro řízení, které může soud zahájit i bez návrhu.
- (2) Účastníci nemusí být vyslechnuti.

§ 76

- (1) Předběžným opatřením může soud uložit účastníku zejména, aby
  - a) platil výživné v nezbytné míře;
  - b) odevzdal dítě do péče druhého z rodičů nebo do péče toho, koho označí soud;
  - c) poskytl alespoň část pracovní odměny, jde-li o trvání pracovního poměru a navrhovatel ze závažných důvodů nepracuje;
  - d) složil peněžitou částku nebo věc do úschovy u soudu;

- e) nenakládal s určitými věcmi nebo právy;
- f) něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco snášel.

(2) Předběžným opatřením lze uložit povinnost někomu jinému než účastníku jen tehdy, lze-li to na něm spravedlivě žádat.

(3) Soud může při nařízení předběžného opatření uložit navrhovateli, aby ve lhůtě, kterou mu určí, podal návrh na zahájení řízení. Může také stanovit, že předběžné opatření bude trvat jen po určenou dobu.

§ 77

(1) Předběžné opatření zanikne, jestliže

- a) navrhovatel nepodal ve lhůtě soudem určené návrh na zahájení řízení;
- b) nebylo návrhu ve věci samé vyhověno;
- c) bylo návrhu ve věci samé vyhověno a uplynulo patnáct dní od vykonatelnosti rozhodnutí o věci;
- d) uplynula určená doba, po kterou mělo trvat.

(2) Předběžné opatření předseda senátu zruší, jestliže pominou důvody, pro které bylo nařízeno.

(3) Zaniklo-li nebo bylo-li zrušeno předběžné opatření z jiného důvodu než proto, že návrhu ve věci samé bylo vyhověno, nebo proto, že právo navrhovatele bylo uspokojeno, je navrhovatel povinen nahradit újmy tomu, komu předběžným opatřením vznikly. Rozhodne o tom na návrh soud, který nařídil předběžné opatření.

§ 78

Zajištění důkazu

(1) Před zahájením řízení o věci samé lze na návrh zajistit důkaz, je-li obava, že později jej nebude možno provést vůbec nebo jen s velkými obtížemi.

(2) K zajištění důkazu je příslušný soud, který by byl příslušný k řízení o věci, nebo soud, v jehož obvodu je ohrožený důkazní prostředek.

(3) Zajištění důkazu provede předseda senátu způsobem předepsaným pro důkaz, o který jde.

ČÁST TŘETÍ

ŘÍZENÍ V PRVNÍM STUPNI

HLAVA PRVNÍ

PRŮBĚH ŘÍZENÍ

Zahájení řízení

§ 79

(1) Řízení se zahajuje na návrh. Návrh musí kromě obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) obsahovat jméno, povolání a bydliště účastníků (obchodní jméno nebo název a sídlo právnické osoby), popřípadě též jejich zástupců, vylíčení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává, a musí být z něj patrné, čeho se navrhovatel domáhá. Ve věcech vyplývajících z obchodních vztahů musí návrh dále obsahovat identifikační číslo právnické osoby, popřípadě další údaje potřebné k její identifikaci a údaj o tom, zda některý z účastníků je zapsán v obchodním rejstříku. Tento návrh, týká-li se dvoustranných právních vztahů mezi žalobcem a žalovaným (§ 90), se nazývá žalobou.

(2) Navrhovatel je povinen k návrhu připojit listinné důkazy, jichž se dovolává.

(3) Návrh na zahájení řízení soud doručí ostatním účastníkům do vlastních rukou. Navrhovatel může v obchodních věcech obeznámit odpůrce s obsahem návrhu tím, že vedle stejnopisu návrhu doručovaného soudem mu sám zašle další stejnopis.

§ 80

Návrhem na zahájení řízení lze uplatnit, aby bylo rozhodnuto zejména

- a)** o osobním stavu (o rozvodu, o neplatnosti manželství, o určení, zda tu manželství je či není, o určení otcovství, o osvojení, o způsobilosti k právním úkonům, o prohlášení za mrtvého);
- b)** o splnění povinnosti, která vyplývá ze zákona, z právního vztahu nebo z porušení práva;
- c)** o určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, je-li na tom naléhavý právní zájem.

§ 81

(1) I bez návrhu může soud zahájit řízení ve věcech péče o nezletilé, řízení o vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče, řízení o způsobilosti k právním úkonům, řízení opatrovnické, řízení o prohlášení za mrtvého, řízení o dědictví a další řízení, kde to připouští zákon.

(2) O zahájení řízení bez návrhu vydá předseda senátu usnesení, které doručí účastníkům do vlastních rukou, nestanoví-li zákon jinak.

§ 82

(1) Řízení je zahájeno dnem, kdy došel soudu návrh na jeho zahájení nebo kdy bylo vydáno usnesení, podle něhož se řízení zahajuje bez návrhu.

(2) Předcházel-li řízení u soudu řízení u rozhodčí komise, je řízení u soudu zahájeno také dnem, kdy postoupená věc došla soudu.

§ 83

Zahájení řízení brání tomu, aby o téže věci probíhalo u soudu jiné řízení.

Místní příslušnost

§ 84

K řízení je příslušný obecný soud účastníka, proti němuž návrh směřuje (odpůrce), není-li stanoveno jinak.

§ 85

(1) Obecným soudem občana je soud, v jehož obvodu má občan bydliště, a nemá-li bydliště, soud, v jehož obvodu se zdržuje.

(2) Obecným soudem právnické osoby je soud, v jehož obvodu má právnická osoba sídlo.

(3) Obecným soudem státu je soud, v jehož obvodu nastala skutečnost, která zakládá uplatněné právo.

(4) Obecným soudem ve věcech obchodních je soud, v jehož obvodu má odpůrce své sídlo, a nemá-li své sídlo, soud, v jehož obvodu má místo podnikání. Nemá-li odpůrce ani místo podnikání, je obecným soudem soud, v jehož obvodu má odpůrce své bydliště.

§ 85a

Jestliže pro řízení je věcně příslušný krajský soud a místní příslušnost soudu se má řídit obecným soudem účastníka, stává se místně příslušným krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud účastníka.

§ 86

- (1)** Jestliže odpůrce, který je občanem České republiky, nemá obecný soud v České republice, je příslušný soud, v jehož obvodu měl zde poslední bydliště.
- (2)** Proti tomu, kdo nemá jiný příslušný soud v České republice, je možno uplatnit majetková práva u soudu, v jehož obvodu má majetek.
- (3)** Proti zahraniční právnické osobě lze podat návrh i u soudu, v jehož obvodu je v České republice její zastupitelství nebo orgán pověřený obstaráváním jejích hospodářských věcí.

§ 87

Vedle obecného soudu odpůrce je k řízení příslušný také soud, v jehož obvodu

- a)** má odpůrce své stálé pracoviště;
- b)** došlo ke skutečnosti, která zakládá právo na náhradu škody;
- c)** je umístěna organizační složka právnické osoby, která je odpůrcem, týká-li se spor této složky;
- d)** zrušeno
- e)** je platební místo, uplatňuje-li se právo ze směnky nebo šeku;
- f)** je sídlo burzy, jde-li o spor z burzovního obchodu.

§ 88

(1) Namísto obecného soudu odpůrce je k řízení příslušný soud,

- a)** v jehož obvodu měli manželé poslední společné bydliště v České republice, jde-li o rozvod, neplatnost manželství nebo o určení, zda tu manželství je či není, bydlí-li v obvodu tohoto soudu alespoň jeden z manželů; není-li takového soudu, je příslušný obecný soud odpůrce, a není-li ani takového soudu, obecný soud navrhovatele;
- b)** který rozhodoval o rozvodu, jde-li o vypořádání manželů po rozvodu stran jejich bezpodílového spoluvlastnictví nebo jiného majetku anebo o zrušení společného nájmu bytu;
- c)** v jehož obvodu má nezletilý na základě dohody rodičů nebo rozhodnutí soudu, popřípadě jiných rozhodujících skutečností své bydliště, jde-li o věc péče o nezletilé, o osvojení nebo o povolení uzavřít manželství nezletilému;
- d)** který je obecným soudem občana, jde-li o řízení o jeho způsobilost k právním úkonům; je-li tento občan bez svého souhlasu v ústavní zdravotnické péči, je příslušný soud, v jehož obvodu je toto zdravotnické zařízení. Jde-li o řízení o vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče, je příslušný soud, v jehož obvodu je tento ústav;
- e)** v jehož obvodu má opatrovanec bydliště, jde-li o věc opatrovnickou nebo o povolení uzavřít manželství opatrovanci; jde-li však o opatrovnictví nad osobami neznámého pobytu nebo nepřítomnými, je příslušný soud, v jehož obvodu mají tyto osoby majetek;
- f)** který byl naposledy v České republice obecným soudem toho, jenž má být prohlášen za mrtvého;
- g)** v jehož obvodu má sídlo rozhodčí komise, mělo-li před řízením u soudu předcházet řízení u tohoto orgánu;
- h)** v jehož obvodu je nemovitost, týká-li se řízení práva k ní, není-li dána příslušnost podle písmene b);
- ch)** v jehož obvodu probíhá řízení o dědictví, jde-li o rozhodnutí sporu v souvislosti s řízením o dědictví;
- i)** u něhož je prováděn výkon rozhodnutí, jde-li o vyloučení věci z výkonu rozhodnutí, nebo o rozhodnutí o pravosti, výši nebo pořadí pohledávek přihlášených k rozvrhu;

j) u něhož je prováděn konkurs nebo vyrovnání, jde-li o spory jimi vyvolané;

k) v jehož obvodu má sídlo organizační jednotka železničního dopravce, týká-li se spor na straně odpůrce této jednotky;

l) v jehož obvodu měl zůstavitel naposledy bydliště, a neměl-li bydliště nebo nelze-li bydliště zjistit, v jehož obvodu měl naposledy pobyt; není-li takový soud, je příslušný soud v jehož obvodu je zůstavitelův majetek, popřípadě mezi několika takto příslušnými soudy ten z nich, který první provedl úkon, jde-li o řízení o dědictví;

m) v jehož obvodu je místo plnění, jde-li o řízení o úschovách; jsou-li místa plnění v obvodu několika soudů, je k řízení o úschovách příslušný soud, který nejdříve zahájí řízení;

n) v jehož obvodu má obecný soud navrhovatel, jde-li o řízení o umoření listin; nemá-li navrhovatel v České republice obecný soud, je příslušný ten soud, v jehož obvodu je platební místo; jde-li o řízení o umoření cenného papíru, vystaveného tuzemským peněžním ústavem, je příslušný soud, v jehož obvodu má tento peněžní ústav své sídlo.

(2) K řízení o zrušení rozhodčího nálezu, vydaného rozhodci na základě rozhodčí smlouvy, je příslušný soud, v jehož obvodu se konalo rozhodčí řízení, je-li toto místo v tuzemsku. Jinak je příslušný soud, do jehož pravomoci by věc náležela, kdyby nebylo rozhodčí smlouvy.

§ 89

Soud, který je příslušný k řízení o určité věci, je příslušný i k řízení o věcech s ní spojených a o vzájemných návrzích odpůrce, s výjimkou věcí uvedených v § 88.

§ 89a

Účastníci řízení v obchodní věci se mohou písemně dohodnout na místní příslušnosti jiného soudu prvního stupně, ledaže zákon stanoví příslušnost výlučnou. To platí i ve sporech podle § 9 odst. 3 písm. a), jestliže částka požadovaná navrhovatelem nepřevyšuje 50 000 Kč. Taková smlouva nebo její ověřený opis musí být doloženy již v návrhu na zahájení řízení.

Účastníci

§ 90

Účastníky řízení jsou navrhovatel (žalobce) a odpůrce (žalovaný) nebo ti, které zákon za účastníky označuje.

§ 91

(1) Je-li navrhovatelů nebo odpůrců v jedné věci několik, jedná v řízení každý z nich sám za sebe.

(2) Jestliže však jde o taková společná práva nebo povinnosti, že se rozsudek musí vztahovat na všechny účastníky, kteří vystupují na jedné straně, platí úkony jednoho z nich i pro ostatní. Ke změně návrhu, k jeho vzetí zpět a k uzavření smíru je však třeba souhlasu všech účastníků, kteří vystupují na jedné straně.

§ 92

(1) Na návrh účastníka může soud připustit, aby do řízení přistoupil další účastník. Souhlasu toho, kdo má takto do řízení vstoupit, je třeba, jestliže má vystupovat na straně navrhovatele.

(2) Za souhlasu účastníků může soud připustit, aby navrhovatel nebo odpůrce z řízení vystoupil a aby na jeho místo vstoupil někdo jiný. Má-li být takto zaměněn navrhovatel, je třeba, aby s tím souhlasil i ten, kdo má na jeho místo vstoupit.

§ 93

(1) Jako vedlejší účastník může se vedle navrhovatele nebo odpůrce zúčastnit řízení ten, kdo má právní zájem na jeho výsledku, pokud nejde o řízení o rozvod, neplatnost manželství, nebo určení, zda tu manželství je či není.

(2) Do řízení vstoupí buď z vlastního podnětu nebo na výzvu některého z účastníků učiněnou prostřednictvím soudu. O přípustnosti vedlejšího účastenství soud rozhodne jen na návrh.

(3) V řízení má vedlejší účastník stejná práva a povinnosti jako účastník. Jedná však toliko sám za sebe. Jestliže jeho úkony odporují úkonům účastníka, kterého v řízení podporuje, posoudí je soud po uvážení všech okolností.

§ 94

(1) V řízení, které může být zahájeno i bez návrhu, jsou účastníky i ti, o jejichž právech nebo povinnostech má být v řízení jednáno. Jde-li však o řízení o neplatnost manželství, jsou účastníky pouze manželé.

(2) Jestliže někdo z těch, o jejichž právech nebo povinnostech má být v řízení jednáno, se neúčastní řízení od jeho zahájení, vydá soud, jakmile se o něm dozví, usnesení, jímž jej přibere do řízení jako účastníka.

Úkony účastníků ve věci samé

§ 95

(1) Navrhovatel může za řízení se souhlasem soudu měnit návrh na zahájení řízení. Změněný návrh je třeba ostatním účastníkům doručit do vlastních rukou, pokud nebyli přítomni jednání, při němž ke změně došlo.

(2) Soud nepřipustí změnu návrhu, jestliže by výsledky dosavadního řízení nemohly být podkladem pro řízení o změněném návrhu. V takovém případě pokračuje soud v řízení o původním návrhu po právní moci usnesení.

§ 96

(1) Navrhovatel může vzít za řízení zpět návrh na jeho zahájení, a to zčásti nebo zcela. Je-li návrh vzat zpět zcela, soud řízení zastaví.

(2) Soud řízení nezastaví, jestliže odpůrce se zpětvzetím návrhu z vážných důvodů nesouhlasí; v takovém případě soud po právní moci usnesení pokračuje v řízení.

(3) Nesouhlas odpůrce se zpětvzetím návrhu není účinný, dojde-li k zpětvzetí návrhu dříve, než začalo jednání, nebo jde-li o zpětvzetí návrhu na rozvod, neplatnost manželství nebo určení, zda tu manželství je či není.

§ 97

(1) Odpůrce může za řízení uplatnit svá práva proti navrhovateli i vzájemným návrhem.

(2) Vzájemný návrh může soud vyloučit k samostatnému řízení, jestliže by tu nebyly podmínky pro spojení věcí.

(3) Na vzájemný návrh se použije přiměřeně ustanovení o návrhu na zahájení řízení, jeho změně a vzetí zpět.

§ 98

Vzájemným návrhem je i projev odpůrce, jímž proti navrhovateli uplatňuje svou pohledávku k započtení, avšak jen pokud navrhuje, aby bylo přisouzeno více, než co uplatnil navrhovatel. Jinak soud posuzuje takový projev jen jako obranu proti návrhu.

§ 99

(1) Připouští-li to povaha věci, mohou účastníci skončit řízení soudním smírem. O smír se má soud vždy pokusit.

(2) Soud rozhodne o tom, zda smír schvaluje; neschválí jej, je-li v rozporu s právními předpisy. V takovém případě soud po právní moci usnesení pokračuje v řízení.

(3) Schválený smír má účinky pravomocného rozsudku. Rozsudkem však může soud zrušit usnesení o schválení smíru, je-li smír podle hmotného práva neplatný. Návrh lze podat do tří let od právní moci usnesení o schválení smíru.

Průběh řízení

§ 100

(1) Jakmile bylo řízení zahájeno, postupuje v něm soud i bez dalších návrhů tak, aby věc byla co nejrychleji projednána a rozhodnuta. Přitom usiluje především o to, aby spor byl vyřešen smírně a aby řízení působilo výchovně.

(2) V řízení o rozvod vede soud manžele k odstranění příčin rozvratu a usiluje o jejich smíření.

§ 101

(1) Účastníci jsou povinni přispět k tomu, aby bylo dosaženo účelu řízení zejména tím, že pravdivě a úplně vyličí všechny potřebné skutečnosti, označí důkazní prostředky a že dbají pokynů soudu.

(2) Soud pokračuje v řízení, i když jsou účastníci nečinní. Nedostaví-li se řádně předvolaný účastník k jednání, ani nepožádal z důležitého důvodu o odročení, může soud věc projednat v nepřítomnosti takového účastníka; přihlédne přitom k obsahu spisu a dosud provedeným důkazům.

(3) Vyzve-li soud účastníka, aby se vyjádřil o určitém návrhu, který se dotýká postupu a vedení řízení, může připojit doložku, že nevyjádří-li se účastník v určité lhůtě, bude se předpokládat, že nemá námítky.

§ 102

Je-li třeba po zahájení řízení zatímně upravit poměry účastníků, může soud nařídít předběžné opatření nebo zajistit i bez návrhu důkaz. Učiní tak senát; předseda senátu tak může učinit, jen je-li tu nebezpečí z prodlení. V samosoudcovských věcech tak učiní samosoudce.

Zkoumání podmínek řízení

§ 103

Kdykoli za řízení přihlíží soud k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může jednat ve věci (podmínky řízení).

§ 104

(1) Jde-li o takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit, soud řízení zastaví. Nespadá-li věc do pravomoci soudů nebo má-li předcházet jiné řízení, soud postoupí věc po právní moci usnesení o zastavení řízení příslušnému orgánu; právní účinky spojené s podáním návrhu na zahájení řízení zůstávají přitom zachovány.

(2) Jde-li o nedostatek podmínky řízení, který lze odstranit, učiní soud k tomu vhodná opatření. Přitom zpravidla může pokračovat v řízení, ale nesmí vydat rozhodnutí, kterým se řízení končí. Nezdaří-li se nedostatek podmínky řízení odstranit, řízení zastaví.

§ 104a

(1) Věcnou příslušnost zkoumá soud kdykoli za řízení. Vysloví-li soud, že není příslušný, současně rozhodne, kterému věcně příslušnému soudu bude věc postoupena; právní účinky spojené s podáním návrhu na zahájení řízení zůstávají přitom zachovány.

(2) Pokud o věcné příslušnosti mezi soudem nižšího stupně a soudem vyššího stupně nebylo rozhodnuto odvolacím soudem, a soud vyššího stupně, jemuž byla věc postoupena, s jejím postoupením nesouhlasí, vrátí ji usnesením soudu nižšího stupně. Usnesením soudu vyššího stupně je soud nižšího stupně vázán.

(3) Pokud o věcné příslušnosti mezi krajským soudem a krajským soudem zřízeným k projednávání a rozhodování věcí určitého druhu nebylo rozhodnuto odvolacím soudem, a soud,

jemuž byla věc postoupena, s jejím postoupením nesouhlasí, předloží ji k rozhodnutí o věcné příslušnosti svému nadřízenému soudu; rozhodnutím tohoto soudu je vázán i soud, který věc postoupil.

§ 105

(1) Místní příslušnost zkoumá soud před tím, než začne jednat o věci samé. Později ji zkoumá jen k námitce účastníka, je-li uplatněna při prvním úkonu, který účastníku přísluší.

(2) Vysloví-li soud, že není příslušný, postoupí věc po právní moci tohoto usnesení příslušnému soudu nebo ji za podmínek § 11 odst. 3 předloží Nejvyššímu soudu.

(3) Jestliže soud, jemuž byla věc postoupena, s postoupením nesouhlasí, předloží ji k rozhodnutí, pokud otázka příslušnosti nebyla již rozhodnuta soudem odvolacím, svému nadřízenému soudu; rozhodnutím tohoto soudu je vázán i soud, který věc postoupil.

§ 106

(1) Jakmile soud k námitce odpůrce uplatněné nejpozději při prvním jeho úkonu ve věci samé zjistí, že věc má být podle smlouvy účastníků projednána v řízení před rozhodci, nemůže věc dále projednávat a řízení zastaví; věc však projedná, jestliže účastníci prohlásí, že na smlouvě netrvají. Soud projedná věc i tehdy, jestliže zjistí, že věc nemůže být podle práva České republiky podrobena rozhodčí smlouvě, nebo že rozhodčí smlouva je neplatná, popřípadě že vůbec neexistuje nebo že její projednání v řízení před rozhodci přesahuje rámec pravomoci přiznané jim smlouvou, anebo že rozhodčí soud odmítl věcí se zabývat.

(2) Bylo-li řízení před soudem podle odstavce 1 zastaveno a v téže věci byl podán návrh na zahájení řízení před rozhodci, zůstávají právní účinky původního návrhu zachovány, bude-li návrh na zahájení řízení před rozhodci podán do 30 dnů od doručení usnesení soudu o zastavení řízení.

(3) Bylo-li řízení před rozhodci zahájeno dříve než došlo k řízení soudnímu, přeruší soud řízení o neexistenci, neplatnosti nebo zániku smlouvy až do doby, než bude v rozhodčím řízení rozhodnuto o pravomoci nebo ve věci samé.

Překážky postupu řízení

§ 107

(1) Jestliže účastník ztratí způsobilost být účastníkem řízení dříve, než řízení bylo pravomocně skončeno, posoudí soud podle povahy věci, zda má řízení zastavit nebo přerušit, anebo zda v něm může pokračovat.

(2) Řízení zastaví soud zejména tehdy, zemře-li manžel před pravomocným skončením řízení o rozvod, o neplatnost manželství nebo o určení, zda tu manželství je nebo není, pokud zákon o rodině nedovoluje, aby se v řízení pokračovalo.

(3) Řízení soud přeruší zejména tehdy, jde-li o majetkovou věc a navrhovatel nebo odpůrce zemřel; v řízení pokračuje s dědici účastníka, jakmile se skončí řízení o dědictví, pokud povaha věci nepřipouští, aby se s těmito dědici nepokračovalo dříve.

§ 108

Soud zastaví řízení o určení otcovství, jestliže došlo k určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů nebo k nezrušitelnému osvojení dítěte.

§ 109

(1) Soud řízení přeruší, jestliže

a) účastník ztratil způsobilost jednat před soudem a není zastoupen zástupcem s plnou mocí pro celé řízení;

b) rozhodnutí závisí na otázce, kterou není v tomto řízení oprávněn řešit. Stejně postupuje, jestliže tu před rozhodnutím ve věci dospěl k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci

použito, je v rozporu s ústavním zákonem nebo s mezinárodní smlouvou, který má přednost před zákonem.**33a)** V tom případě předloží věc Ústavnímu soudu.

(2) Pokud soud neučiní jiná vhodná opatření, může řízení přerušit, jestliže

- a)** účastník se nemůže řízení účastnit pro překážku trvalejší povahy nebo proto, že je neznámého pobytu;
- b)** zákonný zástupce účastníka zemřel nebo ztratil způsobilost jednat před soudem;
- c)** probíhá řízení, v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu, nebo jestliže soud dal k takovému řízení podnět.

§ 110

Jestliže to účastníci shodně navrhnou nebo jestliže se nedostaví bez předchozí omluvy k jednání, soud řízení přeruší, jestliže se to nepřičí účelu řízení. Jde-li o řízení o rozvod, přeruší soud v těchto případech řízení vždy.

§ 111

(1) Jestliže řízení je přerušeno, nekonají se jednání a neběží lhůty podle tohoto zákona. Jestliže se v řízení pokračuje, počínají lhůty běžet znovu.

(2) Jestliže je řízení přerušeno podle § 109, činí soud všechna potřebná opatření, aby byly odstraněny překážky, jež způsobily přerušení nebo pro které přerušení trvá. Jakmile odpadne překážka, pro kterou bylo řízení přerušeno, pokračuje soud v řízení i bez návrhu.

(3) Jestliže řízení je přerušeno podle § 110, pokračuje v něm soud na návrh po uplynutí tří měsíců; s výjimkou řízení o rozvod může soud na návrh pokračovat v řízení i před uplynutím této lhůty, jsou-li pro to závažné důvody. Není-li návrh na pokračování v řízení podán do jednoho roku, soud řízení zastaví.

Spojení věcí

§ 112

(1) V zájmu hospodárnosti řízení může soud spojit ke společnému řízení věci, které byly u něho zahájeny a skutkově spolu souvisí nebo se týkají týchž účastníků.

(2) Jsou-li v návrhu na zahájení řízení uvedeny věci, které se ke spojení nehodí, nebo odpadnou-li důvody, pro které byly věci soudem spojeny, může soud některou věc vyloučit k samostatnému řízení.

§ 113

(1) S řízením o rozvod manželství je spojeno řízení o úpravu poměrů manželů k nezletilým dětem z jejich manželství pro dobu po rozvodu.

(2) S řízením o určení otcovství je spojeno řízení o výchově a výživě nezletilého dítěte.

§ 114

Příprava jednání

(1) Jednání připraví předseda senátu tak, aby bylo možno rozhodnout o věci zpravidla při jediném jednání.

(2) Za tím účelem předseda senátu

- a)** zpravidla zjistí stanovisko odpůrce a pokusí se popřípadě předběžně o smírné vyřízení případu. Může též odpůrci uložit, aby se ve věci vyjádřil písemně a připojil listinné důkazy, jichž se dovolává;
- b)** zkoumá, zda jsou splněny podmínky řízení, a dbá o odstranění nedostatků a neúplností v návrzích účastníků;

c) zajistí, aby bylo možno při jednání provést potřebné důkazy, a jestliže je to účelné, může provést důkaz prostřednictvím dožádaného soudu;

d) činí jiná vhodná opatření.

Jednání

§ 115

(1) Nestanoví-li zákon jinak, nařídí předseda senátu k projednání věci samé jednání, k němuž předvolá účastníky a všechny, jejichž přítomnosti je třeba.

(2) Předvolání musí být účastníkům doručeno tak, aby měli dostatek času k přípravě, zpravidla nejméně pět dnů přede dnem, kdy se jednání má konat.

§ 116

(1) Jednání je veřejné s výjimkou jednání prováděných notáři jako soudními komisaři.

(2) Veřejnost může být pro celé jednání nebo pro jeho část vyloučena, jen kdyby veřejné projednání věci ohrozilo státní, hospodářské, obchodní nebo služební tajemství, důležitý zájem účastníků řízení nebo mravnost. Soud však může v takovém případě povolit jednotlivým občanům, aby byli při jednání přítomni, ale musí je poučit o trestních následcích porušení tajemství.

(3) I když veřejnost nebyla vyloučena, může soud odepřít přístup k jednání nezletilým a občanům, u nichž je obava, že by mohli rušit důstojný průběh jednání.

§ 117

(1) Jednání řídí předseda senátu, a to tak, aby přispělo k spravedlivému rozhodnutí, aby splnilo výchovný účel a aby probíhalo důstojně a nerušeně. Činí vhodná opatření, aby zajistil splnění účelu jednání a zdárné provedení důkazů; dbá přitom také o to, aby svědci, kteří dosud nebyli vyslechnuti, nebyli přítomni jednání.

(2) Kdo nesouhlasí s opatřením předsedy senátu, které učinil při jednání, může žádat, aby rozhodl senát.

§ 118

(1) Po zahájení jednání přednesou nebo doplní účastníci své návrhy a předseda senátu sdělí výsledky přípravy jednání.

(2) Další průběh jednání určuje předseda senátu podle okolností případu.

(3) Na závěr mohou účastníci shrnout své návrhy a vyjádřit se k dokazování i k právní stránce věci.

§ 119

(1) Jednání může být odročeno jen z důležitých důvodů, které musí být sděleny. Odročuje-li se jednání, oznámí předseda senátu zpravidla den, kdy se bude konat nové jednání.

(2) Na začátku nového jednání sdělí předseda senátu obsah přednesů a provedených důkazů.

HLAVA DRUHÁ

DOKAZOVÁNÍ

Důkazní povinnost

§ 120

(1) Účastníci jsou povinni označit důkazy k prokázání svých tvrzení. Soud rozhoduje, které z navrhaných důkazů provede.

(2) Ve věcech, v nichž lze zahájit řízení i bez návrhu, jakož i v řízení o povolení uzavřít manželství, v řízení o určení a popření otcovství, v řízení o osvojení, v řízení ve věcech obchodního rejstříku a v řízení o některých otázkách obchodních společností a družstev (§ 200e) je soud povinen provést i jiné důkazy potřebné ke zjištění skutkového stavu, než byly účastníky navrhovány.

(3) Nejde-li o řízení uvedená v odstavci 2, může soud provést jiné než účastníky navržené důkazy v případech, kdy potřeba jejich provedení ke zjištění skutkového stavu vyšla v řízení najevo. Neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází soud při zjišťování skutkového stavu z důkazů, které byly provedeny.

(4) Soud může též vzít za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků.

§ 121

Není třeba dokazovat skutečnosti obecně známé nebo známé soudu z jeho činnosti, jakož i právní předpisy uveřejněné nebo oznámené ve Sbírce zákonů České republiky.

Provádění důkazů

§ 122

(1) Dokazování provádí soud při jednání.

(2) Je-li to účelné, může být o provedení důkazu dožádán jiný soud nebo předseda senátu může důkaz z pověření senátu provést mimo jednání. Účastníci mají právo být přítomni u takto prováděného dokazování. Jeho výsledky je třeba vždy při jednání sdělit.

(3) Senát může vždy rozhodnout, aby provedené důkazy byly doplněny nebo před ním opakovány.

§ 123

Účastníci mají právo vyjádřit se k návrhům na důkazy a ke všem důkazům, které byly provedeny.

§ 124

Dokazování je třeba provádět tak, aby bylo šetřeno státní, hospodářské, obchodní a služební tajemství a státem uznávaná povinnost mlčenlivosti. V těchto případech je možno provést výslech jen tehdy, jestliže vyslychaného zprostil povinnosti zachovat tajemství nebo mlčenlivost příslušný orgán nebo ten, v jehož zájmu má tuto povinnost. To platí přiměřeně i tam, kde se provádí důkaz jinak než výslechem.

Důkazní prostředky

§ 125

Za důkaz mohou sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci, zejména výslech svědků, znalecký posudek, zprávy a vyjádření orgánů a právnických osob, listiny, ohledání a výslech účastníků. Pokud není způsob provedení důkazu předepsán, určí jej soud.

§ 126

(1) Každý občan je povinen dostavit se na předvolání k soudu a vypovídat jako svědek. Musí vypovědět pravdu a nic nezamlčovat. Výpověď může odepřít jen tehdy, kdyby jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým; o důvodnosti odepření výpovědi rozhoduje soud.

(2) Na začátku výslechu je třeba zjistit totožnost svědka a okolnosti, které mohou mít vliv na jeho věrohodnost. Dále je třeba poučit svědka o významu svědecké výpovědi, o jeho právech a povinnostech a o trestních následcích křivé výpovědi.

(3) Předseda senátu vyzve svědka, aby souvisle vylíčil vše, co ví o předmětu výslechu. Pak mu klade otázky potřebné k doplnění a vyjasnění jeho výpovědi. Otázky mohou dávat i členové senátu a se souhlasem předsedy senátu i účastníci a znalci.

§ 127

(1) Závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, ustanoví soud po slyšení účastníků znalce. Soud znalce vyslechne; znalci může také uložit, aby posudek vypracoval písemně. Je-li ustanoveno několik znalců, mohou podat společný posudek. Místo výslechu znalce může se soud v odůvodněných případech spokojit písemným posudkem znalce.

(2) Znalecký posudek je možno také dát přezkoumat jiným znalcem, vědeckým ústavem nebo jinou institucí.

(3) Účastníkovi, popřípadě i někomu jinému může předseda senátu uložit, aby se dostavil ke znalci, předložil mu potřebné předměty, podal mu nutná vysvětlení, podrobil se lékařskému vyšetření, popřípadě zkoušce krve, anebo něco vykonal nebo snášel, jestliže to je k podání znaleckého posudku třeba.

(4) Místo posudku znalce lze použít potvrzení nebo odborné vyjádření příslušného orgánu, o jejichž správnosti nemá soud pochybnosti.

§ 128

Orgány státní správy a samosprávy, jakož i právnické osoby, jsou povinny na dotaz sdělit soudu písemně nebo prostřednictvím pověřeného zástupce skutečnosti, které mají význam pro řízení a rozhodnutí.

§ 129

(1) Důkaz listinou se provede tak, že ji nebo její část při jednání předseda senátu přečte nebo sdělí její obsah.

(2) Předseda senátu může uložit tomu, kdo má listinu potřebnou k důkazu, aby ji předložil, nebo ji opatří sám od jiného soudu, orgánu nebo právnické osoby.

§ 130

(1) Ohledání předmětu, který je možno dopravit k soudu, provede se při jednání. Za tím účelem může předseda senátu uložit tomu, kdo má potřebný předmět, aby jej předložil.

(2) Jinak se ohledání provádí na místě. Je k němu třeba předvolat ty, kteří se předvolávají k jednání.

§ 131

(1) Nařídí-li soud jako důkaz výslech účastníků, jsou účastníci povinni dostavit se k výslechu; mají vypovědět pravdu a nic nezamlčovat. O tom musí být poučeni.

(2) Ustanovení § 126 odst. 3 se zde použije obdobně.

Hodnocení důkazů

§ 132

Důkazy hodnotí soud podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

§ 133

Skutečnost, pro kterou je v zákoně stanovena domněnka, jež připouští důkaz opaku, má soud za prokázanou, pokud v řízení nevyšel najevo opak.

§ 134

Listiny vydané soudy České republiky nebo jinými státními orgány v mezích jejich pravomoci, jakož i listiny, které jsou zvláštními předpisy prohlášeny za veřejné, potvrzují, že jde o nařízení nebo prohlášení orgánu, který listinu vydal, a není-li dokázán opak, i pravdivost toho, co je v nich osvědčeno nebo potvrzeno.

§ 135

(1) Soud je vázán rozhodnutím příslušných orgánů o tom, že byl spáchán trestný čin, přešupek nebo jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních předpisů, a kdo je spáchal, jakož i rozhodnutím o osobním stavu; soud však není vázán rozhodnutím v blokovém řízení.

(2) Jinak otázky, o nichž přísluší rozhodnout jinému orgánu, může soud posoudit sám. Bylo-li však o takové otázce vydáno příslušným orgánem rozhodnutí, soud z něho vychází.

§ 136

Lze-li výši nároků zjistit jen s nepoměrnými obtížemi nebo nelze-li ji zjistit vůbec, určí ji soud podle své úvahy.

HLAVA TŘETÍ

NÁKLADY ŘÍZENÍ

Druhy nákladů řízení

§ 137

Náklady řízení jsou zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, včetně soudního poplatku, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, odměna notáře za prováděné úkony soudního komisaře a jeho hotové výdaje, odměna správce dědictví a jeho hotové výdaje, tlumočné a odměna za zastupování, je-li zástupcem advokát nebo komerční právník.

§ 138

(1) Na návrh může předseda senátu přiznat účastníkovi zcela nebo zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva. Nerozhodne-li předseda senátu jinak, vztahuje se osvobození na celé řízení a má i zpětnou účinnost; poplatky zaplacené před rozhodnutím o osvobození se však nevracejí.

(2) Přiznané osvobození předseda senátu kdykoli za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

(3) Byl-li účastník osvobozenému od soudních poplatků ustanoven zástupce, vztahuje se osvobození v rozsahu, v jakém bylo přiznáno, i na hotové výdaje zástupce a na odměnu za zastupování.

§ 139

(1) Svědci mají právo na náhradu hotových výdajů a ušlého výdělku (svědečné). Toto právo zaniká, není-li uplatněno do tří dnů od výsledku nebo ode dne, kdy bylo svědku oznámeno, že k výsledku nedojde. O tom musí soud svědka poučit.

(2) Byl-li podán znalecký posudek, vzniká právo na náhradu hotových výdajů a na odměnu (znalečné). Zvláštní zákon stanoví, komu se znalečné vyplácí.

(3) Ten, komu soud uložil při dokazování nějakou povinnost, zejména aby předložil listinu, má tatáž práva jako svědek, není-li účastníkem. Musí je uplatnit za týchž podmínek jako svědek.

Placení nákladů řízení

§ 140

(1) Každý účastník platí náklady řízení, které vznikají jemu osobně, a náklady svého zástupce. Společné náklady platí účastníci podle poměru účastenství na věci a na řízení.

(2) Byl-li ustanoven účastníkovi zástupcem advokát, platí jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování stát; jestliže je to důvodné, poskytne soud advokátovi na jeho žádost přiměřenou zálohu.

(3) V řízení o dědictví platí odměnu notáře a jeho hotové výdaje dědic, který nabyl dědictví, jež není předloženo; je-li dědiců několik, platí tyto náklady podle vzájemného poměru čisté hodnoty jejich dědických podílů. V ostatních případech platí tyto náklady stát.

§ 141

(1) Soud může uložit účastníku, u něhož nejsou podmínky pro osvobození od soudních poplatků, aby složil zálohu na náklady důkazu, který navrhl nebo který nařídil soud o skutečnostech jím uvedených nebo v jeho zájmu.

(2) Náklady důkazů, které nejsou kryty zálohou, jakož i hotové výdaje ustanoveného zástupce, který není advokátem, a náklady spojené s tím, že účastník jedná ve své mateřštině, platí stát.

Náhrada nákladů řízení

§ 142

(1) Účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přizná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. V řízení zahájeném k návrhu prokurátora na popření otcovství podle § 62 zákona o rodině přizná soud odpůrci náhradu těchto nákladů proti státu.

(2) Měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, soud náhradu nákladů poměrně rozdělí, popřípadě vysloví, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů právo.

(3) I když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu.

§ 143

Odpůrce, který neměl úspěch ve věci, má právo na náhradu nákladů řízení proti navrhovateli, jestliže svým chováním nezavdal příčinu k podání návrhu na zahájení řízení.

§ 144

Účastníci nemají právo na náhradu nákladů řízení o rozvod nebo neplatnost manželství anebo určení, zda tu manželství je či není. Soud však může přiznat i náhradu těchto nákladů nebo jejich části, odůvodňují-li to okolnosti případu nebo poměry účastníků.

§ 145

Účastníku, jemuž soud přizná náhradu nákladů řízení, přizná i náhradu nákladů předběžného opatření a zajištění důkazů.

§ 146

(1) Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení podle jeho výsledku, jestliže řízení

a) mohlo být zahájeno i bez návrhu;

b) skončilo smírem, pokud v něm nebylo o náhradě nákladů ujednáno něco jiného;

c) bylo zastaveno.

(2) Jestliže některý z účastníků zavinil, že řízení muselo být zastaveno, je povinen hradit jeho náklady. Byl-li však pro chování odpůrce vzat zpět návrh, který byl podán důvodně, je povinen hradit náklady řízení odpůrce.

§ 147

(1) Účastníku nebo jeho zástupci může soud uložit, aby hradili náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly, jestliže je způsobili svým zaviněním nebo jestliže tyto náklady vznikly náhodou, která se jim přihodila.

(2) Soud může uložit svědkům, znalcům nebo těm, kteří při dokazování měli nějakou povinnost, jestliže zavinili náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly, aby je nahradili účastníkům.

§ 148

(1) Stát má podle výsledků řízení proti účastníkům právo na náhradu nákladů řízení, které platil, pokud u nich nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků.

(2) Soud může uložit svědkům, znalcům nebo těm, kteří při dokazování měli nějakou povinnost, aby nahradili státu náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly, jestliže je zavinili.

§ 149

(1) Zastupoval-li advokát účastníka, jemuž byla přisouzena náhrada nákladů řízení, je ten, jemuž byla uložena náhrada těchto nákladů, povinen zaplatit ji advokátu.

(2) Zastupoval-li ustanovený advokát účastníka, jemuž byla přisouzena náhrada nákladů řízení, je ten, jemuž byla uložena náhrada těchto nákladů, povinen zaplatit státu náhradu hotových výdajů advokáta a odměnu za zastupování. Výše této odměny se určí podle ustanovení zvláštního předpisu³⁴⁾ o mimosmluvní odměně.

(3) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně, zastupoval-li účastníka komerční právník v rozsahu svého oprávnění stanoveného zvláštními předpisy.

§ 150

Jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat.

Rozhodnutí o nákladech řízení

§ 151

(1) O povinnosti k náhradě nákladů řízení rozhoduje soud bez návrhu, a to zpravidla v rozhodnutí, jímž se řízení u něho končí. O právech podle § 139 rozhoduje předseda senátu.

(2) I když bylo o náhradě nákladů řízení rozhodnuto samostatným usnesením, běží lhůta k plnění vždy až od právní moci rozhodnutí, jímž byla náhrada nákladů řízení přiznána.

(3) Náklady řízení určí soud podle sazebníků a podle zásad platných pro náhradu mzdy a hotových výdajů. Určit výši nákladů může i předseda senátu až v písemném vyhotovení rozhodnutí.

§ 151a

O tom, kdo a v jaké výši platí odměnu notáře a jeho hotové výdaje, rozhodne soud v řízení o dědictví zpravidla v usnesení, jímž se řízení u něho končí.

HLAVA ČTVRTÁ

ROZHODNUTÍ

Rozsudek

§ 152

(1) Rozsudkem rozhoduje soud o věci samé. Zákon stanoví, kdy soud rozhoduje ve věci samé usnesením.

(2) Rozsudkem má být rozhodnuto o celé projednávané věci. Jestliže to však je účelné, může soud rozsudkem rozhodnout nejdříve jen o její části nebo jen o jejím základu.

§ 153

(1) Soud rozhoduje na základě zjištěného skutkového stavu věci.

(2) Soud může překročit návrhy účastníků a přisoudit více, než čeho se domáhají, jen tehdy, jestliže řízení bylo možno zahájit i bez návrhu, nebo jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky.

§ 153a

(1) Uzná-li žalovaný v průběhu soudního řízení nárok nebo základ nároku, který je proti němu žalobou uplatňován, rozhodne soud rozsudkem podle tohoto uznání. Uzná-li žalovaný nárok proti němu žalobou uplatněný jen zčásti, rozhodne soud rozsudkem podle tohoto uznání, jen navrhne-li to žalobce.

(2) Rozsudek pro uznání nelze vydat ve věcech, v nichž nelze uzavřít a schválit smír (§ 99 odst. 1 a 2).

§ 153b

(1) Zmešká-li žalovaný, kterému bylo řádně doručeno předvolání nejméně 5 dnů přede dnem, kdy se jednání má konat (§ 47), a který byl o následcích nedostavení se poučen, bez důvodné a včasné omluvy první jednání, které bylo ve věci nařízeno, a navrhne-li to žalobce, který se dostavil k jednání, pokládají se tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech, týkající se sporu, za nesporná a na tomto základě může soud rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání.

(2) Je-li v jedné věci několik žalovaných, lze rozhodnout rozsudkem pro zmeškání jen tehdy, nedostaví-li se k jednání všichni řádně obeslaní žalovaní.

(3) Rozsudek pro zmeškání nelze vydat ve věcech, v nichž nelze uzavřít a schválit smír (§ 99 odst. 1 a 2), nebo došlo-li by takovým rozsudkem ke vzniku, změně nebo zrušení právního poměru mezi účastníky.

(4) Zmešká-li žalovaný z omluvitelných důvodů první jednání ve věci, při němž byl vynesena rozsudek pro zmeškání, soud na návrh žalovaného tento rozsudek usnesením zruší a nařídí jednání. Takový návrh může účastník podat nejpozději do dne právní moci rozsudku pro zmeškání.

(5) Pokud žalovaný kromě návrhu na zrušení rozsudku soudu prvního stupně z důvodů podle odstavce 4 podal proti rozsudku i odvolání a soud prvního stupně návrhu na zrušení svého rozsudku vyhověl, platí, že odvolání bylo vzato zpět.

§ 154

(1) Pro rozsudek je rozhodující stav v době jeho vyhlášení.

(2) Jde-li o opětuující se dávky, lze uložit povinnost i k plnění dávek, které se stanou splatnými teprve v budoucnu.

§ 155

(1) Obsah rozhodnutí ve věci samé vysloví soud ve výroku rozsudku. Ve výroku také rozhodne o povinnosti k náhradě nákladů řízení, pokud se o ni nerozhoduje samostatně.

(2) Výrok rozsudku o plnění v penězích může být vyjádřen v cizí měně, neodporuje-li to okolnostem případu a jestliže

a) předmět řízení je vyjádřen v cizí měně a účastník, který má plnit, je devizovým tuzemcem a má účet v cizí měně, nebo

b) některý z účastníků je devizovým cizozemcem.

§ 156

(1) Rozsudek se vyhlašuje vždy veřejně; vyhlašuje jej předseda senátu jménem republiky. Uvede přitom výrok rozsudku spolu s odůvodněním a poučením o odvolání a o možnosti výkonu rozhodnutí.

(2) Rozsudek se vyhláší zpravidla hned po skončení jednání, které rozsudku předcházelo; není-li to možné, soud k vyhlášení rozsudku odročí jednání nejdéle na dobu deseti kalendářních dnů. Ustanovení § 119 odst. 2 se v tomto případě nepoužije.

(3) Jakmile soud vyhlásí rozsudek, je jím vázán.

§ 157

(1) V písemném vyhotovení rozsudku se po slovech "Jménem republiky" uvede označení soudu, jména a příjmení soudců a přísedících, přesné označení účastníků a jejich zástupců, účast prokurátora, označení projednávané věci, znění výroku, odůvodnění, poučení o odvolání, poučení o možnosti výkonu rozhodnutí a den a místo vyhlášení.

(2) V odůvodnění rozsudku uvede soud podstatný obsah přednesů, stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, a posoudí zjištěný skutkový stav podle příslušných ustanovení, jichž použil.

(3) V zájmu výchovného působení rozsudku dbá soud o to, aby odůvodnění rozsudku bylo přesvědčivé a zabývalo se i příčinami sporu.

(4) V odůvodnění rozsudku pro uznání nebo rozsudku pro zmeškání uvede soud pouze předmět řízení a důvody, pro které rozhodl rozsudkem pro uznání nebo rozsudkem pro zmeškání.

§ 158

(1) Písemné vyhotovení rozsudku podepisuje předseda senátu. Nemůže-li je podepsat, podepíše je jiný člen senátu, a rozhodl-li samosoudce, jiný pověřený soudce; důvod se na písemném vyhotovení poznamená.

(2) Stejnopis písemného vyhotovení rozsudku se doručuje účastníkům, popřípadě jejich zástupcům do vlastních rukou, a to ve lhůtě 30 dnů ode dne vyhlášení rozsudku. Předseda soudu je oprávněn tuto lhůtu prodloužit o dalších 90 dnů.

§ 159

(1) Doručený rozsudek, který již nelze napadnout odvoláním, je v právní moci.

(2) Výrok pravomocného rozsudku je závazný pro účastníky a pro všechny orgány; je-li jím rozhodnuto o osobním stavu, je závazný pro každého.

(3) Jakmile bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být projednávána znovu.

§ 160

(1) Uloží-li soud v rozsudku povinnost, je třeba ji splnit do tří dnů od právní moci rozsudku; soud může určit lhůtu delší nebo stanovit, že peněžité plnění se může stát ve splátkách, jejichž výši a podmínky splatnosti určí.

(2) Odsoudí-li soud k opěťujícímu se plnění v budoucnu splatných dávek, je třeba je plnit, jakmile se podle rozsudku stanou splatnými.

(3) Uložil-li soud povinnost vyklidit byt, za který je nutno zajistit bytovou náhradu, není účastník povinen byt vyklidit, dokud pro něj není zajištěn náhradní byt, popřípadě náhradní ubytování tam, kde podle ustanovení občanského zákoníku náhradní ubytování postačí.

§ 161

(1) Rozsudek je vykonatelný, jakmile uplyne lhůta k plnění.

(2) Není-li v rozsudku uložena povinnost k plnění, je rozsudek vykonatelný, jakmile nabyl právní moci.

(3) Pravomocné rozsudky ukládající prohlášení vůle nahrazují toto prohlášení.

§ 162

- (1) U rozsudků předběžně vykonatelných běží lhůta k plnění od jejich doručení.
- (2) Předběžně vykonatelné jsou rozsudky odsuzující k plnění výživného nebo pracovní odměny za poslední tři měsíce před vyhlášením rozsudku.
- (3) Na návrh může soud předběžnou vykonatelnost rozsudku vyslovit, a to ve výroku rozsudku, jestliže by jinak účastníku hrozilo nebezpečí těžko nahraditelné nebo značné újmy.

§ 163

- (1) Rozsudek odsuzující k plnění v budoucnu splatných dávek nebo k plnění ve splátkách je možno na návrh změnit, jestliže se podstatně změnila okolnosti, které jsou rozhodující pro výši a další trvání dávek nebo splátek. Změna rozsudku je přípustná od doby, kdy došlo ke změně poměrů.
- (2) Rozsudky o výchově a výživě nezletilých dětí a o omezení rodičovských práv lze změnit i bez návrhu, změní-li se poměry.

§ 164

Předseda senátu opraví v rozsudku kdykoliv i bez návrhu chyby v psaní a v počtech, jakož i jiné zřejmé nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku rozhodnutí, vydá o tom předseda senátu opravné usnesení, které doručí účastníkům; přitom může odložit vykonatelnost rozsudku na dobu, pokud opravné usnesení nenabude právní moci.

§ 165

- (1) Pokud odůvodnění rozsudku nemá podklad ve zjištění skutkového stavu, může účastník před tím, než rozsudek nabude právní moci, navrhnout, aby odůvodnění bylo opraveno.
- (2) Nevyhoví-li soud prvního stupně návrhu, předloží věc odvolacímu soudu, který o opravě rozhodne.
- (3) O opravě důvodů rozhoduje předseda senátu usnesením. Jednání není třeba nařizovat.

§ 166

- (1) Nerozhodl-li soud v rozsudku o některé části předmětu řízení, o nákladech řízení nebo o předběžné vykonatelnosti, může účastník do patnácti dnů od doručení rozsudku navrhnout jeho doplnění. Soud může rozsudek, který nenabyl právní moci, doplnit i bez návrhu.
- (2) Doplnění učiní soud doplňujícím rozsudkem, pro nějž platí obdobně ustanovení o rozsudku. Nevyhoví-li soud návrhu účastníka na doplnění rozsudku, usnesením návrh zamítne.
- (3) Návrh na doplnění se nedotýká právní moci ani vykonatelnosti výroků původního rozsudku.

Usnesení

§ 167

- (1) Nestanoví-li zákon jinak, rozhoduje soud usnesením. Usnesením se rozhoduje zejména o podmínkách řízení, o zastavení nebo přerušení řízení, o změně návrhu, o vzetí návrhu zpět, o smíru, o nákladech řízení, jakož i o věcech, které se týkají vedení řízení.
- (2) Není-li dále stanoveno jinak, užije se na usnesení přiměřeně ustanovení o rozsudku.

§ 168

- (1) Usnesení vyhlašuje předseda senátu přítomným účastníkům.
- (2) Usnesení doručí soud účastníkům, je-li proti němu odvolání nebo dovolání nebo jestliže to je třeba pro vedení řízení anebo jde-li o usnesení, kterým se účastníkům ukládá nějaká povinnost.

§ 169

- (1) V písemném vyhotovení usnesení se uvede, který soud je vydal, dále označení účastníků a věci, výrok, odůvodnění, poučení o odvolání a den a místo vydání usnesení.

(2) Písemné vyhotovení usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu, jemuž nikdo neodporoval, nebo usnesení, které se týká vedení řízení, nemusí obsahovat odůvodnění.

(3) Jestliže se usnesení nedoručuje, stačí v písemném vyhotovení uvést výrok a den vydání.

§ 170

(1) Soud je vázán usnesením, jakmile je vyhlásil; nedošlo-li k vyhlášení, jakmile bylo doručeno, a není-li třeba doručovat, jakmile bylo vyhotoveno.

(2) Usnesením, kterým se upravuje vedení řízení, není však soud vázán.

§ 171

(1) Lhůta k plnění počíná běžet od doručení usnesení; jejím uplynutím je usnesení vykonatelné.

(2) Nebyla-li v usnesení uložena povinnost k plnění, je usnesení vykonatelné, jakmile bylo doručeno, a není-li třeba doručovat, jakmile bylo vyhlášeno nebo vyhotoveno.

(3) Je-li usnesení podle zákona nebo podle rozhodnutí soudu vykonatelné až po právní moci, běží lhůta k plnění až od právní moci usnesení.

Platební rozkaz

§ 172

(1) Předseda senátu může i bez výslovné žádosti navrhovatele a bez slyšení odpůrce vydat platební rozkaz, je-li v návrhu na zahájení řízení uplatněno právo na zaplacení peněžité částky, vyplývá-li uplatněné právo ze skutečností uvedených navrhovatelem. V platebním rozkazu odpůrci uloží, aby do 15 dnů od doručení platebního rozkazu navrhovateli zaplatil uplatněnou pohledávku a náklady řízení, nebo aby v téže lhůtě podal odpor u soudu, který platební rozkaz vydal.

(2) Platební rozkaz nelze vydat,

a) jde-li o věc, ve které má jednat a rozhodovat senát;

b) není-li znám pobyt odpůrce nebo kdyby měl být platební rozkaz doručen do ciziny.

(3) Nevydá-li předseda senátu platební rozkaz, nařídí jednání.

§ 173

(1) Platební rozkaz je třeba doručit odpůrci do vlastních rukou, náhradní doručení je vyloučeno.

(2) Nelze-li platební rozkaz doručit i jen jednomu z odpůrců, předseda senátu jej usnesením zruší v plném rozsahu.

§ 174

(1) Platební rozkaz, proti němuž nebyl podán odpor, má účinky pravomocného rozsudku.

(2) Podá-li i jen jeden z odpůrců včas odpor, ruší se tím platební rozkaz v plném rozsahu a předseda senátu nařídí jednání. Opravným prostředkem jen proti výroku o nákladech řízení je však i zde odvolání.

(3) Pozdě podaný odpor předseda senátu usnesením zamítne; pro nedostatek odůvodnění nelze odpor zamítnout.

§ 175

(1) Předloží-li navrhovatel v prvopisu směnku nebo šek, o jejichž pravosti není důvodu pochybovat, a další listiny nutné k uplatnění práva, vydá na jeho návrh předseda senátu krajského soudu činného v obchodních věcech směnečný (šekový) platební rozkaz, v němž odpůrci uloží, aby do tří dnů zaplatil požadovanou částku a náklady řízení nebo aby v téže lhůtě podal námitky, v nichž musí uvést vše, co proti platebnímu rozkazu namítá. Směnečný (šekový) platební rozkaz musí být doručen do vlastních rukou odpůrce. Nelze-li návrhu na vydání platebního rozkazu vyhovět, nařídí předseda senátu jednání.

(2) Nepodá-li odpůrce včas námítky nebo vezme-li je zpět, má směnečný (šekový) platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku. Pozdě podané námítky nebo námítky, které neobsahují odůvodnění, předseda senátu zamítne.

(3) Podá-li odpůrce včas námítky, nařídí předseda senátu k jejich projednání jednání; k námitkám později vzneseným však již nelze přihlížet. V rozsudku soud vysloví, zda směnečný (šekový) platební rozkaz ponechává v platnosti nebo zda ho zrušuje a v jakém rozsahu. Opravným prostředkem jen proti výroku o nákladech řízení je odvolání.

HLAVA PÁTÁ

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ

Řízení o dědictví

§ 175a

(1) Příslušný orgán státní správy pověřený vedením matriky oznámí úmrtí ve svém matričním obvodu soudu příslušnému k projednání dědictví.

(2) Soud zahájí řízení i bez návrhu, jakmile se dozví, že někdo zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého. Usnesení o zahájení řízení není třeba doručit.

(3) Soud rozhoduje usnesením; usnesení podle § 175k odst. 1 a 2, § 175l, 175p, 175q a 175t se doručuje do vlastních rukou.

§ 175b

Účastníky řízení jsou ti, o nichž lze mít důvodně za to, že jsou zůstavitelovými dědici, a není-li takových osob, stát. Věřitel zůstavitelův je účastníkem řízení v případě § 175p, v případě, kdy se vypořádává jeho pohledávka, a při likvidaci dědictví. V řízení podle § 175h odst. 2 je účastníkem řízení pouze ten, kdo se postaral o pohřeb.

§ 175c

Soud neprodleně provede šetření v evidenci závětí uložených u notáře v úschově, která je u něj vedena, zda je v ní evidována závěť zůstavitele, listina o vydědění nebo odvolání těchto úkonů (dále jen "závěť"), a u kterého notáře je uložena.

§ 175d

(1) V předběžném šetření si soud zejména opatří údaje potřebné pro zjištění dědiců a pro zjištění zůstavitelova majetku a jeho dluhů a zda dědici, jimž byl zůstavitel zákonným zástupcem, potřebují ustanovit opatrovníka.

(2) Zanechal-li zůstavitel závěť, zjistí soud její stav a obsah; na dožádání soudu tak učiní i notář, který má závěť v úschově.

(3) Dojde-li ke zjištění stavu a obsahu závěti, založí se její originál, pokud závěť není sepsána ve formě notářského zápisu, do sbírky prohlášených závětí vedené u soudu.

§ 175e

(1) Vyžaduje-li to obecný zájem nebo důležitý zájem účastníků, učiní soud i bez návrhu neodkladná opatření, zejména zajistí dědictví, svěří věci osobní potřeby manželovi zůstavitele nebo jinému členu domácnosti, postará se o prodej věcí, které nelze uschovat bez nebezpečí škody nebo nepoměrných nákladů, popřípadě ustanoví správce dědictví nebo jeho části (dále jen "správce").

(2) Zajištění dědictví se provede zejména jeho uložením u soudu nebo u schovatele, zapečetěním v zůstavitelově bytě nebo na jiném vhodném místě, zákazem výplaty u dlužníka zůstavitele nebo soupisem na místě samém.

(3) Při prodeji movitých věcí postupuje soud přiměřeně podle ustanovení o výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí, ledaže by přikročil k jinému způsobu prodeje.

(4) Správce ustanoví soud zejména z okruhu dědiců nebo z okruhu osob blízkých zůstaviteli; správcem může být ustanoven i notář, pokud v tomto řízení není soudním komisařem. Je-li předmětem dědění podnik, ustanoví soud správcem osobu, která má zkušenost s vedením podniku. Správcem lze ustanovit pouze toho, kdo s ustanovením souhlasí.

(5) Neodkladná opatření může vykonat podle možnosti a potřeby kterýkoli soud.

§ 175f

(1) Správce činí po dobu řízení o dědictví úkony nezbytné k uchování majetkových hodnot náležejících do dědictví, a to v rozsahu vymezeném soudem. Správce je povinen při výkonu funkce postupovat s odbornou péčí a odpovídá za škodu vzniklou porušením povinností, které mu ukládá zákon nebo mu uloží soud. Jestliže to soud uloží, předkládá mu správce průběžné zprávy o své činnosti.

(2) Z důležitých důvodů může soud zprostit správce funkce. Podle potřeby ustanoví nového správce. Zproštěním nezaniká správcova odpovědnost podle odstavce 1. Správce, který byl funkce zproštěn, je povinen řádně informovat nového správce a dát mu k dispozici všechny doklady.

(3) Po skončení řízení o dědictví správce předloží dědicům prostřednictvím soudu konečnou zprávu o své činnosti. Soud pak rozhodne o odměně a náhradě hotových výdajů správce, které platí dědic, který nabytí dědictví, jež není předluženo; je-li dědiců několik, platí tyto náklady podle vzájemného poměru čisté hodnoty jejich dědických podílů. V ostatních případech platí tyto náklady stát.

§ 175g

Při opatrování úplného podkladu pro rozhodnutí, předběžném šetření, zajištění dědictví, zejména při jeho ochraně proti neoprávněným zásahům, při prodeji věcí, zjišťování hodnoty zůstavitelova majetku a soupisu na místě samém spolupůsobí na požádání soudu příslušný orgán státní správy nebo samosprávy.

§ 175h

(1) Nezanechal-li zůstavitel majetek, soud řízení zastaví.

(2) Jestliže zůstavitel zanechal majetek nepatrné hodnoty, může jej soud vydat tomu, kdo se postaral o pohřeb, a řízení zastaví.

(3) Proti usnesení podle odstavců 1 a 2 se nelze odvolat.

§ 175i

(1) Nebylo-li řízení zastaveno podle § 175h, vyrozumí soud ty, o nichž lze mít důvodně za to, že jsou dědici, o jejich dědickém právu a o možnosti dědictví odmítnout ve lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy byl dědic soudem o právu dědictví odmítnout vyrozuměn; tuto lhůtu může soud z důležitých důvodů prodloužit. Současně dědice poučí o náležitostech a o účincích odmítnutí dědictví.

(2) Vyrozumění včetně poučení doručí soud do vlastních rukou nebo je dá ústně a v protokolu uvede, že se tak stalo.

§ 175j

K projednání dědictví není třeba nařizovat jednání, potvrdí-li soud jeho nabytí jedinému dědici, nebo případně-li dědictví státu podle § 462 občanského zákoníku.

§ 175k

(1) Jestliže někdo před potvrzením nabytí dědictví tvrdí, že je dědicem a popírá dědické právo jiného dědice, který dědictví neodmítl, vyšetří soud podmínky dědického práva obou a jedná dále s tím, u koho má za to, že je dědicem.

(2) Závisí-li však rozhodnutí o dědickém právu na zjištění sporných skutečností, odkáže soud usnesením po marném pokusu o smír toho z dědiců, jehož dědické právo se jeví jako méně pravděpodobné, aby své právo uplatnil žalobou. K podání žaloby určí lhůtu. Nebude-li žaloba ve lhůtě podána, pokračuje soud v řízení bez zřetele na tohoto dědice.

(3) Jsou-li aktiva a pasíva mezi účastníky sporná, omezí se soud jen na zjištění jejich spornosti; při výpočtu čistého majetku k nim nepřihlíží.

§ 175l

(1) Měl-li zůstavitel s pozůstalým manželem majetek v bezpodílovém spoluvlastnictví, soud rozhodne o obecné ceně tohoto majetku v době smrti zůstavitele a podle zásad uvedených v občanském zákoníku určí, co z tohoto majetku patří do dědictví a co patří pozůstalému manželovi. Závisí-li rozhodnutí na skutečnosti, která zůstala mezi pozůstalým manželem a některým z dědiců sporná, postupuje soud podle § 175k odst. 3.

(2) Zjistí-li soud dříve, než je dědické řízení pravomocně skončeno, další majetek v bezpodílovém spoluvlastnictví, rozhodne o něm dodatečně podle odstavce 1; přitom vychází z původního rozhodnutí.

§ 175m

Soud zjistí zůstavitelův majetek a jeho dluhy a provede soupis aktiv a pasív. Tím nejsou dotčena ustanovení § 175k odst. 3 a § 175l odst. 1 věta druhá.

§ 175n

Na návrh dědiců vydá soud usnesení, v němž vyzve věřitele, aby mu oznámili své pohledávky ve lhůtě, kterou v usnesení stanoví, a poučí je o tom, že dědici neodpovídají věřitelům, kteří své pohledávky včas neoznámili, pokud je uspokojením pohledávek ostatních věřitelů vyčerpána cena dědictví, kterého dědici nabyli. Usnesení soud uveřejní vyvěšením na úřední desce soudu.

§ 175o

(1) Na podkladě zjištění podle § 175m určí soud obecnou cenu majetku, výši dluhů a čistou hodnotu dědictví, popřípadě výši jeho předlužení v době smrti zůstavitele.

(2) Zjistí-li soud dříve, než dědické řízení je pravomocně skončeno, nové skutečnosti, které vyžadují změnu tohoto usnesení, provede potřebnou opravu novým usnesením.

§ 175p

(1) Účastníci se mohou dohodnout o tom, že předlužené dědictví bude přenecháno věřitelům k úhradě dluhů. Tato dohoda podléhá schválení soudu, který dohodu schválí, jestliže neodporuje zákonu; neschválí-li dohodu, pokračuje v řízení po právní moci rozhodnutí.

(2) Objeví-li se po pravomocném skončení řízení další majetek, postupuje se podle odstavce 1. Zůstane-li majetkový přebytek, projedná jej soud jako dědictví.

§ 175q

(1) Soud v usnesení o dědictví

a) potvrdí nabytí dědictví jedinému dědici, nebo

b) potvrdí, že dědictví, které nenabyl žádný dědic, připadlo státu, nebo

c) schválí dohodu o vypořádání dědictví nebo dohodu o přenechání předluženého dědictví k úhradě dluhů, nebo

d) potvrdí nabytí dědictví podle dědických podílů, nedojde-li mezi dědici k dohodě.

(2) Součástí usnesení podle odstavce 1 může být i usnesení podle § 175l a 175o.

(3) Pokud soud usnesením dohodu o vypořádání dědictví neschválí, může v řízení pokračovat až po právní moci tohoto usnesení.

§ 175r

Dědici mohou věci náležející do dědictví během dědického řízení prodat nebo učinit jiná opatření, přesahující rámec obvyklého hospodaření, jen se svolením soudu.

§ 175s

Usnesením podle § 175p a 175q je projednání dědictví skončeno. Po právní moci tohoto usnesení zruší soud provedená zajištění dědictví, pokud je již nezrušil v průběhu řízení o dědictví; zruší zejména všechny zákazy výplaty vkladů, pojistek a jiných hodnot, které byly v řízení o projednání dědictví nařízeny nebo podle zákona provedeny. Zároveň vyrozumí ústavy, u nichž jsou tyto hodnoty uloženy, komu mají být vydány; není-li tato osoba známa nebo je-li neznámého pobytu, postupuje soud přiměřeně podle § 185g. Lhůta podle § 185g odst. 1 počíná běžet ode dne právní moci rozhodnutí, kterým bylo řízení skončeno.

§ 175t

(1) Je-li dědictví předloženo a nedojde-li k dohodě podle § 175p, může soud usnesením nařídit likvidaci dědictví. Rozhodne o tom i bez návrhu. Stejně soud postupuje, jestliže stát navrhl likvidaci dědictví proto, že věřitel odmítl přijmout na úhradu své pohledávky věc z dědictví.

(2) O nařízení likvidace vydá soud usnesení, ve kterém vyzve věřitele, aby mu oznámili své pohledávky ve lhůtě, kterou v usnesení stanoví, a upozorní je, že pohledávky, které nebudou při likvidaci uspokojeny, zaniknou. Toto usnesení vyvěsí na úřední desce soudu.

(3) Jakmile usnesení o nařízení likvidace dědictví nabylo právní moci, nepostupuje se již podle § 175p až 175s.

§ 175u

(1) Likvidaci dědictví provede soud zpeněžením všeho zůstavitelova majetku podle ustanovení o výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí a nemovitostí nebo prodejem mimo dražbu přiměřeně podle zvláštního předpisu. **34a)**

(2) O majetku zůstavitele, který se nepodařilo takto zpeněžit, rozhodne soud, že připadá státu s účinností ke dni smrti zůstavitele.

§ 175v

(1) Soud provede rozvrh výtěžku zpeněžení majetku zůstavitele (dále jen "výtěžek") mezi věřitele.

(2) Z výtěžku uhradí soud postupně pohledávky podle těchto skupin:

a) náklady zůstavitelovy nemoci a přiměřené náklady jeho pohřbu, náklady řízení a splatné výživné,

b) dlužné daně a poplatky,

c) ostatní pohledávky.

(3) Přesahuje-li úhrn pohledávek v první skupině výtěžek, uhradí se tyto pohledávky poměrně. Obdobně se postupuje v dalších skupinách, přičemž však ve skupině c) se uhradí před ostatními pohledávkami pohledávky zajištěné omezením převodu nemovitostí nebo zástavními právy.

(4) Pravomocným skončením likvidace zaniknou proti dědicům neuspokojené pohledávky věřitelů. Vyjde-li však najevo další majetek zůstavitelův, rozdělí jej soud věřitelům do výše jejich neuspokojených pohledávek bez zřetele k tomuto zániku. Zůstane-li majetkový přebytek, projedná jej soud jako dědictví.

§ 175w

Zjistí-li se dodatečně, že zůstavitel žije, nebo bylo-li zrušeno jeho prohlášení za mrtvého, zruší soud usnesení o dědictví podle § 175p a 175q.

§ 175x

Objeví-li se po právní moci usnesení, jímž bylo řízení o dědictví skončeno, nějaký zůstavitelův majetek, popřípadě i dluh, provede soud o tomto majetku řízení o dědictví. Objeví-li se pouze dluh zůstavitele, řízení o dědictví se neprovede.

§ 175y

(1) Nezařazení majetku nebo dluhů do aktiv a pasív dědictví v důsledku postupu podle § 175k odst. 3 nebrání účastníkům řízení, aby se domáhali svého práva žalobou mimo řízení o dědictví.

(2) Mimo případ, kdy byla provedena likvidace dědictví, nebrání usnesení soudu tomu, kdo nebyl účastníkem řízení o dědictví, z něhož usnesení vzešlo, aby se domáhal svého práva žalobou.

§ 175z

(1) Jestliže projednání dědictví nenáleží do pravomoci soudu České republiky, provede soud předběžné šetření a vydá účastníkům na jejich žádost úřední potvrzení o výsledku tohoto šetření.

(2) Má-li být vydán majetek do ciziny, vyrozumí o tom soud tuzemské dědice a věřitele oznámením, které se vyvěsí po dobu 15 dnů na úřední desce soudu; známým účastníkům se toto oznámení doručí.

Činnost notářů v řízení o dědictví

§ 175za

Notáři se sídlem v obvodu okresního soudu jsou rovnoměrně pověřováni úkony v řízení o dědictví podle rozvrhu, který na návrh příslušné notářské komory vydá předseda krajského soudu na každý kalendářní rok.

§ 175zb

(1) Soud může odejmout věc pověřenému notáři, jestliže přes předchozí upozornění způsobí zbytečné průtahy v soudním řízení. Soud pak pověří úkony v řízení o dědictví jiného notáře podle rozvrhu práce.

(2) Odnětí věci podle odstavce 1 není soudním rozhodnutím.

§ 175zc

(1) Jestliže v souladu se zvláštním předpisem bude ustanoven zástupce, náhradník nebo bude jmenován nový notář, převezme věci, v nichž již soudem bylo uděleno pověření.

(2) Jestliže v souladu se zvláštním předpisem bude ustanoven zástupcem notářský kandidát, považuje se pro účely tohoto zákona po dobu zastupování za notáře. Soud však rozhodne o odměně a náhradě hotových výdajů notáře, kterého zástupce zastupuje. Zvláštní předpis stanoví, jakým způsobem se určí podíl zástupce na odměně notáře.

§ 175zd

(1) Notář připraví všechny potřebné podklady pro vydání usnesení soudu, návrhy na usnesení soudu a vyúčtuje svou odměnu a hotové výdaje. Nejsou-li podklady úplné, může soud věc vrátit notáři se žádostí o doplnění řízení.

(2) Notář má právo podat odvolání proti výroku o odměně a hotových výdajích.

Péče soudu o nezletilé

§ 176

(1) Ve věcech péče soudu o nezletilé se ve věci samé rozhoduje rozsudkem o výchově a výživě nezletilých dětí, o styku rodičů s nimi, o omezení nebo zbavení rodičovských práv, o schválení důležitých úkonů nezletilého a o záležitostech, o nichž se rodiče nemohou dohodnout. Krom toho se rozhoduje rozsudkem o prodloužení ústavní výchovy po dosažení zletilosti a o zrušení takového opatření.

(2) O ostatních věcech se rozhoduje usnesením.

§ 177

- (1) Není-li příslušný soud znám nebo nemůže-li včas zakročit, zakročí soud, v jehož obvodu se nezletilý zdržuje. Jakmile však je to možné, postoupí věc soudu příslušnému.
- (2) Změní-li se okolnosti, podle nichž se posuzuje příslušnost, může příslušný soud přenést svou příslušnost na jiný soud, jestliže je to v zájmu nezletilého. Nesouhlasí-li tento soud s přenesením příslušnosti, rozhodne jeho nadřízený soud.

§ 178

- (1) Soud vede rodiče, popřípadě opatrovníky nezletilých, k řádnému plnění povinností při péči o nezletilého. Vyřizuje podněty a upozornění občanů a právnických osob stran výchovy nezletilého a činí vhodná opatření.
- (2) O vhodnosti a účelnosti navržených nebo zamýšlených opatření soud zpravidla zjistí názor orgánu péče o děti a orgánu obce, které jsou obeznámeny s poměry. Jestliže to je vhodné, vyslechne o nich i nezletilého.

§ 179

Je-li k platnosti právního úkonu, který učinil zákonný zástupce za nezletilého, třeba schválení soudu, soud jej schválí, jestliže to je v zájmu nezletilého.

§ 180

- (1) Soudem ustanovený opatrovník nezletilého složí do rukou předsedy senátu slib, že bude řádně vykonávat své povinnosti a že bude přitom dbát pokynů soudu. Po složení slibu mu předseda senátu vydá listinu obsahující pověření k výchově a zastupování dítěte a vymezení rozsahu práv a povinností vyplývajících z tohoto pověření.
- (2) Soud dohlíží na správu majetku nezletilého zastoupeného opatrovníkem a činí nutná a vhodná opatření ke zjištění a zajištění jeho majetku.
- (3) Opatrovník předloží soudu po skončení zastupování závěrečný účet ze správy majetku; soud mu může též uložit, aby mu během zastupování podával pravidelné zprávy o své činnosti.

Řízení o osvojení

§ 181

- (1) Účastníky řízení jsou osvojované dítě, jeho rodiče, osvojitel a jeho manžel.
- (2) Rodiče osvojovaného dítěte však nejsou účastníky řízení, jestliže jsou zbaveni rodičovských práv nebo jestliže nemají způsobilost k právním úkonům, jakož i v případech, kdy není třeba k osvojení jejich souhlasu, ačkoli jsou zákonnými zástupci osvojovaného dítěte.
- (3) Manžel osvojitele není účastníkem řízení, není-li k osvojení třeba jeho souhlasu.

§ 182

- (1) Osvojované dítě soud vyslechne, jen jestliže toto dítě je s to pochopit význam osvojení a výslech není v rozporu s jeho zájmem. Nemá-li být osvojované dítě vyslechnuto, nepředvolává se k jednání.
- (2) Ostatní účastníky musí soud vždy vyslechnout, a to podle možnosti osobně.

§ 183

- (1) Na základě lékařského vyšetření zjistí soud, zda zdravotní stav osvojovaného dítěte i osvojitele se nepřičí účelu osvojení. S výsledky šetření seznámí soud účastníky.
- (2) Účastníky poučí soud o významu osvojení z hlediska zájmu společnosti i z hlediska zájmu osvojovaného dítěte, jakož i o tom, jaké povinnosti má osvojitel.

§ 184

V rozsudku, jímž se vyslovuje osvojení, uvede soud i příjmení, které osvojenec bude mít.

§ 185

O zrušení osvojení platí přiměřeně ustanovení § 181 až 184. Návrh však může podat i osvojenec.

Řízení o úschovách

§ 185a

(1) U soudu lze složit do úschovy peníze, cenné papíry a jiné movité věci hodící se k úschově za účelem splnění závazku.

(2) Návrh na přijetí do úschovy musí obsahovat prohlášení toho, kdo peníze, cenné papíry nebo jiné věci do úschovy skládá (dále jen "složitel"), že závazek, jehož předmětem jsou hodnoty skládané do úschovy, nelze splnit, protože věřitel je nepřítomen nebo je v prodlení, nebo že složitel má odůvodněné pochybnosti, kdo je věřitelem, nebo že složitel věřitele nezná.

(3) Soud rozhoduje bez jednání usnesením, které doručí účastníkům do vlastních rukou.

§ 185b

Účastníkem řízení je složitel a po přijetí úschovy také ten, pro koho jsou peníze, cenné papíry nebo jiné věci určeny (dále jen "příjemce"). Po právní moci usnesení o přijetí do úschovy je účastníkem řízení i ten, kdo uplatňuje právo na předmět úschovy.

§ 185c

Vyžádá-li si úschova náklady, uloží soud složiteli, aby složil přiměřenou zálohu na náklady. Nebude-li záloha ve stanovené lhůtě zaplácena, soud návrh na přijetí úschovy zamítne; soud rovněž návrh na přijetí úschovy zamítne, nehodí-li se věc k úschově vůbec nebo nenalezne-li se vhodný způsob úschovy.

§ 185d

(1) Předmět úschovy vydá soud příjemci na jeho žádost. Jestliže ke složení došlo proto, že někdo jiný než příjemce uplatňuje právo na vydání předmětu úschovy nebo že někdo jiný, jehož souhlasu je třeba, nesouhlasí s vydáním předmětu úschovy příjemci, je k vydání předmětu úschovy zapotřebí souhlasu všech účastníků řízení a osoby, pro jejichž nesouhlas s plněním došlo ke složení do úschovy. Souhlasu složitela je však třeba jen tehdy, bylo-li plnění složeno pro neznámého věřitele.

(2) Složiteli vydá soud předmět úschovy na jeho žádost,

a) jestliže příjemce projeví s tímto postupem souhlas, nebo

b) prohlásí-li příjemce soudu, že předmět úschovy nepřijímá, nebo

c) nevyjádří-li se příjemce ve lhůtě stanovené soudem, ačkoliv byl na takové následky upozorněn.

(3) Jiné osobě, než která je uvedena v odstavcích 1 a 2, žádající o vydání předmětu úschovy, jej vydá soud jen se souhlasem složitela a příjemce.

§ 185e

Byl-li souhlas s vydáním předmětu úschovy odepřen, lze jej nahradit pravomocným rozhodnutím soudu, kterým bylo rozhodnuto, že ten, kdo vydání odporoval, je povinen souhlasit s vydáním předmětu úschovy žadateli.

§ 185f

Přijímá-li soud do úschovy věci v případech stanovených zvláštními zákonnými předpisy, řídí se ustanoveními příslušného předpisu, a není-li jich, ustanoveními § 185a až 185h, a to přiměřeně podle povahy úschovy a jejího účelu.

§ 185g

(1) Uplynula-li lhůta tří roků od právní moci usnesení o přijetí do úschovy, popřípadě ode dne, kdy předmět úschovy měl být podle návrhu složiteli vydán, rozhodne soud, že předmět úschovy případně státu, jestliže se o něj nikdo nepřihlásí do tří roků ode dne vyhlášení tohoto usnesení. Toto usnesení soud vyvěsí na úřední desce soudu.

(2) Dojde-li po vydání rozhodnutí ve lhůtě podle odstavce 1 žádost o vydání předmětu úschovy, postupuje soud podle § 185d.

(3) Uplynutím lhůty uvedené v usnesení podle odstavce 1, nebyla-li v této lhůtě žádost o vydání předmětu úschovy podána, případně předmět úschovy státu. Uplynutím této lhůty nabude stát předmět úschovy i tehdy, nebylo-li podané žádosti pravomocným usnesením vyhověno.

§ 185h

Případně-li předmět úschovy státu, zaniknou práva účastníků i jiných osob k předmětu úschovy.

Řízení o umoření listin

§ 185i

(1) Umořit lze ztracenou nebo zničenou listinu, kterou je třeba předložit k uplatnění práva.

(2) V řízení před soudem nelze umořit takové listiny, které podle zákona je oprávněna umořit právnická osoba, jež je vystavila.

(3) Umoření nepodléhají peníze, loterní losy, sázenky, lístky a známky denního oběhu (vstupenky, jízdenky apod.), kupóny a talóny cenných papírů, listiny, s nimiž je spojeno právo uhrazovat určité právnické osobě v tuzemsku cenu zboží a služeb, jakož i listiny, na jejichž podkladě lze uplatnit jen nárok na vedlejší plnění.

§ 185j

(1) Návrh na umoření listiny může podat každý, kdo má na jejím umoření právní zájem.

(2) Soud rozhoduje bez jednání usnesením, které doručí do vlastních rukou.

§ 185k

Účastníky řízení jsou navrhovatel, ten, kdo je podle listiny povinen plnit, ten, kdo má listinu v držbě, a ten, kdo podal námitky podle § 185m odst. 2.

§ 185l

(1) V návrhu na umoření listiny je třeba uvést skutečnosti, z nichž vyplývá, že z listiny nebo na jejím základě lze uplatnit nějaké právo. K návrhu je třeba předložit opis listiny nebo označit listinu, jejího výstavce, popřípadě i jiné osoby podle listiny zavázané, jakož i takové údaje, které listinu odlišují od jiných listin téhož druhu.

(2) Je-li v listině uvedena určitá částka, je třeba uvést i tento údaj.

§ 185m

(1) Zjistí-li soud, že listina, jejíž umoření bylo navrženo, nebyla vystavena nebo že není ztracena ani zničená, návrh zamítne.

(2) Jinak soud vydá rozhodnutí obsahující výzvu, aby se ten, kdo má listinu, přihlásil do jednoho roku od vydání usnesení u soudu, který usnesení vydal, a podle možností předložil listinu nebo aby podal proti návrhu námitky. Toto usnesení se vyvěsí na úřední desce soudu.

(3) Je-li umořována směnka nebo šek, stanoví soud v usnesení podle odstavce 2 lhůtu dvou měsíců a současně zakáže, aby podle umořovaných listin bylo placeno.

(4) Lhůta podle odstavce 3 se počítá, není-li umořovaná listina ještě splatná, od prvního dne její splatnosti. Jestliže je umořovaná listina již splatná, počítá se tato lhůta ode dne vyvěšení

usnesení.

§ 185n

Jde-li o listinu na doručitele, s výjimkou pojistek na doručitele, skončí lhůta podle § 185m až za jeden rok po splatnosti pohledávky z listiny.

§ 185o

(1) Od zahájení řízení až do jeho pravomocného skončení neběží proti navrhovateli promlčecí doba, lhůta pro zánik práva ani lhůta určená k výplatě peněžité částky podle umořované listiny.

(2) Ten, komu bylo usnesení doručeno nebo kdo se o něm mohl při náležitě péči dozvědět, nesmí pod následky neplatnosti nakládat právy z umořované listiny, konat výplaty nebo jiná plnění podle ní, převést ji nebo provést na ní změny. Ten, kdo je podle listiny zavázán, je povinen zadržet předloženou listinu a oznámit soudu, kdo ji předložil.

§ 185p

Bylo-li zahájeno umořovací řízení o směnce či šeku, je navrhovatel, který se vykáže usnesením, oprávněn žádat zaplacení směnky či šeku, dá-li přiměřenou jistotu, dokud směnka či šek nejsou prohlášeny za umořené. Nedá-li tuto jistotu, může žalobou požadovat, aby dlužná částka byla složena do úschovy soudu.

§ 185q

Soud přezkoumá přihlášku toho, kdo má listinu, a zjistí jeho námitky. Zjistí-li, že listina není ztracena nebo zničena, návrh zamítne.

§ 185r

(1) Uplynula-li lhůta podle § 185m odst. 2 nebo 3 a nedojde-li k zamítnutí návrhu, prohlásí soud k dalšímu návrhu listinu za umořenou.

(2) Není-li další návrh podle odstavce 1 podán do jednoho měsíce od uplynutí lhůty uvedené v § 185m odst. 2 nebo 3, soud řízení zastaví. Na tento následek je nutno navrhovatele upozornit v usnesení podle § 185m odst. 2 nebo 3.

§ 185s

Usnesení o umoření listiny nahrazuje umořenou listinu, dokud ten, kdo je podle listiny zavázán, nevydá za ni oprávněnému náhradní listinu.

Řízení o způsobilosti k právním úkonům

§ 186

(1) Návrh na zahájení řízení o způsobilosti k právním úkonům (zbavení, omezení nebo vrácení způsobilosti k právním úkonům) může podat též zdravotnické zařízení, které je v takovém případě účastníkem řízení.

(2) Nepodal-li návrh na zahájení řízení státní orgán nebo zdravotnické zařízení, může soud uložit navrhovateli, aby do přiměřené lhůty předložil lékařské vysvědčení o duševním stavu vyšetřovaného; není-li v této lhůtě lékařské vysvědčení předloženo, soud zastaví řízení.

(3) Návrh na vrácení způsobilosti k právním úkonům může podat i ten, kdo byl zbaven způsobilosti k právním úkonům. Jestliže však soud jeho návrh zamítl a nelze-li očekávat zlepšení jeho stavu, může soud rozhodnout, že mu toto právo po přiměřenou dobu, nejdéle však po dobu tří let, nepřísluší.

§ 187

(1) Tomu, o jehož způsobilost k právním úkonům jde, ustanoví předseda senátu opatrovníka pro řízení.

(2) Od výsledku vyšetřovaného může soud upustit, nelze-li tento výslech provést vůbec nebo bez újmy pro zdravotní stav vyšetřovaného.

(3) O zdravotním stavu vyšetřovaného vyslechne soud vždy znalce. Na návrh znalce může soud nařídit, aby vyšetřovaný byl po dobu nejvýše tří měsíců vyšetřován ve zdravotnickém zařízení, jestliže je to nezbytně třeba k vyšetření zdravotního stavu.

§ 188

(1) Jsou-li sice podmínky pro omezení způsobilosti k právním úkonům pro nadměrné užívání alkoholických nápojů nebo omamných prostředků či jedů, ale lze-li očekávat, že se stav vyšetřovaného zlepší, může soud přerušit řízení na dobu, kterou zároveň určí; přitom může rozhodnout, že vyšetřovaný je povinen se podrobit potřebnému léčení.

(2) Před uplynutím určené doby pokračuje soud v řízení jen tehdy, ukáže-li se, že nedochází ke zlepšení.

§ 189

(1) Z důvodů vhodnosti nemusí předseda senátu nařizovat jednání.

(2) Soud může rozhodnout, že upustí od doručení rozhodnutí o způsobilosti k právním úkonům, jestliže doručení by na adresáta mohlo pro jeho duševní poruchu působit nepříznivě nebo jestliže adresát není s to význam rozhodnutí pochopit.

§ 190

Vydaný rozsudek soud zruší, jestliže se později ukáže, že pro zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům nebyly podmínky.

§ 191

(1) Náklady řízení platí stát. Lze-li to spravedlivě žádat, přizná soud státu jejich náhradu proti tomu, o jehož způsobilost k právním úkonům v řízení šlo.

(2) Ten, kdo podá zjevně bezdůvodný návrh na zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům, je povinen nahradit újmy, které vyšetřovanému, jeho zástupci a státu řízením vznikly.

Řízení o vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče

§ 191a

(1) Ústav vykonávající zdravotnickou péči (dále jen "ústav"), ve kterém jsou umístovány osoby z důvodů uvedených ve zvláštním předpise, je povinen oznámit do 24 hodin soudu, v jehož obvodu ústav je, převzetí každého, kdo v něm byl umístěn bez svého písemného souhlasu (dále jen "nemocný").

(2) Je-li osoba, která byla přijata do zdravotnické péče se svým písemným souhlasem, omezena ve volném pohybu nebo styku s vnějším světem až v průběhu léčení, je ústav povinen učinit oznámení podle odstavce 1 do 24 hodin poté, co k takovému omezení došlo.

§ 191b

(1) O každém, o němž je ústav povinen učinit oznámení podle § 191a, zahájí soud, v jehož obvodu je ústav, řízení o vyslovení přípustnosti převzetí do ústavu, ledaže převzetí a držení nařídil soud v jiném řízení.

(2) Nemá-li ten, kdo byl ústavem převzat, jiného zástupce, ustanoví mu soud pro toto řízení opatrovníka.

(3) Soud provede důkazy potřebné pro posouzení, zda k převzetí (§ 191a odst. 1 a 2) došlo ze zákonných důvodů, vyslechne nemocného a ošetřujícího lékaře. Jednání zpravidla není třeba nařizovat.

(4) Do sedmi dnů ode dne, kdy došlo k omezení podle § 191a, soud usnesením rozhodne, zda k převzetí došlo ze zákonných důvodů (§ 191a odst. 1).

§ 191c

(1) Usnesení podle § 191b odst. 4 se doručí umístěnému, ledaže podle vyjádření ošetřujícího lékaře není schopen chápat obsah takového rozhodnutí, dále jeho zástupci (opatrovníku) a ústavu.

(2) Odvolání proti tomuto usnesení nemá odkladný účinek. Odvolat se může i ústav, bylo-li vysloveno, že převzetí se nestalo v souladu se zákonnými důvody.

(3) Ústav může umístěného propustit, i když soud vyslovil, že k převzetí došlo v souladu se zákonnými důvody.

§ 191d

(1) Jestliže soud vyslovil, že převzetí bylo v souladu se zákonnými důvody a umístěný je omezen nebo vyloučen ze styku s vnějším světem, pokračuje soud v řízení o vyslovení přípustnosti jeho dalšího držení v ústavu.

(2) Ke zjištění zdravotního stavu umístěného soud ustanoví znalce. Úkolem znalce je vyjádření o tom, zda další držení umístěného v ústavu při omezení nebo vyloučení styku s vnějším světem je či není nutné. Znalcem nemůže být ustanoven lékař, který pracuje v ústavu, v němž je umístěný držen.

(3) Soud nařídí jednání, k němuž přizve umístěného (pokud podle vyjádření ošetřujícího lékaře nebo písemného znaleckého posudku je umístěný schopen vnímat průběh a význam jednání) a jeho zástupce (opatrovníka). Při jednání vyslechne znalce, podle okolností ošetřujícího lékaře, umístěného a provede popřípadě další vhodné důkazy.

(4) V rozsudku, který musí být vyhlášen do tří měsíců od výroku o přípustnosti převzetí do ústavu, rozhodne soud, zda další držení je přípustné a na jakou dobu. Ustanovení § 191c odst. 2 a 3 platí tu obdobně.

§ 191e

(1) Účinnost rozsudku podle § 191d odst. 4 zanikne uplynutím doby jednoho roku ode dne jeho vyhlášení, nebyla-li v něm určena lhůta kratší. Má-li být držení v ústavu prodlouženo nad tuto dobu, je nutno provést nové vyšetření a soud musí o povolení dalšího držení znovu rozhodnout. Ustanovení § 191c odst. 2 a 3 tu platí obdobně.

(2) Rozsudek podle odstavce 1 nebrání tomu, aby ústav propustil osobu drženou v ústavu před uplynutím doby uvedené v odstavci 1, ani tomu, aby opatrovníkový soud učinil jiné opatření.

§ 191f

Osoba držená v ústavu, je-li způsobilá k právním úkonům, její zástupce (opatrovník) a osoby jí blízké mohou ještě před uplynutím doby, do které je držení přípustné, žádat o nové vyšetření a rozhodnutí o propuštění, je-li odůvodněna domněnka, že další držení v ústavu není důvodné. Zamítne-li soud návrh na propuštění, může rozhodnout, že nebude konat další vyšetřování před uplynutím doby, po kterou bylo držení v ústavu povoleno.

§ 191g

Náklady řízení platí stát. Neplatí však náklady právního zastoupení, s výjimkou případů uvedených v § 30 odst. 2 tohoto zákona.

Řízení opatrovnícké

§ 192

(1) Předseda senátu je povinen postarat se o to, aby byl ustanoven opatrovník osobám, které ho podle zákona musí mít.

(2) V usnesení, kterým soud ustanovuje opatrovníka, uvede i rozsah opatrovnických práv a povinností.

§ 193

Ustanovení § 176 až 180, pokud se vztahují na opatrovnictví nad nezletilým, platí zde obdobně.

§ 194

Řízení o povolení uzavřít manželství

(1) O povolení uzavřít manželství rozhoduje soud na návrh, k němuž je oprávněn ten, který hodlá manželství uzavřít.

(2) Ten, kdo hodlá uzavřít manželství, a jeho zákonní zástupci jsou účastníky řízení. Před rozhodnutím je třeba vyslechnout toho, kdo hodlá uzavřít manželství, v nepřítomnosti jiných osob o tom, zda skutečně chce vstoupit do manželství, a vyslechnout i toho, s kým má být manželství uzavřeno.

(3) Rozsudek, kterým se povoluje uzavřít manželství, musí obsahovat i přesné označení toho, s kým má být manželství uzavřeno.

Řízení o prohlášení za mrtvého

§ 195

(1) Návrh může podat, kdo má na věci právní zájem.

(2) Uzná-li soud, že podle údajů návrhu tu jsou podmínky pro prohlášení nezvěstného za mrtvého, ustanoví nezvěstnému opatrovníka.

§ 196

(1) Soud vyhláškou nebo jiným vhodným způsobem vyzve nezvěstného, aby se do jednoho roku přihlásil, a každého, kdo o něm ví, aby o něm podal v téže lhůtě zprávu soudu nebo opatrovníku, popřípadě zástupci nezvěstného, uvedenému ve vyhlášce. Zároveň soud provede všechna potřebná šetření o nezvěstném.

(2) Ve vyhlášce uvede soud podstatné okolnosti případu a oznámí, že po uplynutí lhůty uvedené ve vyhlášce rozhodne o prohlášení za mrtvého, jestliže se nezvěstný nepřihlásí nebo nedojde-li zpráva o tom, že je na živu. Lhůtu určí soud na jeden rok od uveřejnění vyhlášky. Ve vyhlášce je nutno uvést den, kdy lhůta končí.

§ 197

Zjistí-li soud během řízení, že nejsou splněny podmínky prohlášení za mrtvého, zastaví řízení.

§ 198

Po uplynutí lhůty určené ve vyhlášce vydá soud rozsudek o prohlášení za mrtvého. Uvede v něm den, který platí za den smrti nezvěstného, popřípadě den, který nezvěstný nepřežil.

§ 199

(1) Zjistí-li soud, že ten, kdo byl prohlášen za mrtvého, je naživu nebo žil v den, od kterého dosud neuplynula doba přiměřená k tomu, aby nezvěstný mohl být prohlášen za mrtvého, zruší své rozhodnutí o prohlášení za mrtvého.

(2) Na návrh účastníka opraví soud den, který je uveden v jeho rozhodnutí jako den smrti, zjistí-li dodatečně, že ten, kdo byl prohlášen za mrtvého, zemřel jiného dne nebo se toho dne nemohl dožít, anebo jej přežil. Soud tak může učinit i bez návrhu.

§ 200

Je-li jisto, že občan zemřel, ale jeho smrt nelze prokázat stanoveným způsobem, vydá soud rozhodnutí, kterým prohlásí občana za mrtvého.

Řízení ve věcech obchodního rejstříku

§ 200a

- (1) Řízení ve věcech obchodního rejstříku se zahajuje na návrh fyzické nebo právnické osoby (dále jen "podnikatel"), jíž se zápis v rejstříku týká, nebo osob oprávněných k tomu podle zákona.
- (2) Soud může zahájit řízení i bez návrhu, má-li být dosažena shoda mezi zápisem v obchodním rejstříku a skutečným stavem.
- (3) Zvláštní předpisy stanoví, kteří podnikatelé a které skutečnosti jich se týkající se zapisují do obchodního rejstříku.

§ 200b

- (1) V řízení o provedení zápisu je soud povinen zkoumat, zda jsou splněny předpoklady k provedení zápisu vyžadované právními předpisy.
- (2) Soud rozhoduje o obsahu zápisu bez jednání usnesením. Ve výroku usnesení uvede den zápisu. Zápis je třeba provést do jednoho měsíce od vydání rozhodnutí o obsahu zápisu.
- (3) Ustanovení o pořádkových pokutách se použije i v případě, že podnikatel neuposlechne výzvy soudu, aby mu sdělil skutečnosti nebo předložil listiny potřebné k provedení zápisu podle § 200a odst. 2.

§ 200c

- (1) Obchodní rejstřík je každému přístupný, každý má právo do něho nahlížet a pořizovat z něho opisy a výpisy.
- (2) Na požádání lze z rejstříku vydat úřední opis, výpis nebo potvrzení o určitém zápisu, popřípadě potvrzení o tom, že v rejstříku určitý zápis není.

§ 200d

- (1) Obchodní rejstřík vede okresní soud v sídle krajského soudu (dále jen "rejstříkový soud") pro podnikatele, kteří mají své sídlo v obvodu tohoto krajského soudu. Nemají-li své sídlo, je příslušný soud podle místa podnikání; nemá-li podnikatel ani místo podnikání, je k vedení obchodního rejstříku příslušný soud podle místa bydliště podnikatele.
- (2) Zákon České národní rady a zákon Slovenské národní rady stanoví, který okresní soud nebo jemu na roveň postavený soud v sídle krajského soudu je rejstříkovým soudem.
- (3) Obchodní rejstřík pro zahraniční osobu (§ 21 odst. 2 obch. zák.), vede soud, v jehož obvodu je umístěn její podnik nebo jeho organizační složka (§ 21 odst. 3 obch. zák.).
- (4) Změní-li se okolnosti, podle nichž se posuzuje příslušnost, soud až dosud příslušný rozhodne o přenesení své příslušnosti na soud nově příslušný; nesouhlasí-li tento soud s přenesením příslušnosti, rozhodne jeho nadřízený soud. Po doručení sdělení nově příslušného rejstříkového soudu o zápisu podnikatele do obchodního rejstříku soud dříve příslušný zápis v obchodním rejstříku vymaže.

§ 200e

Řízení o některých otázkách obchodních společností a družstev

- (1) Pro řízení ve věcech uvedených v § 9 odst. 4 písm. b) až i) je příslušný krajský soud s působností ve věcech obchodních, v jehož obvodu má obchodní společnost nebo družstvo své sídlo.
- (2) Nestanoví-li ustanovení uvedená v odstavci 1, že se řízení zahajuje na návrh, lze je zahájit i bez návrhu.
- (3) Účastenství ve věcech uvedených v odstavci 1 se řídí ustanovením § 94. O věci není třeba nařizovat jednání. Rozhoduje se usnesením.

Řízení ve věcech voličských seznamů

§ 200f

Jestliže příslušný orgán státní správy sám neodstraní chyby či nedostatky v seznamech voličů do Poslanecké sněmovny, Senátu nebo zastupitelstev územních samosprávných celků, může se občan tím dotčený obrátit na soud příslušný podle volebního okrsku s návrhem na vydání rozhodnutí o provedení opravy nebo doplnění seznamu.

§ 200g

- (1) Účastníky řízení jsou navrhovatel a příslušný orgán státní správy.
- (2) Soud rozhodne bez jednání usnesením, a to do tří dnů.

§ 200h

Řízení ve věcech sdružování v politických stranách a politických hnutích

- (1) Nesouhlasí-li přípravný výbor politické strany nebo politického hnutí s upozorněním příslušného ministerstva, že návrh na registraci nemá náležitosti požadované zákonem nebo že v návrhu jsou neúplné nebo nepřesné údaje, může se přípravný výbor domáhat určení, že návrh na registraci nemá nedostatky.
- (2) Účastníkem řízení je přípravný výbor a příslušné ministerstvo.
- (3) Příslušným k rozhodnutí je krajský soud, v jehož obvodu má sídlo přípravný výbor.
- (4) Rozhoduje se bez jednání, usnesením. Odvolání proti rozhodnutí není přípustné.

ČÁST ČTVRTÁ

OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

HLAVA PRVNÍ

ODVOLÁNÍ

Podání odvolání

§ 201

Účastník může napadnout rozhodnutí soudu prvního stupně odvoláním, pokud to zákon nevylučuje.

§ 202

- (1) Odvolání není přípustné proti rozsudku pro uznání nebo proti rozsudku pro zmeškání, ledaže je podáno proto, že nebyly splněny předpoklady pro jejich vydání (§ 153a, § 153b) nebo že rozsudek spočívá v nesprávném právním posouzení věci.
- (2) Odvolání není přípustné proti usnesení, jímž
  - a) se upravuje vedení řízení;
  - b) byl k řízení přibrán další účastník;
  - c) bylo zahájeno řízení bez návrhu;
  - d) bylo vráceno podání k opravě;
  - e) bylo prominuto zmeškání lhůty;
  - f) byla nebo nebyla připuštěna změna návrhu;
  - g) bylo rozhodnuto o svědečném nebo o nárocích podle § 139 odst. 3;
  - h) byl schválen smír;

i) bylo rozhodnuto o návrhu občana na provedení opravy nebo doplnění voličského seznamu.

(3) Odvolání jen proti důvodům rozhodnutí není přípustné.

§ 203

zrušen

§ 204

(1) Odvolání se podává do patnácti dnů od doručení rozhodnutí u soudu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Bylo-li vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta znovu od doručení opravného usnesení.

(2) Odvolání je podáno včas také tehdy, jestliže bylo podáno po uplynutí patnáctidenní lhůty proto, že se odvolatel řídil nesprávným poučením soudu o odvolání. Neobsahuje-li rozhodnutí poučení o odvolání nebo obsahuje-li nesprávné poučení o tom, že odvolání není přípustné, lze podat odvolání do tří měsíců od doručení.

(3) Prominutí zmeškání lhůty k odvolání není přípustné, jde-li o odvolání proti rozsudku, kterým bylo vysloveno, že se manželství rozvádí, že je neplatné nebo že není. V těchto případech také neplatí ustanovení odstavce 2 věty druhé.

§ 205

(1) V odvolání má být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v čem je spatřována nesprávnost tohoto rozhodnutí nebo postupu soudu a čeho se odvolatel domáhá.

(2) V odvolání je možno uvést nové skutečnosti a důkazy.

§ 206

(1) Podá-li ten, kdo je k tomu oprávněn, včas odvolání, nenabývá rozhodnutí právní moci, dokud o odvolání pravomocně nerozhodne odvolací soud.

(2) Bylo-li však rozhodnuto o několika právech se samostatným skutkovým základem nebo týká-li se rozhodnutí několika účastníků, z nichž každý jedná v řízení sám za sebe (§ 91 odst. 1) a odvolání se výslovně vztahuje jen na některá práva nebo na některé účastníky, není právní moc výroku, který není napaden, odvoláním dotčena. To neplatí v případech, kdy na rozhodnutí o napadeném výroku je závislý výrok, který odvoláním nebyl výslovně dotčen, nebo jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky.

(3) Právní moc ostatních výroků není dotčena také tehdy, jestliže odvolání směřuje pouze proti výroku o nákladech řízení, o příslušenství pohledávky, o její splatnosti nebo o předběžné vykonatelnosti rozsudku.

Vzdání se odvolání a jeho vzetí zpět

§ 207

(1) Vzdát se odvolání je možno jedině vůči soudu, a to až po vyhlášení rozhodnutí.

(2) Dokud o odvolání nebylo rozhodnuto, je možno vzít je zpět; v takovém případě odvolací soud odvolací řízení zastaví. Vzal-li někdo odvolání zpět, nemůže je podat znovu.

§ 208

Je-li návrh na zahájení řízení vzat zpět, když již rozhodl soud prvního stupně, ale jeho rozhodnutí není dosud v právní moci, odvolací soud rozhodne o připuštění zpětvzetí. Soud zpětvzetí nepřipustí, jestliže druhý účastník z vážných důvodů s tím nesouhlasí. Jestliže zpětvzetí připustí, odvolací soud zruší rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení zastaví.

Úkony soudu prvního stupně

§ 209

Předseda senátu soudu prvního stupně dbá o odstranění vad odvolání. Nezdaří-li se mu vadu odstranit nebo má-li za to, že odvolání je podáno opožděně nebo tím, kdo k němu není oprávněn, nebo že není přípustné, předloží věc po uplynutí odvolací lhůty se zprávou o tom odvolacímu soudu.

§ 210

(1) Nejde-li o případ uvedený v § 209, doručí předseda senátu odvolání, které směřuje proti rozsudku, ostatním účastníkům.

(2) Je-li to třeba, vyšetří předseda senátu, zda jsou splněny podmínky řízení, opatří zprávy a listiny, jichž se odvolatel dovolává, a provede i jiná podobná šetření.

(3) Jakmile všem účastníkům uplyne lhůta k podání odvolání a jakmile jsou provedena šetření podle odstavce 2, předloží předseda senátu věc odvolacímu soudu.

§ 210a

Usnesení o povinnosti zaplatit soudní poplatek nebo usnesení, z něhož nenabyla dosud práva osoba jiná než odvolatel, nebo usnesení, kterým bylo uloženo pořádkové opatření (§ 53), může k odvolání změnit přímo soud prvního stupně, pokud odvolání v celém rozsahu vyhoví.

Řízení u odvolacího soudu

§ 211

Pro řízení u odvolacího soudu platí přiměřeně ustanovení o řízení před soudem prvního stupně, pokud není stanoveno něco jiného.

§ 212

(1) Odvolací soud projedná věc v mezích, ve kterých se odvolatel domáhá přezkoumání rozhodnutí. Tímto rozsahem není vázán

a) ve věcech, v nichž lze zahájit řízení bez návrhu,

b) v případech, kdy na rozhodnutí o napadeném výroku je závislý výrok, který odvoláním nebyl dotčen,

c) v případech, kde jde o taková společná práva nebo povinnosti, že se rozhodnutí musí vztahovat na všechny účastníky, kteří vystupují na jedné straně, a kde platí úkony jednoho z nich i pro ostatní (§ 91 odst. 2), třebaže odvolání podal jen některý z účastníků,

d) jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky.

(2) K vadám řízení před soudem prvního stupně přihlíží odvolací soud jen potud, pokud mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

(3) Odvolací soud může rozhodnutí soudu prvního stupně zrušit, i když je navrhována jeho změna, a naopak.

(4) Účastníci mohou odvolací návrhy i odvolací důvody bez souhlasu soudu měnit.

§ 213

(1) Odvolací soud není vázán skutkovým stavem, jak jej zjistil soud prvního stupně.

(2) Odvolací soud může opakovat dokazování nebo je i doplnit, nejde-li o rozsáhlejší doplnění a lze-li je provést bez průtahů. Dokazování doplní buď sám nebo prostřednictvím soudu prvního stupně, anebo soudu dožádaného.

§ 214

(1) K projednání odvolání nařídí předseda senátu odvolacího soudu jednání.

(2) Jednání není třeba nařizovat, jestliže

- a) se odmítá odvolání podle § 218;
- b) se zastavuje nebo přerušuje řízení;
- c) odvolání směřuje proti usnesení;
- d) jde o rozhodnutí o způsobilosti k právním úkonům, o vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče nebo o prohlášení za mrtvého;
- e) se zrušuje rozhodnutí podle § 221 odst. 1;
- f) odvolání se týká toliko nákladů řízení, příslušenství pohledávky nebo její splatnosti anebo předběžné vykonatelnosti rozsudku;
- g) odvolání směřuje proti rozsudku, kterým bylo rozhodnuto jen o výživě nezletilého dítěte;
- h) odvolání směřuje proti rozsudku pro uznání nebo proti rozsudku pro zmeškání.

§ 215

Na začátku jednání podá předseda nebo pověřený člen senátu zprávu o dosavadním průběhu řízení. Potom se vyjádří účastníci a přednesou své návrhy.

§ 216

- (1) Ustanovení § 92 pro odvolací řízení neplatí.
- (2) Není důvodem pro přerušování řízení, jestliže se účastníci nedostaví k jednání u odvolacího soudu.

§ 217

zrušen

Rozhodnutí o odvolání

§ 218

- (1) Odvolací soud odmítne odvolání, které
  - a) bylo podáno opožděně;
  - b) bylo podáno někým, kdo k odvolání není oprávněn;
  - c) směřuje proti rozhodnutí, proti němuž není odvolání přípustné.
- (2) Jako opožděné nemůže být odmítnuto odvolání, které bylo ve lhůtě podáno u odvolacího soudu nebo do protokolu u nepříslušného okresního soudu.

§ 219

Odvolací soud rozhodnutí potvrdí, je-li věcně správné.

§ 220

- (1) Odvolací soud změní rozhodnutí, jestliže soud prvního stupně rozhodl nesprávně, ačkoli správně zjistil skutkový stav.
- (2) Odvolací soud může změnit rozhodnutí i tehdy, jestliže po doplnění dokazování je skutkový stav věci zjištěn tak, že je možno o věci rozhodnout.

§ 221

- (1) Nejsou-li podmínky ani pro potvrzení, ani pro změnu rozhodnutí, soud je zruší. Učiní tak zejména, jestliže:
  - a) ke zjištění skutkového stavu věci je třeba provést další důkazy (§ 120), které nemohou být provedeny v odvolacím řízení (§ 213 odst. 2),

b) tu jsou takové vady, že řízení nemělo proběhnout pro nedostatek podmínek řízení nebo rozhodoval věcně nepřislušný soud nebo vyloučený soudce anebo soud nebyl správně obsazen,

c) rozsudek není přezkoumatelný pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů,

d) soud nepřibral za účastníka toho, kdo měl být účastníkem.

(2) Zruší-li odvolací soud rozhodnutí, vrátí věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení, nebo postoupí věc věcně příslušnému soudu nebo řízení zastaví, popřípadě postoupí věc orgánu, do jehož pravomoci náleží.

§ 222

(1) Jestliže odvolatel vezme odvolání zpět, právní moc napadeného rozhodnutí nastane, jako kdyby k podání odvolání nedošlo.

(2) Odvolání může být odvolacím soudem vyřízeno i tak, že připustí vzetí návrhu na zahájení řízení zpět, anebo schválí smír.

(3) Za podmínek § 164 může odvolací soud také nařídít opravu napadeného rozhodnutí.

§ 223

Odvolací soud rozhoduje rozsudkem, jestliže potvrzuje nebo mění rozsudek; jinak rozhoduje usnesením.

§ 224

Náklady odvolacího řízení

(1) Ustanovení o nákladech řízení před soudem prvního stupně platí i pro řízení odvolací.

(2) Změní-li odvolací soud rozhodnutí, rozhodne i o nákladech řízení u soudu prvního stupně.

(3) Zruší-li odvolací soud rozhodnutí a vrátí-li věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení, rozhodne o náhradě nákladů soud prvního stupně v novém rozhodnutí o věci.

Další průběh řízení

§ 225

Soud prvního stupně doručí rozhodnutí o odvolání, pokud je nedoručil odvolací soud přímo.

§ 226

Bylo-li rozhodnutí zrušeno a byla-li věc vrácena k dalšímu řízení a novému rozhodnutí, je soud prvního stupně vázán právním názorem odvolacího soudu.

§ 227

zrušen

HLAVA DRUHÁ

OBNOVA ŘÍZENÍ

Přípustnost

§ 228

(1) Pravomocný rozsudek může účastník napadnout návrhem na obnovu řízení:

a) jsou-li tu skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy, které bez své viny nemohl použít v původním řízení, pokud mohou přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci;

b) lze-li provést důkazy, které nemohly být provedeny v původním řízení, pokud mohou přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci;

c) bylo-li rozhodnuto v jeho neprospěch v důsledku trestného činu soudce.

(2) Návrh na obnovu řízení má vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) obsahovat označení rozsudku, proti němuž směřuje, důvod obnovy, skutečnosti, které svědčí o tom, že je návrh podán včas, důkazy, jimiž má být důvodnost návrhu prokázána, jakož i to, čeho se navrhovatel domáhá.

§ 229

Obnova není přípustná proti rozsudkům,

- a) kterými bylo vysloveno, že se manželství rozvádí, že je neplatné nebo že zde není;
- b) jejichž zrušení nebo změny lze dosáhnout jinak.

§ 230

(1) Návrh na obnovu řízení je nutno podat ve lhůtě tří měsíců od té doby, kdy ten, kdo obnovu navrhuje, se dozvěděl o důvodu obnovy, nebo od té doby, kdy jej mohl uplatnit.

(2) Po třech letech od právní moci rozsudku může být návrh podán jen pro důvod uvedený v § 228 odst. 1 písm. c). Návrh může být podán i po uplynutí této lhůty, jestliže trestní rozsudek, na jehož podkladě bylo v občanském soudním řízení přiznáno právo, byl později podle trestně právních předpisů zrušen.

(3) Navrácení lhůty k obnově řízení není přípustné.

§ 231

Návrhem na obnovu řízení lze napadnout i usnesení, kterým byl schválen smír, lze-li důvody obnovy vztahovat i na předpoklady, za nichž byl smír schvalován; to platí obdobně i pro platební rozkaz.

Řízení o obnově

§ 232

- (1) Návrh na obnovu řízení projedná soud, který o věci rozhodoval v prvním stupni.
- (2) Pro řízení o obnově platí přiměřeně ustanovení o řízení v prvním stupni.

§ 233

Je-li pravděpodobné, že návrhu na obnovu řízení bude vyhověno, může soud nařídit odklad vykonatelnosti rozhodnutí o věci.

§ 234

- (1) Návrh na obnovu řízení soud usnesením buď zamítne nebo obnovu řízení povolí.
- (2) Zamítá-li soud návrh na obnovu řízení proto, že není přípustný, nebo proto, že jej podal někdo, kdo k němu nebyl oprávněn, nebo proto, že je zřejmě opožděný, nemusí nařizovat jednání.
- (3) Povoláním obnovy řízení odkládá se vykonatelnost rozhodnutí o věci.

§ 235

- (1) Jakmile nabude rozhodnutí o povolení obnovy právní moci, soud bez dalšího návrhu věc znovu projedná. Přitom přihlédne ke všemu, co vyšlo najevo jak při původním řízení, tak při projednávání obnovy.
- (2) Shledá-li soud napadené rozhodnutí věcně správným, zamítne usnesením návrh na jeho změnu. Jestliže soud napadené rozhodnutí ve věci samé změní, nové rozhodnutí nahradí původní rozhodnutí.
- (3) V novém rozhodnutí o věci rozhodne soud o náhradě nákladů původního řízení i řízení o obnově.
- (4) Právní vztahy někoho jiného než účastníka řízení nemohou být novým rozhodnutím dotčeny.

HLAVA TŘETÍ

DOVOLÁNÍ

Přípustnost dovolání

§ 236

- (1) Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.
- (2) Dovolání jen proti důvodům rozhodnutí není přípustné.

§ 237

Dovolání je přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže

- a) bylo rozhodnuto ve věci, která nenáleží do pravomoci soudů,
- b) ten, kdo v řízení vystupoval jako účastník, neměl způsobilost být účastníkem řízení,
- c) účastník řízení neměl procesní způsobilost a nebyl řádně zastoupen,
- d) v téže věci bylo již dříve pravomocně rozhodnuto nebo v téže věci bylo již dříve zahájeno řízení,
- e) nebyl podán návrh na zahájení řízení, ačkoli podle zákona ho bylo třeba,
- f) účastníku řízení byla postupem soudu odňata možnost jednat před soudem,
- g) rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, ledaže místo samosoudce rozhodoval senát.

§ 238

- (1) Dovolání je též přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé.
- (2) Dovolání je přípustné také proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, jestliže odvolací soud
  - a) vyslovil ve výroku svého potvrzujícího rozsudku, že je dovolání přípustné, protože jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu,
  - b) potvrdil rozsudek, jímž bylo rozhodnuto jinak než v dřívějším rozsudku, protože soud prvního stupně byl vázán právním názorem soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil.
- (3) Dovolání není přípustné ve věcech upravených zákonem o rodině, ledaže jde o rozsudek o omezení nebo zbavení rodičovských práv, určení (popření) otcovství nebo o nezrušitelné osvojení.

§ 239

- (1) Dovolání je též přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo změněno usnesení soudu prvního stupně.
- (2) Dovolání je přípustné také proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu prvního stupně, jestliže
  - a) odvolací soud vyslovil ve svém potvrzujícím usnesení, že je dovolání přípustné, protože jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu,
  - b) jde o usnesení o návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí na podkladě cizozemského rozhodnutí,
  - c) jde o usnesení o návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí podle § 268 odst. 1 písm. g) a h).
- (3) Dovolání je dále přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo rozhodnuto tak, že se zpětvzetí návrhu nepřipouští, nebo tak, že se zpětvzetí návrhu připouští, rozhodnutí soudu prvního stupně zrušuje a řízení zastavuje (§ 208).

(4) Ustanovení odstavců 1 a 2 neplatí, jde-li o usnesení o příslušnosti, předběžném opatření, pořádkové pokutě, o znalečném, tlumočném a o nákladech řízení, jakož i o těch usneseních ve věcech upravených zákonem o rodině, v nichž se ve věci samé rozhoduje usnesením.

Podání dovolání

§ 240

(1) Účastník může podat dovolání do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni. Bylo-li odvolacím soudem vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta od doručení opravného usnesení.

(2) Zmeškání lhůty uvedené v odstavci 1 nelze prominout. Lhůta je však zachována, bude-li dovolání podáno ve lhůtě u odvolacího nebo dovolacího soudu.

§ 241

(1) V dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů se toto rozhodnutí napadá, popřípadě které důkazy by měly být provedeny k prokázání důvodů dovolání a čeho se dovolatel domáhá. Dovolatel musí být zastoupen advokátem nebo komerčním právníkem, pokud nemá právnické vzdělání buď sám nebo jeho zaměstnanec (člen), který za něj jedná.

(2) Dovolání lze odůvodnit jen tím, že

a) v řízení došlo k vadám uvedeným v § 237,

b) řízení je postiženo jinou vadou, která měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci,

c) rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování,

d) rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

(3) Ustanovení § 209 a 210 platí obdobně.

Řízení u dovolacího soudu

§ 242

(1) Dovolací soud přezkoumá rozhodnutí odvolacího soudu v rozsahu, ve kterém byl jeho výrok napaden. Nejde-li o vady uvedené v § 237, nepřihlíží k vadám řízení, které nebyly uplatněny v dovolání, ledaže tyto vady měly za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

(2) Dovolací soud není vázán rozsahem dovolacích návrhů

a) ve věcech, v nichž lze zahájit řízení bez návrhu,

b) v případech, kdy na rozhodnutí o napadeném výroku je závislý výrok, který dovoláním nebyl dotčen,

c) v případech, kde jde o taková společná práva nebo povinnosti, že se rozhodnutí musí vztahovat na všechny účastníky, kteří vystupují na jedné straně, a kde platí úkony jednoho z nich i pro ostatní (§ 91 odst. 2), třebaže dovolání podal jen některý z účastníků,

d) jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky.

(3) Účastníci mohou po dobu trvání lhůty k dovolání měnit rozsah, ve kterém rozhodnutí odvolacího soudu napadají. Ke změně dovolacího návrhu není třeba souhlasu soudu.

§ 243

Před rozhodnutím o dovolání může soud, který o něm má rozhodnout, odložit vykonatelnost napadeného rozhodnutí.

§ 243a

- (1) Dovolací soud zpravidla nařídí jednání o dovolání proti rozsudku; jednání nenařídí, jde-li o případy uvedené v § 237 a § 241 odst. 2 písm. b) a d).
- (2) Nařídí-li dovolací soud jednání, postupuje obdobně podle § 215 a § 216 odst. 2. Dokazování však neprovádí.
- (3) O dovolání proti usnesení se rozhoduje vždy bez jednání.

§ 243b

- (1) Dovolací soud dovolání rozsudkem zamítne, dojde-li k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu je správné; jinak napadené rozhodnutí rozsudkem zruší.
- (2) Zruší-li dovolací soud rozhodnutí odvolacího soudu, vrátí mu věc k dalšímu řízení. Má-li rozhodnutí soudu prvního stupně vady, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, zruší dovolací soud i toto rozhodnutí a vrátí věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení, popřípadě postoupí věc orgánu, do jehož pravomoci náleží.
- (3) Zruší-li dovolací soud rozhodnutí odvolacího soudu a soudu prvního stupně z důvodů uvedených v § 237 písm. a), b), d) a e), rozhodne svým usnesením též o zastavení řízení.
- (4) Ustanovení § 218 odst. 1, § 224 odst. 1, § 225 a 226 platí pro řízení u dovolacího soudu obdobně. Vezme-li dovolatel dovolání zpět, dovolací soud řízení usnesením zastaví.

§ 243c

Pro řízení u dovolacího soudu platí přiměřeně ustanovení o řízení před soudem prvního stupně, pokud není stanoveno něco jiného; ustanovení § 92 a 95 však pro řízení u dovolacího soudu neplatí.

§ 243d

- (1) Dojde-li ke zrušení napadeného rozhodnutí, soud, jehož rozhodnutí bylo zrušeno, jedná dále o věci. Přitom je právní názor soudu, který rozhodoval o dovolání, závazný. V novém rozhodnutí rozhodne soud znovu i o nákladech původního řízení.
- (2) Právní vztahy někoho jiného než účastníka řízení nemohou být novým rozhodnutím dotčeny.

ČÁST PÁTÁ

SPRÁVNÍ SOUDNICTVÍ

HLAVA PRVNÍ

OBEČNÁ USTANOVENÍ O SPRÁVNÍM SOUDNICTVÍ

§ 244

- (1) Ve správním soudnictví přezkoumávají soudy na základě žalob nebo opravných prostředků zákonnost rozhodnutí orgánů veřejné správy.
- (2) Ve správním soudnictví přezkoumávají soudy zákonnost rozhodnutí orgánů státní správy, orgánů územní samosprávy, jakož i orgánů zájmové samosprávy a dalších právnických osob, pokud jim zákon svěřuje rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy (dále jen "rozhodnutí správního orgánu").
- (3) Rozhodnutími správních orgánů se rozumí rozhodnutí vydaná jimi ve správním řízení, jakož i další rozhodnutí, která zakládají, mění nebo ruší oprávnění a povinnosti fyzických nebo právnických osob.

§ 245

- (1) Při přezkoumávání zákonnosti rozhodnutí správního orgánu posoudí soud i zákonnost dříve učiněného správního rozhodnutí, o něž se přezkoumávané rozhodnutí opírá, jestliže pro ně bylo dříve učiněné rozhodnutí závazné a není-li pro jeho přezkoumání stanoven zvláštní postup.

(2) U rozhodnutí, které správní orgán vydal na základě zákonem povolené volné úvahy (správní uvážení), přezkoumává soud pouze, zda takové rozhodnutí nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem.

§ 246

(1) K přezkoumávání rozhodnutí jsou věcně příslušné krajské soudy, nestanoví-li zákon jinak.

(2) Vrchní soud je věcně příslušný k přezkoumávání rozhodnutí ústředních orgánů České republiky, s výjimkou věcí důchodového a nemocenského zabezpečení a hmotného zabezpečení uchazečů o zaměstnání podle předpisů o zaměstnanosti.

(3) Okresní soudy jsou věcně příslušné k přezkoumávání rozhodnutí o přestupcích a v případech, kdy to stanoví zákon.

§ 246a

(1) Místně příslušným je soud, v jehož obvodu má sídlo správní orgán, jehož rozhodnutí se přezkoumává, není-li stanoveno jinak.

(2) V řízení podle hlavy třetí této části je místně příslušný obecný soud navrhovatele anebo krajský soud, v jehož obvodu je tento soud.

§ 246b

(1) Při přezkoumávání rozhodnutí správních orgánů soudy jednají a rozhodují v senátech složených z předsedy a dvou soudců, není-li stanoveno jinak.

(2) Samosoudce jedná a rozhoduje ve věcech, k jejichž projednání jsou věcně příslušné okresní soudy, a ve věcech, u nichž to výslovně stanoví zákon.

§ 246c

Pro řešení otázek, které nejsou přímo upraveny v této části, se užije přiměřeně ustanovení první a třetí části tohoto zákona.

HLAVA DRUHÁ

ROZHODOVÁNÍ O ŽALOBÁCH PROTI ROZHODNUTÍM SPRÁVNÍCH ORGÁNŮ

§ 247

(1) Podle ustanovení této hlavy se postupuje v případech, v nichž fyzická nebo právnická osoba tvrdí, že byla na svých právech zkrácena rozhodnutím správního orgánu a žádá, aby soud přezkoumal zákonnost tohoto rozhodnutí.

(2) U rozhodnutí správního orgánu vydaného ve správním řízení je předpokladem postupu podle této hlavy, aby šlo o rozhodnutí, jež po vyčerpání řádných opravných prostředků, které jsou pro ně připuštěny, nabylo právní moci.

§ 248

(1) Soudy nepřezkoumávají rozhodnutí správních orgánů, která nemají povahu rozhodnutí o právu či povinnosti fyzické nebo právnické osoby, zejména obecně závazné (normativní) akty, rozhodnutí organizační povahy a rozhodnutí upravující vnitřní poměry orgánu, který je vydal.

(2) Soudy dále nepřezkoumávají

a) rozhodnutí, která jsou přezkoumávána podle třetí hlavy této části nebo podle obecných ustanovení občanského soudního řádu,

b) rozhodnutí správních orgánů v občanskoprávních a obchodněprávních věcech, v nichž správní orgán vystupuje jménem státu jako vlastníka nebo jiného účastníka právního vztahu,

c) rozhodnutí orgánů vojenské správy, která byla vydána k přípravě a plnění úkolů za branné pohotovosti státu,

- d)** rozkazy funkcionářů ozbrojených sil a ozbrojených sborů,
  - e)** rozhodnutí správních orgánů předběžné, procesní nebo pořádkové povahy včetně rozhodnutí o pořádkových pokutách,
  - f)** rozhodnutí správních orgánů o kázeňských trestech příslušníků ozbrojených sil a ozbrojených sborů, pokud se jimi neomezují osobní svoboda nebo pokud nemají za následek zánik služebního vztahu, dále odsouzených v nápravně výchovných ústavech, jakož i obviněných ve výkonu vazby,
  - g)** rozhodnutí, jejichž vydání závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu osob nebo technického stavu věcí, pokud sama o sobě neznamenají právní překážku výkonu povolání, zaměstnání nebo podnikatelské či jiné hospodářské činnosti,
  - h)** rozhodnutí o nepřiznání nebo odnětí odborné způsobilosti fyzickým osobám, pokud sama o sobě neznamenají právní překážku výkonu povolání nebo zaměstnání,
  - i)** rozhodnutí o žádostech na plnění, na něž není nárok, nebo o žádostech o odstranění tvrdosti zákona, zejména rozhodnutí finančních orgánů o úlevách na odvodech, daních a poplatcích,
  - j)** rozhodnutí, jimiž byly zamítnuty žádosti o povolení výjimek z bezpečnostních předpisů a z technických norem.
- (3)** Kromě toho jsou z přezkoumávání soudem vyloučena rozhodnutí správních orgánů vydaná na základě ustanovení uvedených v příloze A, která je součástí tohoto zákona, jakož i rozhodnutí, jejichž přezkoumání vyloučí zvláštní zákony.

§ 249

- (1)** Řízení se zahajuje na návrh, který se nazývá žalobou.
- (2)** Žaloba musí kromě obecných náležitostí podání obsahovat označení rozhodnutí správního orgánu, které napadá, vyjádření, v jakém rozsahu se toto rozhodnutí napadá, uvedení důvodů, v čem žalobce spatřuje nezákonnost rozhodnutí správního orgánu, a jaký konečný návrh činí.

§ 250

- (1)** Účastníky řízení jsou žalobce a žalovaný.
- (2)** Žalobcem je fyzická nebo právnická osoba, která o sobě tvrdí, že jako účastník správního řízení byla rozhodnutím správního orgánu zkrácena ve svých právech. Podat žalobu může i fyzická nebo právnická osoba, se kterou nebylo ve správním řízení jednáno jako s účastníkem, ač s ní jako s účastníkem jednáno být mělo.
- (3)** Jestliže se rozhodnutím správního orgánu cítí na svých právech zkráceno více osob, mohou podat společnou žalobu. Účastníky řízení jsou také ti, na něž se pro nerozlučné společenství práv se žalobcem musí též vztahovat rozhodnutí soudu (§ 91 odst. 2).
- (4)** U rozhodnutí správního orgánu vydaného ve správním řízení je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni.

§ 250a

Žalobce musí být zastoupen advokátem nebo komerčním právníkem, pokud nemá právnické vzdělání buď sám nebo jeho zaměstnanec (člen), který za něj u soudu jedná; to neplatí ve věcech, v nichž je dána věcná příslušnost okresního soudu nebo jde-li o přezkoumání rozhodnutí ve věcech nemocenského pojištění či důchodového zabezpečení.

§ 250b

- (1)** Žaloba musí být podána do dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Zmeškání lhůty nelze prominout.
- (2)** Jestliže je podána žaloba někým, kdo tvrdí, že mu rozhodnutí správního orgánu nebylo doručeno, ač s ním jako s účastníkem řízení mělo být jednáno, soud ověří správnost tohoto tvrzení a uloží

správnímu orgánu doručit tomuto účastníku správní rozhodnutí a podle okolností odloží jeho vykonatelnost. Tímto stanoviskem soudu je správní orgán vázán. Po uskutečněním doručení předloží správní orgán spisy soudu k rozhodnutí o žalobě.

§ 250c

Žaloba nemá odkladný účinek na vykonatelnost rozhodnutí správního orgánu, pokud zvláštní zákon nestanoví něco jiného. Na žádost účastníka může předseda senátu usnesením vykonatelnost rozhodnutí odložit, jestliže by neprodleným výkonem napadeného rozhodnutí hrozila závažná újma.

§ 250d

(1) Předseda senátu vyžádá spisy žalovaného správního orgánu, který je povinen neprodleně je předložit spolu se spisy správního orgánu prvního stupně.

(2) Shledá-li předseda senátu, že soud není věcně nebo místně příslušný, postoupí věc usnesením soudu příslušnému.

(3) Předseda senátu usnesením řízení zastaví, jestliže žaloba byla podána opožděně, jestliže byla podána neoprávněnou osobou, jestliže směřuje proti rozhodnutí, jež nemůže být předmětem přezkoumávání soudem, jestliže žalobce neodstranil vady žaloby, jejichž odstranění soud nařídil a jež brání věcnému vyřízení žaloby nebo jestliže žalobce není zastoupen podle § 250a anebo jestliže žaloba byla vzata zpět (§ 250h odst. 2).

§ 250e

Nedojde-li k vyřízení žaloby způsobem uvedeným v § 250d odst. 2 a 3, doručí soud žalovanému stejnopis žaloby. Předseda senátu může nařídít žalovanému, aby se k obsahu žaloby vyjádřil ve lhůtě, kterou zároveň určí.

§ 250f

V jednoduchých případech, zejména je-li nepochybné, že správní orgán vycházel ze správně zjištěného skutkového stavu a jde-li jen o posouzení právní otázky, může soud bez jednání rozhodnout o žalobě rozsudkem. Stejně postupuje, je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost nebo pro nedostatek důvodů.

§ 250g

(1) Nedojde-li k vyřízení žaloby způsobem uvedeným v § 250f, předvolá předseda senátu k jednání účastníky; k němu si může vyžádat potřebné podklady, popřípadě i další písemná vyjádření účastníků.

(2) Nedostaví-li se účastníci k jednání, může být věc projednána v jejich nepřítomnosti; řízení nesmí být z tohoto důvodu přerušeno.

§ 250h

(1) Až do rozhodnutí soudu může žalobce rozsah napadení správního rozhodnutí omezit; rozšířit je může jen ve lhůtě podle § 250b.

(2) Až do rozhodnutí soudu může žalobce vzít žalobu zpět; jestliže žalovanému mezitím vzešly náklady řízení, rozhodne soud o jejich náhradě.

§ 250i

(1) Při přezkoumávání zákonnosti rozhodnutí je pro soud rozhodující skutkový stav, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí; dokazování se neprovádí.

(2) Bylo-li rozhodnutí správního orgánu mezitím napadeno protestem prokurátora, soud řízení o žalobě přeruší až do jeho vyřízení; jestliže napadené rozhodnutí bylo zrušeno nebo změněno, soud řízení o žalobě zastaví. Obdobně se postupuje, jestliže před podáním žaloby k soudu byl proti pravomocnému rozhodnutí správního orgánu podán mimořádný opravný prostředek.

(3) K vadám řízení před správním orgánem soud přihledne, jen jestliže vzniklé vady mohly mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

§ 250j

(1) Dojde-li soud k závěru, že napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem, vysloví rozsudkem, že se žaloba zamítá.

(2) Dojde-li soud k závěru, že správní rozhodnutí posoudilo věc po právní stránce nesprávně nebo že zjištění skutkového stavu, z kterého vycházelo správní rozhodnutí, je v rozporu s obsahem spisů nebo že zjištění skutkového stavu je nedostačující k posouzení věci, zruší rozsudkem napadené rozhodnutí správního orgánu a podle okolností i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, a vrátí věc žalovanému správnímu orgánu k dalšímu řízení. Soud zruší napadená rozhodnutí i tehdy, ukáže-li se až při jednání, že jsou nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů.

(3) Správní orgány jsou vázány právním názorem soudu.

(4) Proti rozhodnutí soudu není přípustný opravný prostředek.

§ 250k

(1) Měl-li žalobce úspěch zcela nebo zčásti, soud mu proti žalovanému přizná právo na úplnou nebo částečnou náhradu nákladů řízení. Může také rozhodnout, že se náhrada nákladů zcela nebo zčásti nepřizná, jsou-li pro to důvody hodné zvláštního zřetele.

(2) Jestliže po zrušení rozhodnutí správního orgánu došlo k vydání nového rozhodnutí, které bylo k nové žalobě opět zrušeno proto, že se správní orgán odchýlil od právního názoru vysloveného v prvním rozsudku soudu, aniž došlo ke změně skutkového nebo právního stavu, uloží soud správnímu orgánu, aby žalobci nahradil všechny náklady soudního řízení.

HLAVA TŘETÍ

ROZHODOVÁNÍ O OPRAVNÝCH PROSTŘEDCÍCH PROTI ROZHODNUTÍM SPRÁVNÍCH ORGÁNŮ

§ 250l

(1) Podle ustanovení této hlavy se postupuje v případech, ve kterých zákon svěřuje soudům rozhodování o opravných prostředcích proti nepravomocným rozhodnutím správních orgánů.**35)**

(2) Pokud v této hlavě není stanoveno jinak, užití se přiměřeně ustanovení hlavy druhé s výjimkou § 250a.

§ 250m

(1) Řízení se zahajuje na návrh, kterým je opravný prostředek proti rozhodnutí správního orgánu.

(2) Návrh se podává u příslušného soudu ve lhůtě třiceti dnů od doručení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví něco jiného. Návrh je podán včas i tehdy, byl-li podán ve lhůtě u orgánu, který vydal rozhodnutí. Neobsahuje-li rozhodnutí poučení o opravném prostředku, lze je napadnout do šesti měsíců od jeho doručení.

(3) Účastníky řízení jsou ti, kteří jimi jsou v řízení u správního orgánu, a správní orgán, jehož rozhodnutí se přezkoumává.

§ 250n

Jestliže to povaha věci nevyklučuje, může ten, kdo podává opravný prostředek, navrhnout, aby byla odložena vykonatelnost napadeného rozhodnutí. Soud může tomuto návrhu vyhovět, jestliže by provedením napadeného rozhodnutí byl zmařen účel jeho přezkoumání.

§ 250o

Jestliže správní orgán, jehož rozhodnutí soud přezkoumává, vydá nové rozhodnutí, kterým návrhu zcela vyhoví, soud usnesením řízení zastaví.

§ 250p

Je-li návrh podán opožděně nebo tím, kdo k němu není oprávněn, anebo napadá-li se rozhodnutí, jež přezkoumání nepodléhá, anebo neodstranil-li navrhovatel vady, jejichž odstranění soud nařídil a jež brání věcnému vyřízení návrhu, soud usnesením opravný prostředek odmítne.

§ 250q

(1) Nedojde-li k vyřízení opravného prostředku způsobem uvedeným v § 250f nebo § 250o, nařídí soud jednání. Soud může provést důkazy nezbytné k přezkoumání napadeného rozhodnutí.

(2) O opravném prostředku rozhodne soud rozsudkem, kterým přezkoumané rozhodnutí buď potvrdí nebo je zruší a vrátí k dalšímu řízení.

§ 250r

Zruší-li soud rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán při novém projednání vázán právním názorem soudu.

§ 250s

(1) Proti rozhodnutí soudu nejsou s výjimkou případů podle odstavce 2 přípustné opravné prostředky.

(2) Ve věcech důchodového zabezpečení lze podat proti rozhodnutí krajského soudu odvolání, o němž rozhodne vrchní soud; dovolání je přípustné.

ČÁST ŠESTÁ

VÝKON ROZHODNUTÍ

HLAVA PRVNÍ

NAŘÍZENÍ A PROVEDENÍ VÝKONU ROZHODNUTÍ

Předpoklady výkonu rozhodnutí

§ 251

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

§ 252

(1) Příslušný k nařízení a provedení výkonu rozhodnutí je obecný soud povinného.

(2) Nemá-li povinný obecný soud v České republice, je příslušný soud, v jehož obvodu povinný má majetek; jde-li o výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky, je příslušný obecný soud dlužníka povinného.

(3) Týká-li se výkon rozhodnutí nemovitosti, je však vždy příslušný soud, v jehož obvodu je nemovitost.

(4) Jde-li o výkon rozhodnutí pro vymožení výživného nezletilého dítěte, je k nařízení a provedení výkonu vždy příslušný soud, v jehož obvodu má nezletilý na základě dohody rodičů nebo rozhodnutí soudu, popřípadě jiných rozhodujících skutečností své bydliště. Příslušný soud může ze závažných důvodů přenést svou příslušnost na jiný soud, jestliže je to v zájmu nezletilého. Nesouhlasí-li tento soud s přenesením příslušnosti, rozhodne jeho nadřízený soud.

§ 253

(1) Výkon rozhodnutí nařídí předseda senátu, a to zpravidla bez slyšení povinného.

(2) Předseda senátu nařídí jednání, jen považuje-li to za nutné nebo stanoví-li to zákon.

§ 254

(1) Na výkon rozhodnutí se užije ustanovení předcházejících částí, není-li v této části uvedeno jinak. Rozhoduje se však vždy usnesením.

(2) Při výkonu rozhodnutí nelze přerušit řízení a prominout zmeškání lhůty. Nelze také podat návrh na obnovu výkonu rozhodnutí.

Účastníci řízení

§ 255

(1) Účastníky řízení jsou při výkonu rozhodnutí oprávněný a povinný.

(2) Jsou-li nařízeným výkonem rozhodnutí postiženy věci v bezpodílovém spoluvlastnictví manželů, je účastníkem řízení, pokud jde o tyto věci, i manžel povinného.

§ 256

(1) Proti jinému, než kdo je v rozhodnutí označen jako povinný, nebo ve prospěch jiného, než kdo je v rozhodnutí označen jako oprávněný, lze nařídit a provést výkon rozhodnutí, jen jestliže je prokázáno, že na něj přešla povinnost nebo právo z rozhodnutí.

(2) Přechod povinnosti nebo práva lze prokázat jen listinou vydanou anebo ověřenou státním orgánem, pokud nevyplývá přímo z právního předpisu.

Způsoby výkonu rozhodnutí

§ 257

Nařídit a provést výkon rozhodnutí lze jen způsoby uvedenými v tomto zákoně.

§ 258

(1) Výkon rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky lze provést srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky, prodejem movitých věcí a nemovitostí.

(2) Výkon rozhodnutí ukládajícího jinou povinnost než zaplacení peněžité částky se řídí povahou uložené povinnosti. Lze jej provést vyklizením, odebráním věci, rozdělením společné věci, provedením prací a výkonů.

Činnost soudu před nařízením výkonu rozhodnutí

§ 259

Požádá-li o to oprávněný před podáním návrhu na výkon rozhodnutí nebo při podání tohoto návrhu a považuje-li to předseda senátu za účelné, předvolá povinného a vyzve ho k dobrovolnému splnění povinnosti, kterou mu ukládá rozhodnutí, a k prohlášení o svém majetku.

§ 260

(1) Jde-li o vymáhání výživného pro nezletilé dítě, poskytne soud na žádost účastníka pomoc při zjišťování bydliště toho, komu z rozhodnutí vyplývá povinnost. Soud přitom postupuje v součinnosti s jinými státními orgány.

(2) Na žádost účastníka, kterému rozhodnutí přiznává právo na zaplacení peněžité částky, dotáže se předseda senátu toho, komu je zaplacení peněžité částky uloženo, zda a od koho pobírá mzdu nebo jiný pravidelný příjem, popřípadě u kterého peněžního ústavu má účet a jaké je číslo tohoto účtu.

(3) Dotázaný je povinen odpovědět soudu do jednoho týdne od doručení dotazu. Nesplní-li tuto povinnost nebo uvede-li v odpovědi úmyslně nepravdivé nebo neúplné údaje, může mu soud uložit pořádkovou pokutu (§ 53).

Nařízení výkonu rozhodnutí

§ 261

(1) Výkon rozhodnutí lze nařídit jen na návrh oprávněného. V návrhu na výkon rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky uvede oprávněný, jakým způsobem má být výkon rozhodnutí proveden. Navrhuje-li oprávněný výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy, označí v návrhu

toho, vůči komu má povinný nárok na mzdu (plátce mzdy). Navrhuje-li oprávněný výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky, označí v návrhu fyzickou nebo právnickou osobu, vůči kterým má povinný pohledávku (dlužník povinného), a uvede důvod pohledávky; jde-li o pohledávku z účtu u peněžního ústavu, označí oprávněný v návrhu podle možnosti i číslo účtu, z něhož má být pohledávka odepsána.

(2) K návrhu na výkon rozhodnutí je třeba připojit stejnopis rozhodnutí, opatřený potvrzením o jeho vykonatelnosti. Potvrzením o vykonatelnosti opatří rozhodnutí soud, který o věci rozhodoval jako soud prvního stupně. Stejnopis rozhodnutí není třeba připojit, jestliže se návrh na výkon rozhodnutí podává u soudu, který o věci rozhodoval jako soud prvního stupně.

(3) Podá-li oprávněný návrh na výkon rozhodnutí u soudu, který o věci rozhodoval jako soud prvního stupně, potvrdí tento soud vykonatelnost rozhodnutí přímo na návrhu, a není-li sám příslušný k výkonu rozhodnutí, postoupí návrh příslušnému soudu.

§ 262

(1) Jestliže je to, co ukládá rozhodnutí povinnému, vázáno na splnění podmínky nebo na splnění vzájemné povinnosti oprávněného, lze nařídit výkon rozhodnutí, jen prokáže-li oprávněný, že se podmínka splnila nebo že sám svou vzájemnou povinnost vůči povinnému již splnil, popřípadě její splnění alespoň zajistil.

(2) V případech uvedených v odstavci 1 je třeba k potvrzení o vykonatelnosti rozhodnutí připojit listinu vydanou nebo ověřenou státním orgánem, z níž je patrné, že se splnila podmínka nebo že oprávněný splnil, popřípadě alespoň zajistil splnění své vzájemné povinnosti.

§ 263

(1) Výkon rozhodnutí lze nařídit jen v takovém rozsahu, jaký stačí k uspokojení oprávněného.

(2) Navrhne-li oprávněný k vydobytí své peněžité pohledávky výkon rozhodnutí několika způsoby zároveň, ačkoli by k jejímu uspokojení zřejmě stačil pouze některý z nich, nařídí předseda senátu výkon rozhodnutí jen tím způsobem, který stačí k uspokojení pohledávky oprávněného.

§ 264

(1) Navrhne-li oprávněný výkon rozhodnutí způsobem, který je zřejmě nevhodný, zejména vzhledem k nepoměru výše pohledávky oprávněného a ceny předmětu, z něhož má být uspokojení této pohledávky dosaženo, může předseda senátu nařídit, a to po slyšení oprávněného, výkon rozhodnutí jiným vhodným způsobem.

(2) Výkon rozhodnutí proti právnické osobě lze nařídit jiným způsobem než příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, jen pokud pohledávka oprávněného nemohla být uspokojena z prostředků povinné právnické osoby na účtu u peněžního ústavu.

(3) Předseda senátu zamítne návrh na výkon rozhodnutí, jestliže je již z návrhu zřejmé, že by výtěžek, kterého by se dosáhlo, nepostačil ani ke krytí nákladů výkonu rozhodnutí.

Provedení výkonu rozhodnutí

§ 265

(1) Po nařízení výkonu rozhodnutí se postará předseda senátu o jeho provedení.

(2) Jednoduchými úkony při provádění výkonu rozhodnutí může předseda senátu pověřit pracovníka soudu (vykonavatel), který se při své činnosti řídí jeho pokyny. Upustit od dalšího provádění výkonu rozhodnutí bez příkazu předsedy senátu může vykonavatel jen tehdy, když s tím souhlasí oprávněný anebo splní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá rozhodnutí.

§ 266

(1) Na návrh může předseda senátu odložit provedení výkonu rozhodnutí, jestliže se povinný bez své viny ocitl přechodně v takovém postavení, že by neprodlený výkon rozhodnutí mohl mít pro

něho nebo pro příslušníky jeho rodiny zvláště nepříznivé následky a oprávněný by nebyl odkladem výkonu rozhodnutí vážně poškozen.

(2) I bez návrhu povinného může předseda senátu odložit provedení výkonu rozhodnutí, lze-li očekávat, že výkon rozhodnutí bude zastaven (§ 268).

§ 267

(1) Právo k věci, které nepřipouští výkon rozhodnutí, lze uplatnit vůči oprávněnému návrhem na vyloučení věci z výkonu rozhodnutí v řízení podle třetí části tohoto zákona.

(2) Návrhem podle třetí části třeba též uplatnit popření pravosti, výše nebo pořadí některé z pohledávek přihlášených k rozvrhu výtěžku tam, kde byl nařízen výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky, popřípadě prodejem movitých věcí a nemovitostí.

Zastavení výkonu rozhodnutí

§ 268

(1) Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže

a) byl nařízen, ačkoli se rozhodnutí dosud nestalo vykonatelným;

b) rozhodnutí, které je podkladem výkonu, bylo po nařízení výkonu zrušeno nebo se stalo neúčinným;

c) zastavení výkonu rozhodnutí navrhl ten, kdo navrhl jeho nařízení;

d) výkon rozhodnutí postihuje věci, které jsou z něho podle § 321 a 322 vyloučeny;

e) průběh výkonu rozhodnutí ukazuje, že výtěžek, kterého jím bude dosaženo, nepostačí ani ke krytí jeho nákladů;

f) bylo pravomocně rozhodnuto, že výkon rozhodnutí postihuje věc, k níž má někdo právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí (§ 267);

g) po vydání rozhodnutí zaniklo právo jím přiznané; bylo-li právo přiznáno rozsudkem pro zmeškání, bude výkon rozhodnutí zastaven i tehdy, jestliže právo zaniklo před vydáním tohoto rozsudku;

h) výkon rozhodnutí byl soudem prohlášen za nepřipustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.

(2) Týká-li se nařízeného výkonu rozhodnutí některý z důvodů zastavení jen z části nebo byl-li výkon rozhodnutí nařízen v rozsahu širším, než jaký stačí k uspokojení oprávněného, bude výkon rozhodnutí zastaven částečně.

§ 269

(1) Nařízený výkon rozhodnutí zastaví předseda senátu na návrh nebo i bez návrhu.

(2) V případech uvedených v § 268 odst. 1 písm. g) a h) se rozhoduje zpravidla po předchozím jednání.

(3) Jako důvod zastavení výkonu rozhodnutí nelze uplatňovat, že se změnila okolnosti rozhodné pro výši a trvání dávek nebo splátek (§ 163 odst. 1).

Náklady výkonu rozhodnutí

§ 270

(1) Spolu s nařízením výkonu rozhodnutí uloží předseda senátu i povinnost k náhradě nákladů výkonu rozhodnutí, aniž stanoví lhůtu k jejich zaplacení. Nařízení výkonu rozhodnutí se vztahuje i na tyto náklady.

(2) Oprávněný má nárok na náhradu všech účelných nákladů výkonu rozhodnutí.

(3) Pro náhradu nákladů výkonu rozhodnutí použije se i ustanovení § 147 až 150.

§ 271

Dojde-li k zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí, rozhodne soud o náhradě nákladů, které účastníkům prováděním výkonu rozhodnutí vznikly, podle toho, z jakého důvodu k zastavení výkonu rozhodnutí došlo. Může také zrušit dosud vydaná rozhodnutí o nákladech výkonu, popřípadě uložit oprávněnému, aby vrátil, co mu povinný na náklady výkonu rozhodnutí již zaplatil.

Výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí

§ 272

(1) Ustanovení § 252 až 271 se nepoužije, jde-li o výkon rozhodnutí nebo schválené dohody o výchově nezletilých dětí a o úpravu styku s nimi; o účastnících platí ustanovení § 94.

(2) Před nařízením výkonu rozhodnutí předseda senátu písemně vyzve toho, kdo odmítá podrobit se soudnímu rozhodnutí nebo neplní soudem schválenou dohodu o výchově nezletilých dětí a o úpravě styku s nimi, aby se soudnímu rozhodnutí podrobil nebo aby soudem schválenou dohodu plnil. V této výzvě upozorní též na následky neplnění povinností stanovených v rozhodnutí nebo v dohodě.

(3) Předseda senátu zpravidla požádá též příslušný orgán obce a orgán péče o děti, aby vedly povinného k dobrovolnému plnění soudního rozhodnutí nebo soudem schválené dohody o výchově nezletilých dětí a o úpravě styku s nimi, aniž by bylo třeba nařizovat výkon rozhodnutí.

§ 273

(1) Zůstane-li výzva předsedy senátu podle § 272 odst. 2 bezvýsledná, ukládá předseda senátu tomu, kdo neplní dobrovolně soudní rozhodnutí nebo soudem schválenou dohodu o výchově nezletilých dětí, popřípadě o úpravě styku s nimi, postupně pokuty. Jednotlivé pokuty nesmějí přesahovat 2000 Kč a připadají státu.

(2) Předseda senátu může v součinnosti s příslušným orgánem obce, popřípadě též se státními orgány zařídít odnětí dítěte tomu, u koho podle rozhodnutí nebo dohody nemá být, a postarat se o jeho předání tomu, komu bylo podle rozhodnutí nebo dohody svěřeno, anebo tomu, komu rozhodnutí nebo dohoda přiznávají právo na styk s dítětem po omezenou dobu.

(3) Příslušný k výkonu soudního rozhodnutí nebo soudem schválené dohody o výchově nezletilých dětí a o úpravě styku s nimi je obecný soud dítěte.

Použití ustanovení o výkonu rozhodnutí

§ 274

Ustanovení § 251 až 271 se použije i na výkon

- a)** zrušeno
- b)** vykonatelných rozhodnutí soudů a jiných orgánů činných v trestním řízení, pokud přiznávají právo nebo postihují majetek;
- c)** vykonatelných rozhodnutí rozhodčích komisí a smírů jimi schválených;
- d)** vykonatelných rozhodnutí státních notářství a dohod jimi schválených;
- e)** notářských zápisů, které obsahují občanskoprávní závazek a v nichž jsou vyznačeny osoba oprávněná a povinná, právní důvod, předmět a doba plnění, jestliže osoba povinná k vykonatelnosti v notářském zápise svolila;
- f)** vykonatelných rozhodnutí orgánů státní správy a územní samosprávy včetně platebních výměrů, výkazů nedoplatků ve věcech daní a poplatků, jakož i smírů schválených těmito orgány;

g) vykonatelných rozhodnutí a výkazů nedoplatků ve věcech nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení;

h) jiných vykonatelných rozhodnutí a schválených směrů, jejichž soudní výkon připouští zákon.

§ 275

(1) Potvrzením o vykonatelnosti opatří rozhodnutí, popřípadě výkazy nedoplatků ten orgán, který je vydal, u směrů a dohod pak ten orgán, který je schválil.

(2) Soud je však vždy oprávněn před nařízením výkonu rozhodnutí přezkoumávat správnost potvrzení o vykonatelnosti všech titulů pro výkon rozhodnutí.

(3) Před zastavením výkonu rozhodnutí soud v případech uvedených v § 274 zpravidla si vyžádá vyjádření orgánu, který vydal rozhodnutí, popřípadě výkaz nedoplatků, anebo který schválil směr nebo dohodu, o jejichž výkon jde.

HLAVA DRUHÁ

SRÁŽKY ZE MZDY

Rozsah srážek

§ 276

Srážky ze mzdy lze provádět jen do výše rozhodnutím přiznané pohledávky s příslušenstvím.

§ 277

(1) Srážky se provádějí z čisté mzdy, která se vypočte tak, že se od mzdy odečte záloha na daň z příjmů fyzických osob srážená z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění (dále jen "srážené částky"). Srážené částky se vypočtou podle podmínek a sazeb platných pro povinného v měsíci, za který se čistá mzda zjišťuje.

(2) Do čisté mzdy se započítávají i čisté odměny za vedlejší činnost, kterou pracovník vykonává u toho, u koho je v pracovním poměru. Nezapočítávají se však do ní přídatky na děti a částky poskytované na náhradu nákladů spojených s pracovním výkonem, a to zejména při pracovních cestách.

§ 278

Povinnému nesmí být sražena z měsíční mzdy základní částka; způsoby jejího výpočtu stanoví nařízením vláda České republiky.

§ 279

(1) Z čisté mzdy, která zbývá po odečtení základní částky a která se zaokrouhlí směrem dolů na částku dělitelnou třemi a vyjádřenou v celých korunách, lze srazit k vydobytí pohledávky oprávněného jen jednu třetinu. Pro přednostní pohledávky uvedené v odstavci 2 se srážejí dvě třetiny. Přednostní pohledávky se uspokojují nejprve z druhé třetiny a teprve, nestačí-li tato třetina k jejich úhradě, uspokojují se spolu s ostatními pohledávkami z první třetiny.

(2) Přednostními pohledávkami jsou

a) pohledávky výživného;

b) pohledávky náhrady škody způsobené poškozenému ublížením na zdraví;

c) pohledávky náhrady škody, způsobené úmyslnými trestnými činy;

d) pohledávky daní a poplatků, pohledávky náhrady přeplatků na dávkách nemocenského pojištění a důchodového zabezpečení, jakož i pohledávky náhrady za příspěvek na výživu dítěte a příspěvek na náhradu potřeb dítěte svěřeného do pěstounské péče.

(3) Vláda České republiky stanoví nařízením částku, nad kterou se srazí zbytek čisté mzdy vypočtené podle odstavce 1 věty první bez omezení.

§ 280

(1) Jsou-li srážky ze mzdy prováděny k vydobytí několika pohledávek, uspokojí se jednotlivé pohledávky z první třetiny zbytku čisté mzdy podle svého pořadí bez ohledu na to, zda jde o přednostní pohledávky nebo o pohledávky ostatní.

(2) Dochází-li podle § 279 odst. 1 ke srážkám z druhé třetiny zbytku čisté mzdy, uspokojí se z ní bez zřetele na pořadí nejprve pohledávky výživného a teprve pak podle pořadí (odstavec 3) ostatní přednostní pohledávky. Nepostačí-li částka sražená z druhé třetiny k uspokojení všech pohledávek výživného, uspokojí se nejprve běžné výživné všech oprávněných a pak teprve nedoplatky za dřívější dobu, a to podle poměru běžného výživného. Nebylo-li by však částkou sraženou z druhé třetiny kryto ani běžné výživné všech oprávněných, rozdělí se mezi ně částka sražená z druhé třetiny poměrně podle výše běžného výživného bez ohledu na výši nedoplatků.

(3) Pořadí pohledávek se řídí dnem, kdy bylo plátcí mzdy doručeno nařízení výkonu rozhodnutí. Bylo-li mu doručeno téhož dne nařízení výkonu rozhodnutí pro několik pohledávek, mají tyto pohledávky stejné pořadí; nestačí-li částka na ně připadající k jejich plnému uspokojení, uspokojí se poměrně.

§ 281

Provádět srážky ze mzdy ve větším rozsahu, než dovolují ustanovení tohoto zákona, je nepřípustné, a to i když s tím povinný souhlasí.

Nařízení a provádění srážek

§ 282

(1) V nařízení výkonu rozhodnutí přikáže soud plátcí mzdy, aby po tom, kdy mu bude nařízení výkonu doručeno, prováděl ze mzdy povinného stanovené srážky a nevyplácel sražené částky povinnému.

(2) Soud doručí nařízení výkonu rozhodnutí oprávněnému, povinnému a plátcí mzdy. Povinnému a plátcí mzdy je doručí do vlastních rukou.

(3) Povinný ztrácí dnem, kdy je plátcí mzdy doručeno nařízení výkonu rozhodnutí nebo usnesení obsahující vyznění o nařízení výkonu rozhodnutí (§ 294 odst. 3), právo na vyplacení té části mzdy, která odpovídá stanovené výši srážek.

§ 283

Jakmile nabude nařízení výkonu rozhodnutí právní moci, vyzní soud o tom plátce mzdy, který je pak povinen vyplácet oprávněnému částky sražené ze mzdy povinného.

§ 284

(1) Plátce mzdy přestane provádět srážky, jakmile je pohledávka oprávněného uspokojena (§ 276).

(2) Jestliže je vykonáváno rozhodnutí, ve kterém bylo oprávněnému přiznáno právo na opětující se dávky, vztahuje se nařízení výkonu rozhodnutí i na dávky, které se stanou splatnými teprve v budoucnu. Totéž platí, bylo-li v rozhodnutí povinnému uloženo zaplatit peněžitou částku ve splátkách.

(3) Dojde-li během výkonu rozhodnutí k takové změně rozsudku podle § 163, která záleží ve zvýšení výživného, vztahuje se nařízení výkonu rozhodnutí i na všechny částky zvýšeného výživného; zvýšené výživné má stejné pořadí jako zbytek pohledávky.

§ 285

- (1)** Vyplácí-li plátce mzdy měsíční mzdu nadvakrát (jako zálohu a vyúčtování), může přiměřeně srážky provést povinnému již ze zálohy. Výplatu srážek oprávněnému provede však vždy až po uplynutí příslušného měsíce.
- (2)** Je-li nařízení výkonu rozhodnutí doručeno plátcí mzdy až po tom, kdy již byla část měsíční mzdy povinnému vyplacena, nepřihlíží se k provedené výplatě a srážky se provedou tak, jakoby povinný měl za celý měsíc právo jen na mzdu, která mu ještě vyplacena nebyla.
- (3)** Vyplácí-li se záloha za období delší než jeden měsíc, vypočte se, kolik připadá z poskytnuté zálohy na jednotlivé měsíce, a z takto vypočtené měsíční odměny jsou povinnému prováděny srážky. Celková odměna povinného za uplynulý rok se rozvrhne rovnoměrně na jednotlivé měsíce. Z měsíční odměny se pak vypočtou s konečnou platností srážky a oprávněnému se vyplatí rozdíl mezi částkami, které měly být povinnému sraženy v jednotlivých měsících, a částkami, které skutečně ze záloh oprávněnému byly již vyplaceny.

§ 286

Dochází-li k výplatě mzdy za několik měsíců najednou, je třeba vypočítat srážky za každý měsíc zvláště.

§ 287

- (1)** Dohodne-li se oprávněný s povinným, že se spokojí s nižšími srážkami, než stanoví § 277 až 280, a oznámí-li to oba soudu, vyzve soud plátce mzdy, aby srážel ze mzdy povinného měsíčně jen částku, se kterou se oprávněný spokojí, nepřesáhne-li tato částka v příslušném výplatním období přípustnou výši srážek podle tohoto zákona. Přesáhne-li ji, provede plátce mzdy v příslušném výplatním období srážky jen v rozsahu dovoleném ustanoveními § 277 až 280.
- (2)** Oprávněný může kdykoliv oznámit soudu, že svůj souhlas s prováděním nižších srážek podle odstavce 1 odvolává. Předseda senátu o tom vyrozumí povinného a plátce mzdy.
- (3)** Výzva soudu k provádění nižších srážek pozbývá účinnosti dnem, kdy je plátcí mzdy doručeno další nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy povinného nebo vyrozumění soudu, že oprávněný odvolal svůj souhlas s prováděním nižších srážek. Od tohoto dne provádí plátce mzdy srážky podle dřívějšího nařízení výkonu rozhodnutí v plném rozsahu.

§ 288

Požádá-li o to plátce mzdy, oprávněný nebo povinný, určí soud, jaká částka má být v příslušném výplatním období ze mzdy povinného sražena, a je-li více oprávněných, kolik z ní připadne na každého z nich.

Odklad a zastavení výkonu rozhodnutí

§ 289

- (1)** Povolí-li soud odklad výkonu rozhodnutí podle § 266 odst. 1, neprovádí plátce mzdy ze mzdy povinného srážky ode dne, kdy mu bylo doručeno usnesení o povolení odkladu, dokud mu nebude doručen příkaz soudu, aby se ve srážkách pokračovalo.
- (2)** Povolí-li soud odklad výkonu rozhodnutí podle § 266 odst. 2, provádí plátce mzdy srážky dále, ale nevyplácí je oprávněnému, dokud nebude odklad výkonu zrušen. Zastaví-li soud výkon rozhodnutí, vyplatí plátce mzdy sražené částky povinnému.

§ 290

- (1)** Předseda senátu zastaví na návrh plátce mzdy, oprávněného nebo povinného nařízený výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy, když povinný po dobu jednoho roku nepobírá mzdu alespoň v takové výši, aby z ní mohly být srážky prováděny.
- (2)** Na návrh povinného může předseda senátu zastavit nařízený výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy, jestliže jsou srážky prováděny již jen pro běžné výživné a lze předpokládat, že povinný vzhledem ke svému chování i poměru k práci bude výživné plnit dále dobrovolně.

Výplata provedených srážek

§ 291

(1) Sraženou částku vyplatí plátce mzdy přímo oprávněnému. Má-li však být z provedených srážek uspokojeno několik pohledávek, může plátce mzdy zaslat sraženou částku soudu, který ji rozvrhne mezi oprávněné a sám provede výplatu. Plátce mzdy je povinen zaslat sraženou částku soudu, jestliže mu to na žádost některého z oprávněných nařídí předseda senátu.

(2) Sraženou částku je plátce mzdy povinen oprávněnému vyplatit, i když sám má vůči němu peněžitou pohledávku, kterou by si jinak mohl započíst.

§ 292

Jestliže plátce mzdy neprovede ze mzdy povinného srážky řádně a včas, provede-li je v menším než stanoveném rozsahu nebo nevyplatí-li srážky oprávněnému bez odkladu po tom, kdy mu bylo doručeno vyrozumění, že nařízení výkonu rozhodnutí nabylo právní moci nebo kdy dospěly další měsíční částky mzdy, může oprávněný uplatnit proti plátcovi mzdy u soudu právo na vyplacení částek, které měly být ze mzdy povinného sraženy.

Změna plátce mzdy

§ 293

(1) Změní-li se po nařízení výkonu rozhodnutí plátce mzdy, vztahuje se nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy i na mzdu povinného u nového plátce mzdy.

(2) Povinnost provádět srážky vzniká novému plátcovi mzdy již dnem, kdy se od povinného nebo od dosavadního plátce mzdy dozví, že byl soudem nařízen výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy povinného a pro jaké pohledávky; nedozví-li se o těchto okolnostech nový plátce mzdy již dříve, vzniká mu tato povinnost dnem, kdy mu je doručeno usnesení podle § 294 odst. 3. Pořadí, které získala pohledávka oprávněného podle § 280 odst. 3, zůstává jí zachováno i u nového plátce mzdy.

(3) Za změnu plátce mzdy podle odstavce 1 se nepovažuje, jestliže povinný po nařízení výkonu rozhodnutí získá nárok na peněžitou dávku nemocenského pojištění nahrazující mzdu a jestliže dávku mu vyplatí plátce mzdy.

§ 294

(1) Ten, kdo přijímá občana do práce, je povinen vyžádat si od něho potvrzení vystavené tím, u koho občan naposledy pracoval, o tom, zda byl nařízen výkon rozhodnutí srážkami z jeho mzdy, kterým soudem a v čí prospěch. Takové potvrzení je povinen každý zaměstnavatel vydat občanu, který u něho přestal pracovat.

(2) Zjistí-li ten, u koho povinný nastoupil nově do práce, že byl nařízen výkon rozhodnutí srážkami z jeho mzdy, oznámí to bez odkladu soudu, který výkon nařídil.

(3) Soud tomu, u koho povinný nastoupil nově do práce, doručí do vlastních rukou usnesení, ve kterém ho vyrozumí o nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy, seznámí ho s dosavadním průběhem výkonu rozhodnutí, zejména s výší dosud provedených srážek, uvede, jak vysoká je pohledávka, pro kterou mají být srážky dále prováděny, a jaké je její pořadí; vyzve ho, aby ode dne, kdy mu bude usnesení podle tohoto odstavce doručeno, ve srážkách ze mzdy povinného pokračoval, a upozorní ho na všechny jeho povinnosti při výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy.

§ 295

(1) Přestal-li povinný pracovat u dosavadního plátce mzdy, musí to oznámit do jednoho týdne soudu, který nařídil výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy. Do jednoho týdne musí povinný soudu rovněž oznámit, že nastoupil práci u jiného plátce mzdy.

(2) Plátce mzdy musí oznámit soudu do jednoho týdne, že u něho přestal povinný pracovat. Zároveň zašle soudu vyúčtování srážek, které ze mzdy povinného provedl a vyplatil oprávněným,

a oznámí soudu, pro které pohledávky byl nařízen výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy a jaké pořadí mají tyto pohledávky.

§ 296

(1) Nesplní-li některý plátce mzdy povinnost uvedenou v § 294 odst. 1 a 2 nebo v § 295 odst. 2, může se oprávněný domáhat, aby mu plátce mzdy vyplatil částky, na které by měl právo, kdyby byl plátce mzdy uvedené povinnosti splnil.

(2) Za nesplnění povinností uvedených v § 294 a 295 může soud uložit povinnému i plátcí mzdy pořádkovou pokutu (§ 53).

Několik plátců mzdy

§ 297

(1) Pobírá-li povinný mzdu od několika plátců mzdy, vztahuje se nařízení výkonu rozhodnutí na všechny jeho mzdy.

(2) Srážky ze mzdy je každý plátce mzdy povinen provádět ode dne, kdy mu bylo doručeno nařízení výkonu rozhodnutí.

(3) Nastupuje-li občan do práce, aniž by přitom opouštěl dosavadního plátce mzdy, použije se obdobně ustanovení § 293, 294 a 296.

§ 298

(1) Nařizuje-li soud provádění srážek ze mzdy několika plátcům mzdy, určí jim jednotlivě, jakou část základní částky (§ 278) nemají srážet. Kdyby příjem povinného nedosahoval u některého plátce mzdy ani uvedené části základní částky, je plátce mzdy povinen oznámit to soudu. Soud pak znovu určí, jakou část základní částky má každý plátce mzdy srážet. Soud může též určit, zejména jsou-li prováděny srážky již jen pro běžné výživné, aby je prováděl pouze některý z plátců mzdy a aby ostatní v provádění srážek zatím nepokračovali.

(2) Provádí-li srážky několik plátců mzdy zároveň, zašlou srážky vždy soudu. Soud prověří, zda celkově sražená částka nepřevyšuje pohledávku oprávněného. Nepřevyšuje-li ji, vyplatí celou sraženou částku oprávněnému. Převyšuje-li ji, vyplatí soud ze sražené částky oprávněnému jen tolik, kolik odpovídá jeho pohledávce, a zbytek vrátí povinnému.

Srážky z jiných příjmů

§ 299

(1) Ustanovení o výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy se použijí i na výkon rozhodnutí srážkami z pracovní odměny členů družstev a z příjmů, které povinnému nahrazují odměnu za práci, zejména z důchodu, nemocenského, peněžité pomoci v mateřství, stipendia, náhrady ucházejícího výtěžku, náhrady poskytované za výkon společenských funkcí a z hmotného zabezpečení uchazeče o zaměstnání.

(2) Jde-li o výkon rozhodnutí srážkami z důchodu občana, který z tohoto důchodu platí náklady za pobyt v ústavu sociální péče, nepodléhá výkonu rozhodnutí částka potřebná na úhradu pobytu a částka rovnající se výši kapesného v takovém ústavu.

(3) Ustanovení o výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy se použijí i na výkon rozhodnutí srážkami z odměny plynoucí z dohody o pracovní činnosti.

(4) Za jiný příjem ve smyslu odstavce 1 nelze považovat odměny za provedení práce podle § 236 zákoníku práce bez ohledu na to, co bylo ujednáno o splatnosti odměny.

§ 300

Vyplácejí-li se zálohy členům družstev za období delší než jeden měsíc, vypočte se, kolik připadá z poskytnuté zálohy na jednotlivé měsíce, a z takto vypočtené měsíční odměny jsou povinnému prováděny srážky.

§ 301

(1) Pokud se v ustanoveních o výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy hovoří o plátcí mzdy, vztahují se příslušná ustanovení též na právnickou a fyzickou osobu, vůči kterým má povinný nárok na některé z příjmů uvedených v § 299.

(2) Do čistého příjmu se nezapočítává výchovné, vyplácené k důchodu ze sociálního zabezpečení, ani zvýšení důchodu pro bezmocnost.

§ 302

(1) Má-li povinný vedle práva na mzdu i právo na jiný příjem, uvedený v § 299, postupuje se tak, jakoby šlo o několik mezd.

(2) Jestliže povinný po nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy získá místo mzdy nebo vedle ní právo na některý z příjmů uvedených v § 299, vztahuje se nařízení výkonu rozhodnutí i na tento příjem.

HLAVA TŘETÍ

PŘIKÁZÁNÍ POHLEDÁVKY

Přikázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu

§ 303

(1) Výkon rozhodnutí přikázáním pohledávky z účtu u tuzemského peněžního ústavu se provede jejím odepsáním z účtu do výše přisouzené pohledávky s příslušenstvím.

(2) Ustanovení o přikázání pohledávky z účtu nelze použít, jestliže jde o vklady na vkladních knížkách.

§ 304

zrušen

§ 305

K návrhu oprávněného soud rozhodne o nařízení výkonu usnesením, ve kterém

a) přikáže peněžnímu ústavu, aby po tom, kdy nařízení výkonu rozhodnutí nabude právní moci, odepsal pohledávku s příslušenstvím z účtu povinného a uhradil ji po právní moci usnesení oprávněnému,

b) zakáže povinnému, aby po tom, kdy mu bude doručeno nařízení výkonu rozhodnutí, nakládal s prostředky na účtu až do výše vykonatelné pohledávky a jejího příslušenství.

§ 306

Nařízení výkonu rozhodnutí se doručí oprávněnému, povinnému a peněžnímu ústavu; peněžnímu ústavu se doručí do vlastních rukou.

§ 307

(1) O tom, že usnesení o nařízení výkonu soudu nabylo právní moci, soud vyzoomí peněžní ústav; toto vyzoomění soud doručí peněžnímu ústavu do vlastních rukou.

(2) Peněžní ústav vyplatí pak pohledávku z účtu povinného.

§ 308

Pro pořadí úhrady pohledávek, pro něž byl výkon rozhodnutí nařízen, je rozhodující den, kdy bylo nařízení výkonu rozhodnutí doručeno peněžnímu ústavu; bylo-li mu téhož dne doručeno nařízení výkonu rozhodnutí pro několik pohledávek a prostředky na účtu povinného nestačí k uspokojení všech pohledávek, uhradí se jednotlivé pohledávky, pro něž došlo nařízení výkonu rozhodnutí téhož dne, poměrně; ustanovení § 316 odst. 2 a 3 tu platí obdobně.

§ 309

Nařízení výkonu rozhodnutí se vztahuje i na částky, které dojdou na účet povinného po tom, kdy bylo peněžnímu ústavu doručeno nařízení výkonu rozhodnutí.

§ 310

Předpisy vylučující nebo omezující použití pohledávek právnických osob z účtu u peněžního ústavu k jinému než stanovenému účelu nejsou dotčeny ustanovením o přikázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu.

§ 311

Nepostupuje-li peněžní ústav tak, jak mu to ukládají ustanovení § 305, 308 a 309, může se oprávněný domáhat, a to i tehdy, když už na účtu povinného není dostatek prostředků, aby mu peněžní ústav zaplatil částku, na kterou by měl právo, kdyby peněžní ústav postupoval správně.

Přikázání jiných peněžitých pohledávek

§ 312

(1) Výkon rozhodnutí přikázáním jiné peněžité pohledávky než pohledávky z účtu peněžního ústavu se provede zákazem výplaty pohledávky povinnému.

(2) Takto se postupuje i v případě, že pohledávka povinného se stane splatnou teprve v budoucnu, jakož i v případě, že povinnému budou dílčí pohledávky z téhož právního důvodu v budoucnu postupně vznikat.

(3) Výkon rozhodnutí postihuje pohledávku povinného jen do výše pohledávky oprávněného, pro kterou byl nařízen, a jejího příslušenství.

§ 313

(1) V nařízení výkonu rozhodnutí zakáže soud povinnému, aby se svou pohledávkou jakkoli nakládal. Dlužníkovi povinného zakáže soud, aby po tom, kdy mu bylo doručeno nařízení výkonu rozhodnutí, povinnému jeho pohledávku vyplatil.

(2) Nařízení výkonu rozhodnutí doručí soud oprávněnému, povinnému a dlužníkovi povinného; dlužníkovi povinného je doručí do vlastních rukou.

(3) Povinný ztrácí právo na vyplacení pohledávky dnem, kdy bylo dlužníkovi povinného doručeno nařízení výkonu rozhodnutí.

§ 314

(1) Jakmile nabude nařízení výkonu rozhodnutí právní moci, vyrozumí o tom soud dlužníka povinného. Dlužník povinného vyplatí pohledávku, jestliže je již splatná, oprávněnému; není-li pohledávka povinného dosud splatná, vyplatí ji oprávněnému, jakmile se stane splatnou.

(2) Výplatou oprávněnému se zproští dlužník povinného své povinnosti vůči povinnému.

§ 315

(1) Nevyplatí-li dlužník povinného oprávněnému pohledávku bez odkladu po tom, kdy mu bylo doručeno vyrozumění, že nařízení výkonu rozhodnutí nabylo právní moci, nebo kdy se stala pohledávka splatnou, může se oprávněný domáhat vlastním jménem na dlužníkovi povinného u jeho obecného soudu vyplacení pohledávky. Nesmí však s dlužníkem povinného stran této pohledávky uzavřít na úkor povinného smír, ani prominout její zaplacení. Dlužník povinného si v takovém případě také nemůže započíst svou vlastní pohledávku, kterou má vůči oprávněnému.

(2) Neuplatní-li oprávněný včas u soudu, popřípadě u jiného orgánu pohledávku povinného vůči dlužníkovi povinného nebo neoznámí-li povinnému, že ji uplatňuje, odpovídá povinnému za škodu, která by mu tím popřípadě vznikla.

§ 316

(1) Byl-li výkon rozhodnutí nařízen pro několik pohledávek, uspokojí se jednotlivé pohledávky v tom pořadí, v jakém bylo nařízení výkonu rozhodnutí doručeno dlužníkovi povinného. Bylo-li mu téhož dne doručeno nařízení výkonu rozhodnutí pro několik pohledávek, které by nemohly být z pohledávky povinného úplně uspokojeny, uspokojí dlužník povinného tyto pohledávky poměrně.

(2) Má-li být uspokojeno několik pohledávek, může dlužník povinného odevzdat sraženou částku soudu. Dlužník povinného je povinen odevzdat sraženou částku soudu, jestliže mu to na žádost některého z oprávněných nařídí předseda senátu. Soud odevzdanou částku rozvrhne mezi oprávněné a vyplatí jim částky na ně připadající.

(3) Odevzdáním sražené částky soudu zprošťuje se dlužník povinného své povinnosti vůči povinnému až do výše této částky.

Pohledávky nepodléhající výkonu rozhodnutí

§ 317

(1) Výkonu rozhodnutí nepodléhají pohledávky náhrady, kterou podle pojistné smlouvy vyplácí pojišťovna, má-li být náhrady použito k novému vybudování nebo k opravě budovy.

(2) Pohledávka podpory při narození dítěte a pohledávka pohřebního podle předpisů o nemocenském pojištění podléhají výkonu rozhodnutí, jen navrhuje-li se výkon rozhodnutí pro pohledávku za poskytnuté plnění, jehož úhradě uvedené dávky slouží.

(3) Výkonu rozhodnutí nepodléhají peněžité dávky sociální péče.

(4) Výkonu rozhodnutí odepsáním z účtu u peněžního ústavu nepodléhají prostředky na účtu, které výslovným prohlášením povinného jsou určeny pro výplatu mezd jeho zaměstnanců pro výplatní období nejbližší dni, kdy peněžnímu ústavu bylo doručeno nařízení výkonu rozhodnutí.

§ 318

zrušen

§ 319

(1) Pohledávky autorské odměny podléhají výkonu rozhodnutí, je-li povinným autor, jen jednou pětinou; je-li však navrhován výkon rozhodnutí pro některou z přednostních pohledávek uvedených v § 279 odst. 2, může u nich soud nařídít výkon rozhodnutí až do dvou pětín se zřetelem k poměrům povinného. Pro pořadí úhrady přednostních pohledávek se užije přiměřeně ustanovení § 280 odst. 2 a 3.

(2) Pokud je autorovi vyplácena odměna prostřednictvím ochranné autorské organizace, doručí soud nařízení výkonu rozhodnutí též ochranné autorské organizaci, která pak má práva a povinnosti dlužníka povinného. Nařízení výkonu rozhodnutí se vztahuje jak na částky, které již byly ve prospěch autora u ochranné autorské organizace složeny, tak na částky, které u ní v běžném kalendářním roce budou složeny.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se použije obdobně, i pokud jde o pohledávky z práv příbuzných právu autorskému a o pohledávky fyzických osob z jejich podnikatelské činnosti.

§ 320

Postižení jiných majetkových práv

(1) Navrhuje-li oprávněný, aby rozhodnutí, kterým se mu přiznává peněžité pohledávka, bylo vykonáno postižením jiného majetkového práva, které je převoditelné a není peněžitou pohledávkou, ani právem, které přísluší jen povinnému osobně, použije se na tento výkon rozhodnutí přiměřeně ustanovení § 313 až 316, 321, 327 a 330.

(2) Výkon rozhodnutí proti členovi družstva postižením členského podílu ve stavebním bytovém družstvu za trvání členství povinného není přípustný.

HLAVA ČTVRTÁ

PRODEJ MOVITÝCH VĚCÍ A NEMOVITOSTÍ

Věci nepodléhající výkonu rozhodnutí

§ 321

Výkonem rozhodnutí nemohou být postiženy věci, jejichž prodej je podle zvláštních předpisů zakázán, nebo které podle zvláštních předpisů výkonu rozhodnutí nepodléhají.

§ 322

(1) Z věcí, které jsou ve vlastnictví povinného, se nemůže týkat výkon rozhodnutí těch, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny nebo k plnění svých pracovních úkolů, nebo ke svému podnikání, jakož i jiných věcí, jejichž prodej by byl v rozporu s morálními pravidly.

(2) Takto jsou z výkonu rozhodnutí vyloučeny zejména

- a) běžné oděvní součásti, obvyklé vybavení domácnosti,
- b) snubní prsten a jiné předměty podobné povahy,
- c) zdravotnické potřeby a jiné věci, které povinný potřebuje vzhledem ke své nemoci nebo tělesné vadě,
- d) hotové peníze do částky 1000 Kč.

Prodej movitých věcí

§ 323

(1) Výkon rozhodnutí může být nařízen podle návrhu oprávněného s výslovným určením věcí, které mají být prodány, nebo bez tohoto určení.

(2) Je-li oprávněnému známo, že má povinný některou movitou věc umístěnou mimo svůj byt, uvede oprávněný podle možnosti již v návrhu na výkon rozhodnutí, kde taková věc je.

§ 324

V nařízení výkonu rozhodnutí zakáže soud povinnému, aby nakládal s věcmi, které vykonavatel sepíše.

§ 325

(1) Nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí doručí se povinnému až při provádění výkonu. Není-li při provádění výkonu povinný přítomen, doručí se mu nařízení výkonu rozhodnutí spolu s vyzněním o tom, že byl proveden soupis a které věci byly sepsány.

(2) Vyznění o tom, že byl proveden soupis a které věci byly sepsány, doručí se také oprávněnému a manželu povinného.

§ 325a

Vyžaduje-li to účel výkonu rozhodnutí, je ten, kdo provádí výkon, oprávněn učinit osobní prohlídku povinného a prohlídku bytu a jiných místností povinného, kde má povinný svůj majetek; za tím účelem je oprávněn zjednat si do bytu povinného nebo do jiné místnosti povinného přístup.

§ 326

(1) Předseda senátu učiní opatření, aby v bytě povinného, popřípadě na jiném místě, kde má povinný své věci umístěny, byly sepsány věci, které by mohly být prodány, a to v takovém rozsahu, aby výtěžek prodeje sepsaných věcí postačil k uspokojení pohledávky oprávněného spolu s náklady výkonu rozhodnutí. Sepsány budou především věci, které povinný může nejspíše postrádat a které se nejsnáze prodají; věci, které se rychle kazí, budou sepsány, jen není-li tu dostatek jiných věcí a lze-li zajistit jejich rychlý prodej. Povinný umožní tomu, kdo věci sepisuje,

přístup na všechna místa, kde má své movité věci umístěny. Vykonavatel, který provádí soupis, přibere k úkonu vhodnou osobu, podle možnosti zástupce orgánu obce.

(2) Nepřevezme-li oprávněný věci podléhající zkáze za cenu, kterou určí v těchto případech vykonavatel, odevzdají se povinnému k volnému nakládání.

(3) Byl-li výkon rozhodnutí nařízen stran určitých movitých věcí povinného, sepíše se jen věci uvedené v nařízení výkonu rozhodnutí.

(4) Soupis se doplní o další věci, jestliže výtěžek prodeje sepsaných věcí nestačí k uspokojení pohledávky oprávněného anebo jestliže je nařízen další výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí povinného.

§ 327

(1) Je-li obava, že by mohlo dojít k odstranění, poškození nebo zničení movitých věcí pojatých do soupisu, postará se předseda senátu na návrh oprávněného o jejich vhodné zajištění.

(2) Vyžádá-li si zajištění movitých věcí náklady, provede soud zajištění, jen složí-li oprávněný na tyto náklady zálohu.

§ 328

Po právní moci usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí sepsané věci se odhadnou, pokud cena není stanovena úředně. **36)** Provedení odhadu zajistí předseda senátu; znalce přibere, pokud v jednoduchých případech nestačí odhad provedený vykonavatelem při sepsání věci.

§ 328a

(1) Po právní moci usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí a po odhadu sepsaných věcí předseda senátu zajistí, aby

a) zvláště významná výtvarná díla a památky,

b) rukopisy zvláště významných literárních děl,

c) osobní památky a korespondence zvláště významných spisovatelů a kulturních činitelů, jakož i jiné upomínkové předměty muzeální povahy po těchto osobách,

d) předměty větší kulturní historické hodnoty a jejich soubory,

byly nabídnuty ke koupi za hotové institucím, jejichž posláním je péče o takové památky, a to nejméně za odhadní cenu.

(2) Jestliže tyto instituce ve lhůtě třiceti dnů od doručení výzvy neodpoví na nabídku a nesloží u soudu odhadní cenu, soud i tyto předměty prodá způsobem dále uvedeným.

§ 328b

(1) Sepsané věci se prodají v dražbě, která se koná buď v místě, kde sepsané věci jsou, nebo u soudu.

(2) Soud oznámí dražební rok povinnému, oprávněnému, spoluvlastníku věci a místnímu orgánu státní správy, v jehož obvodu bude dražba konána a v jehož obvodu má povinný bydliště. Kromě toho se dražební rok uveřejní způsobem v místě obvyklým.

(3) Dražbu provádí vykonavatel, který o dražbě sepíše protokol. Vykonavatel a povinný nesmějí dražit.

§ 329

(1) Nejnižší podání činí dvě třetiny odhadní nebo úředně stanovené ceny. Dražitelé jsou vázáni svými podáními, pokud nebylo učiněno podání vyšší. Výše ceny vydražené věci není omezena ustanoveními cenových předpisů.

(2) Soud udělí příklep dražiteli, který učiní nejvyšší podání. Učiní-li několik dražitelů stejné podání a nebylo-li učiněno vyšší přípustné podání, rozhodne soud losem, komu má příklep udělit.

Vydražitel musí nejvyšší podání ihned zaplatit; neučiní-li tak, draží se věc znovu, bez jeho účasti.

(3) Přechodem vlastnictví na vydražitele zanikají závady vážnoucí na věci.

§ 330

(1) Dražba se skončí, jakmile dosažený výtěžek stačí k uspokojení věřitelů.

(2) Nenajde-li se kupec pro dražené věci, nařídí soud opětovnou dražbu.

(3) Věci, pro které se nenajde kupec ani při opětovné dražbě, může oprávněný převzít do 15 dnů po vyznění o bezvýslednosti dražby za dvě třetiny odhadní nebo úředně stanovené ceny. Mezi několika oprávněnými, ochotnými jinak k převzetí, rozhoduje pořadí (§ 332 odst. 1). Prodej uskutečněný převzetím má tytéž účinky jako prodej v dražbě.

§ 331

(1) Byl-li výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí nařízen jen pro jednu pohledávku, postará se předseda senátu, aby dosažený výtěžek byl vyplacen po srážce nákladů prodeje přímo oprávněnému.

(2) Byl-li výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí nařízen třeba postupně pro několik pohledávek, postará se předseda senátu, aby výtěžek byl po srážce nákladů prodeje vyplacen oprávněným. Každý oprávněný má právo na výtěžek jen z věcí, které byly sepsány ve prospěch jeho pohledávky.

(3) Převyšuje-li dosažený výtěžek pohledávku, pro kterou byl výkon rozhodnutí nařízen, vyplatí se zbytek výtěžku povinnému.

§ 332

(1) Pořadí, v jakém soud provádí výplatu jednotlivých pohledávek, se řídí dnem, kdy došel soudu návrh na nařízení výkonu rozhodnutí pro jednotlivé pohledávky.

(2) Má-li několik pohledávek stejné pořadí a výtěžek prodeje nestačí k jejich úplnému uspokojení, uspokojí se tyto pohledávky poměrně. Bez ohledu na pořadí se uspokojí přednostně pohledávky, u nichž to stanoví zvláštní předpis.

Hotové peníze a jiné věci, u nichž nedochází k prodeji

§ 333

(1) Nalezne-li se při výkonu rozhodnutí vyšší částka peněz, než která je podle § 322 odst. 2 písm. d) z výkonu rozhodnutí vyloučena, naloží se s částkou podléhající výkonu rozhodnutí jako s výtěžkem prodeje (§ 331, 332).

(2) Naleznou-li se při výkonu rozhodnutí drahé kovy nebo valuty (§ 1 odst. 2 zákona č. 528/1990 Sb., devizový zákon), naloží s nimi předseda senátu podle zvláštních předpisů. Dosažený výtěžek rozvrhne a vyplatí podle § 331 a 332.

§ 334

(1) Vkladní knížky, směnky, šeky nebo jiné listiny, jejichž předložení je třeba k uplatnění práva, sepíší se jako jiné věci, avšak odevzdají se vždy soudu.

(2) Vkladní knížku předloží soud peněžnímu ústavu a vybere z ní částku, na kterou má povinný právo. Peněžní ústav provede výplatu vkladu, i když je tato výplata vázána. Jde-li o směnky, šeky nebo jiné listiny, jejichž předložení je třeba k uplatnění práva, vyzve soud toho, kdo má podle takové listiny platit, aby odevzdal částku, na kterou má oprávněný právo, soudu. Postupuje se přitom přiměřeně podle ustanovení o výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky, přičemž však úkony potřebné k uplatnění práva provádí místo povinného vykonavatel.

(3) Se získanou částkou se naloží jako s výtěžkem prodeje (§ 331, 332).

Prodej nemovitostí

§ 335

- (1) Výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí může být nařízen, jen když oprávněný přesně označí nemovitost, jejíž prodej navrhuje, a je-li prokázáno, že nemovitost je ve vlastnictví povinného.
- (2) Nařízení výkonu rozhodnutí se vztahuje na nemovitost i s jejími součástmi a příslušenstvím.
- (3) Usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí musí obsahovat zákaz, aby povinný nemovitost převedl na někoho jiného nebo ji zatížil. Dále se v něm uloží povinnému, aby do 15 dnů oznámil, zda a kdo má k nemovitosti předkupní právo, s poučením, že při neoznámení povinný odpovídá za škodu tím způsobenou.
- (4) Usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí doručí soud oprávněnému, povinnému, spoluvlastníkům a osobám, které mají k nemovitosti předkupní nebo jiné věcné právo, dále pak příslušnému finančnímu orgánu státní správy a orgánu územní samosprávy, v jehož obvodu je nemovitost, jakož i místnímu orgánu státní správy, v jehož obvodu je bydliště povinného. Kromě toho se usnesení vyvěsí na úřední desce soudu až do vyvěšení dražební vyhlášky.

§ 335a

- (1) Výkon rozhodnutí se provede dražbou; provádí jej soudce.
- (2) Pro pořadí oprávněného na uspokojení z výtěžku výkonu rozhodnutí je rozhodující doba, kdy k soudu výkonu došel návrh na nařízení výkonu rozhodnutí dražbou.

§ 336

- (1) Po právní moci usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí soud opatří odhad nemovitosti a jejího příslušenství. O době a místě odhadu soud uvědomí oprávněného, dlužníka, spoluvlastníky, jakož i osoby pro něž vážnou na nemovitosti jiné závady, a okresní úřad.
- (2) Jestliže nemovitost byla odhadnuta v době jednoho roku přede dnem, kdy nařízení výkonu rozhodnutí nabylo právní moci, a jestliže se nezměnily okolnosti rozhodující pro určení ceny, může soud od nového odhadu upustit.

§ 336a

- (1) Odhadem se zjistí, jakou cenu má nemovitost. Krom toho se jednotlivě odhadnou závady, které musí vydražitel převzít bez započtení na nejvyšší podání (§ 336m odst. 1), jakož i závady, které vydražitel převezme se započtením na nejvyšší podání (§ 336m odst. 2).
- (2) Práva spojená s nemovitostí se odhadnou tak, že se zjistí výhoda, kterou tato práva přinášejí oprávněnému v období jednoho roku, a hodnota této výhody se násobí při právech časově neomezených dvaceti, při právech časově omezených počtem roků, po které má právo ještě trvat, nejvýše však dvaceti.
- (3) Závady vážnoucí na nemovitosti se odhadnou podle hospodářské újmy, která vyplývá ze závady pro obtíženého. Při závadách neomezeného trvání se vezme za základ výpočtu doba dvaceti let, při závadách neurčitého trvání pravděpodobný čas jejich trvání, ne však více než dvacet let, při závadách přesně určeného trvání tato doba. Závady vyplývající z nároků na opětvující se plnění a dávky se odhadnou tak, že se vypočítá částka, která by stačila k tomu, aby z ní a z úroků z této částky se poukazovala plnění a dávky anebo jejich peněžitá hodnota.
- (4) Podle výsledků odhadu určí soud odhadní cenu a rozhodnutí o tom doručí osobám uvedeným v § 336 odst. 1, jakož i osobám, pro které vážnou na nemovitosti věcná práva patrná ze spisu.

§ 336b

- (1) Po pravomocném určení odhadní ceny stanoví soud vyhláškou dražební jednání na dobu nejméně po 30 dnech.
- (2) Dražební vyhláška musí obsahovat:
  - a) čas a místo dražby,

- b)** označení nemovitosti, příslušenství a vlastníka,
- c)** odhadní cenu, která je zároveň nejnižším podáním,
- d)** výši jistoty,
- e)** způsob zaplacení nejvyššího podání,
- f)** závady, které musí vydržitel převzít bez započtení na nejvyšší podání,
- g)** ustanovení o přechodu závad a užitků nemovitosti,
- h)** ustanovení o odevzdání vydražené nemovitosti vydražiteli,
- i)** výzvu, aby všichni, kdo jsou odkázáni se svými nároky na nejvyšší podání, udali výši svých nároků i s příslušenstvím ke dni dražebního jednání a prokázali je listinami s upozorněním, že jinak bude k jejich nárokům přihlíženo jen podle obsahu spisů,
- j)** výzvu, aby věřitelé prohlásili, zda žádají zaplacení v hotovosti s upozorněním, že nepožádají-li o zaplacení v hotovosti před dražebním jednáním, může vydražitel dluh převzít,
- k)** výzvu, aby uplatnění práv, která nepřipouštějí dražbu (§ 267 odst. 1), bylo prokázáno před započtením dražby s upozorněním, že jinak by taková práva nemohla být uplatněna na újmu vydražitele, který byl v dobré víře,
- l)** upozornění, že osoby, které mají k nemovitosti předkupní právo, je mohou uplatnit jen v dražbě jako dražitelé a že udělením příklepu předkupní právo zaniká.

§ 336c

(1) Dražební vyhláška se doručí:

- a)** oprávněnému, povinnému, spoluvlastníku a každému, kdo má k nemovitosti věcné nebo předkupní právo, jsou-li patrna ze spisů anebo z evidence nemovitostí,
- b)** orgánům, které vyměřují a vymáhají daně a veřejné dávky a pojistné nemocenského pojištění,
- c)** úřadům uvedeným v § 335 odst. 4.

(2) Osobám uvedeným v odstavci 1 písm. a) se doručí do vlastních rukou.

(3) Soud vyvěsí dražební vyhlášku na úřední desce soudu a požádá místní orgán územní samosprávy, v jehož obvodu je nemovitost, aby podstatný obsah vyhlášky uveřejnil způsobem v místě obvyklým.

(4) Přihlásí-li se oprávněný z předkupního práva později, doručí se mu dražební vyhláška do vlastních rukou tak, aby k doručení došlo ještě před zahájením dražby.

§ 336d

(1) Zájemci o koupi dražené nemovitosti jsou povinni jako jistotu složit polovinu odhadní ceny, a to v hotovosti nebo šekem na účet soudu. Chce-li zájemce při dražbě uplatnit své předkupní právo, musí je soudu prokázat nejpozději při složení jistoty. Soud ještě před zahájením dražby (§ 336f odst. 1) rozhodne, zda předkupní právo je prokázáno.

(2) Nejnižší podání se rovná odhadní ceně.

(3) K zaplacení nejvyššího podání určí soud v dražební vyhlášce lhůtu, která počíná dnem právní moci příklepu a nesmí být delší než 2 měsíce.

(4) Na nejvyšší podání se započte složená jistota a částky připadající na závady, které vydražitel přejímá se započtením na nejvyšší podání (§ 336m odst. 1) a které by byly uhrazeny z nejvyššího podání, pokud by bylo celé nejvyšší podání složeno v hotovosti.

§ 336e

(1) Nezaplatí-li vydražitel nejvyšší podání včas, nařídí soud opětovnou dražbu nemovitosti; opětovná dražba se však nekoná, zaplatí-li vydražitel nejvyšší podání před uplynutím lhůty k podání odvolání proti rozhodnutí o nařízení opětovné dražby.

(2) O nařízení opětovné dražby platí ustanovení o prvé dražbě s tím, že nejnižší podání tvoří dvě třetiny odhadní ceny. O dražbě uvědomí soud též vydražitele uvedeného v odstavci 1. Tento vydražitel je povinen zaplatit rozdíl na nejvyšším podání, náklady opětovné dražby a škodu, která vznikla tím, že nezaplatil nejvyšší podání včas (§ 336l). Tato náhrada připadne do rozdělované podstaty.

§ 336f

(1) Po složení jistoty soudce vyzve zájemce, aby dražili.

(2) Draží se osobně nebo prostřednictvím zástupce, který musí prokázat právo zastupovat zájemce veřejnou nebo úředně ověřenou listinou.

(3) Dražit nemůže soudce řídící dražbu, zapisovatel, povinný, vydražitel uvedený v § 336e odst. 1 a ten, jemuž nabytí věci brání zvláštní předpis.

(4) Dražba se koná, dokud dražitelé činí podání; dražitelé jsou vázáni svými podáními, dokud soud neudělí příklep. Výše ceny vydražené věci není omezena ustanoveními cenových předpisů.

§ 336g

Nebylo-li při dražbě učiněno ani nejnižší podání, nepokračuje soud v řízení. Návrh na pokračování v řízení lze učinit nejdříve po uplynutí tří měsíců od bezúspěšné dražby. Nebyl-li takový návrh učiněn do jednoho roku, soud výkon rozhodnutí zastaví.

§ 336h

(1) Před skončením dražby se soudce dotáže osob přítomných při dražbě, zda mají námítky proti udělení příklepu.

(2) Námítky, které se запиší do protokolu, mohou podat dražitelé, povinný, oprávněný a zástupci orgánů státní správy (§ 335 odst. 4), jsou-li přítomni dražbě.

(3) Příklep udělí soud tomu, u něhož jsou splněny podmínky stanovené zákonem a který učinil nejvyšší podání. Učiní-li několik dražitelů stejné podání a nebylo-li učiněno vyšší přípustné podání, rozhodne soud losem o tom, komu se má příklep udělit. Byl-li však jedním z takových dražitelů spoluvlastník nebo ten, jemuž svědčí předkupní právo věcné povahy, udělí se příklep jemu.

(4) Odepře-li soud se zřetelem na vznesené námítky příklep, pokračuje se v dražbě vyvoláním předposledního podání.

§ 336i

Po udělení příklepu může se vydražitel ujmout držby vydražené věci; o tom je povinen uvědomit soud. Nabude-li usnesení o udělení příklepu právní moci a zaplatil-li vydražitel nejvyšší podání, stává se vydražitel vlastníkem věci ke dni udělení příklepu.

§ 336j

(1) Usnesení o příklepu se doručí oprávněnému, povinnému, vydražiteli a těm, kdo proti příklepu vznesli námítky.

(2) Proti usnesení, kterým byl příklep udělen, mohou podat odvolání jen ti, kteří byli přítomni při dražbě a vznesli námítky. Mimo to může do 15 dnů ode dne dražby podat odvolání každý, komu v rozporu s ustanovením § 336c odst. 1 písm. a) nebyla doručena dražební vyhláška a nebyl proto při dražbě přítomen.

§ 336k

- (1) Odvolání lze vyhovět, jen jsou-li vytýkané vady na újmu toho, kdo odvolání podal, nebo shledá-li soud podstatné porušení zákona.
- (2) Rozhodnutí o odvolání se doručí odvolateli, vydražiteli, oprávněnému a povinnému.
- (3) Zruší-li odvolací soud usnesení o příklepu, ustanoví se nové dražební jednání.
- (4) Byl-li příklep pravomocně odepřen, je vydražitel povinen vrátit vydraženou věc povinnému, vydat mu užitek a nahradit škodu, kterou mu způsobil při hospodaření s nemovitostí.

§ 336l

- (1) O závazcích podle § 336e odst. 2 a § 336k odst. 4 rozhodne soud po jednání usnesením.
- (2) Částky odpovídající závazkům uloženým podle odstavce 1 vymůže soud na návrh vykonavatele z ostatního majetku vydražitele.

§ 336m

- (1) Vydražitel musí bez započtení na nejvyšší podání převzít věcná břemena, pokud tak stanoví zvláštní předpis, a nájemní práva.
- (2) Jinak převezme vydražitel věcná břemena jen tehdy, dostane-li se na ně plná úhrada z rozdělované podstaty.
- (3) Předkupní právo k vydražené nemovitosti udělením příklepu zaniká.

§ 336n

- (1) Po pravomocném udělení příklepu nařídí soud jednání o rozvrhu. K jednání předvolá vydražitele a jiné osoby, kterým se doručuje dražební vyhláška (§ 336c), nebo které přihlásily své nároky [§ 336b odst. 2 písm. i)], jestliže nezanikly dražbou.
- (2) Po skončení rozvrhového jednání nelze žádat z nejvyššího podání částku vyšší, než jaká byla přihlášena [§ 336b odst. 2 písm. i)].

§ 336o

Při rozvrhovém jednání se určí pořadí a způsob úhrady nároků, k nimž je třeba přihlížet. O nárocích, které nemohou být uspokojeny z nejvyššího podání, a o nedoložených námitkách osob, které se nedostavily, se nejedná.

§ 336p

Rozdělovanou podstatu tvoří nejvyšší podání a úroky z něho, jistota vydražitele uvedeného v § 336e odst. 1, popřípadě částky odpovídající závazkům uvedeným v § 336l odst. 1.

§ 337

- (1) Podle výsledků rozvrhového jednání se z podstaty uspokojují v tomto pořadí:
  - a) pohledávky nákladů řízení vzniklých státu v souvislosti s prováděním dražby,
  - b) daně a poplatky, pokud mají podle zvláštních předpisů přednostní zákonné zástavní právo a jen potud, pokud byly splatné v posledních třech letech před udělením příklepu a byly řádně přihlášeny,
  - c) pohledávky vymáhajícího věřitele, pohledávky založené hypotečními zástavními listy, pohledávky zajištěné zástavním právem (ať smluvním nebo soudcovským), popřípadě omezením převodu nemovitosti, úhrada za věcná břemena vydražitelem převzatá se započtením na nejvyšší podání a nároky na náhradu za věcná břemena, která vydražitel podle výsledků dražby nepřevzme, vesměs podle jejich pořadí,
  - d) pohledávky nedoplatek výživného, splatné ke dni rozvrhu,
  - e) pohledávky daní a poplatků, přihlášené k rozvrhu, které nebyly uspokojeny podle písmena b),

f) ostatní pohledávky.

Nelze-li plně uspokojit pohledávky téhož pořadí, uspokojí se poměrně.

(2) Úroky za poslední tři léta před udělením příklepu, jakož i soudní náklady se uspokojují v pořadí jistiny. Nestací-li rozdělovaná podstata, uhradí se před jistinou.

(3) Převyšuje-li výtěžek prodeje všechny pohledávky podle odstavců 1 a 2, vyplatí soud po úhradě pohledávek všech oprávněných zbytek výtěžků povinnému.

§ 337a

(1) Budou-li v dražbě prodány všechny nemovitosti, na kterých váznou pohledávky zajištěné zástavním právem podle § 151a občanského zákoníku pro tutéž pohledávku (dále jen "vespolné zástavní právo"), uhradí se takové pohledávky v hotovosti z výtěžků jednotlivých rozdělovaných podstat poměrně podle zbytků rozdělovaných podstat, které zůstávají při každé jednotlivé nemovitosti po uhrazení předcházejících nároků. Žádá-li věřitel uspokojení v jiném poměru, přikáže se osobám, které by v důsledku toho obdržely z rozdělované podstaty méně, částka, která by připadla na takovou pohledávku až do výše schodku z jednotlivých rozdělovaných podstat.

(2) Nebyly-li v dražbě prodány všechny nemovitosti, na nichž váznou pohledávky zajištěné vespolným zástavním právem, použije se za základ výpočtu úhrady hodnota všech nemovitostí zjištěná podle obecných předpisů. Částky, o které by byli věřitelé s pozdějším pořadím zkráceni tím, že věřitel pohledávky zajištěné vespolným zástavním právem dostal více, než kolik by na něj připadlo z výtěžku prodané nemovitosti, zajistí se na jejich návrh zástavním právem na neprodaných nemovitostech v pořadí, které by příslušelo uspokojenému věřiteli.

(3) Zásad uvedených v předchozích odstavcích se použije přiměřeně i na pohledávky, které zatěžují podíly několika spoluvlastníků téže nemovitosti.

§ 337b

(1) Soud určí podle výsledku odhadu částku, jakou se oceňují věcná břemena, která budou v pořadí podle doby svého vzniku alespoň zčásti uspokojena z rozdělované podstaty. Při nárocích na opětující se plnění a dávky určí takovou částku, která postačí, aby z ní a z jejich úroků se mohly poskytovat plnění a dávky nebo jejich peněžitá hodnota.

(2) Při věcných břemenech, která vydražitel převezme se započtením na nejvyšší podání, vydá se sražená částka, jde-li o věcné břemeno neomezeného trvání, vydražiteli; jde-li o věcné břemeno omezeného trvání, uloží se částka na úrok a vydražiteli se poskytuje náhrada po dobu, po kterou věcné břemeno trvá. Jde-li však o nárok na důchody a jiná opětující se plnění, uloží se částka vždy na úrok a platby se poukazují přímo oprávněnému. Vyčerpáním částky nárok oprávněného zanikne.

(3) Věcná břemena, která vydražitel nepřevzme se započtením na nejvyšší podání, se zruší a oprávněnému se přikáže náhrada v hotovosti ve výši určené soudem. Jde-li o nároky, které opravňují k opětujícím se plněním a dávkám, uloží se zbytek nejvyššího podání na úrok a oprávněnému se poskytují plnění a dávky nebo náhrada za ně, dokud uložená částka stačí nebo dokud nárok nezanikne.

(4) Částka, která se uvolní dřívějším zánikem věcného břemene, přidělí se dalším oprávněným.

§ 337c

(1) Rozvrhové usnesení se doručí všem osobám a orgánům, jež měly být předvolány k rozvrhovému jednání a osobám, o jejichž nárocích se rozhodovalo při tomto jednání.

(2) V rozvrhovém usnesení soud rozhodne též o nárocích, které byly při jednání o rozvrhu popřeny co do pravosti, výše, pořadí nebo způsobu úhrady, jestliže lze o nich rozhodnout bez provádění důkazů. Jinak soud odkáže ty, kdož takové námitky vznesli, aby ve lhůtě třiceti dnů od doručení rozvrhového usnesení podali návrh podle § 267 odst. 2, popř. návrh na zahájení správního řízení, v němž se o takových námitkách rozhoduje.

(3) Rozhodnutí podle § 267 odst. 2 nebo ve správním řízení je účinné proti všem věřitelům i proti povinnému.

§ 337d

Vyhověl-li soud návrhu podle § 267 odst. 2 nebo bylo-li vyhověno návrhu ve správním řízení, nařídí soud nové rozvrhové jednání. K němu však již nepředvolává účastníky, jejichž nároky byly již uspokojeny.

§ 337e

(1) Po právní moci rozvrhového usnesení a po úplném zaplacení nejvyššího podání poukáže soud oprávněným osobám příkazané částky s výjimkou nároků, ohledně nichž probíhá řízení o popření přihlášené pohledávky.

(2) Po právní moci rozhodnutí o popření přihlášené pohledávky soud podle výsledku tohoto řízení buď proplatí zadržené částky podle rozvrhového usnesení, nebo stanoví dodatečné jednání o rozvrhu.

§ 338

Prodej spoluvlastnického podílu

(1) Na výkon rozhodnutí prodejem spoluvlastnického podílu k movité věci nebo nemovitosti se užije ustanovení o výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí a nemovitostí. O nařízení prodeje vyrozumí soud ostatní spoluvlastníky.

(2) Spoluvlastník věci, jež je v podílovém spoluvlastnictví, může zabránit prodeji věci, jestliže nejpozději do začátku dražby složí u soudu v hotovosti nebo šekem na účet soudu odhadní cenu podílu, který má být vydražen. Stane-li se tak, naloží soud s touto částkou jako s výsledkem prodeje.

HLAVA PÁTÁ

ZŘÍZENÍ SOUDCOVSKÉHO ZÁSTAVNÍHO PRÁVA NA NEMOVITOSTECH

§ 338a

(1) Soudcovské zástavní právo na nemovitosti se zřizuje nařízením výkonu rozhodnutí. Zřízení soudcovského zástavního práva musí být zapsáno do evidence nemovitostí podle zvláštních předpisů.

(2) Pro pohledávky, pro něž bylo zřízeno soudcovské zástavní právo, lze vést výkon rozhodnutí prodejem nemovitosti přímo i proti pozdějšímu nabyvateli nemovitosti.

§ 338b

(1) Výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva může být nařízen, jen je-li prokázáno, že nemovitost je ve vlastnictví povinného.

(2) Pro pořadí soudcovského zástavního práva k nemovitosti je rozhodující doba, kdy k soudu došel návrh na zřízení soudcovského zástavního práva. Došlo-li několik návrhů zároveň, mají zástavní práva stejné pořadí.

(3) Bylo-li pro vymáhanou pohledávku již dříve zřízeno smluvní zástavní právo, řídí se pořadí soudcovského zástavního práva pořadím tohoto smluvního zástavního práva.

HLAVA ŠESTÁ

USPOKOJENÍ PRÁV NA NEPENĚŽITÉ PLNĚNÍ

§ 339

Návrh

(1) Podle těchto ustanovení se vykonávají rozhodnutí, která ukládají jinou povinnost než zaplacení peněžité částky.

(2) Navrhuje-li oprávněný výkon rozhodnutí též pro náklady, které mu byly rozhodnutím přiznány, jakož i pro náklady výkonu rozhodnutí, uvede v návrhu na výkon rozhodnutí, jakým způsobem má být jeho pohledávka na nákladech uspokojena.

Vyklizení

§ 340

(1) Ukládá-li rozhodnutí, jehož výkon se navrhuje, aby povinný vyklidil byt, za který není třeba zajistit bytovou náhradu, soud nařídí výkon rozhodnutí a po právní moci tohoto usnesení výkon rozhodnutí provede.

(2) Ukládá-li rozhodnutí, jehož výkon se navrhuje, aby povinný vyklidil byt, za který je nutno zajistit ať již náhradní byt nebo náhradní ubytování, soud sice nařídí výkon rozhodnutí, ale s dodatkem, že o provedení výkonu rozhodnutí rozhodne dodatečně. Provedení výkonu rozhodnutí nařídí, až oprávněný soudu prokáže, že pro povinného je zajištěna taková bytová náhrada, jaká je určena ve vykonávaném rozsudku.

§ 341

(1) Výkon rozhodnutí se provede přestěhováním povinného a všech, kdo s ním bydlí na základě jeho práva, do náhradního bytu nebo do místnosti poskytnuté jako náhradní ubytování. Vykonavatel provádějící vyklizení přibere k tomuto úkonu vhodnou osobu, podle možnosti zástupce orgánu obce.

(2) Předseda senátu vyrozumí povinného nejméně pět dnů předem, kdy bude přestěhování provedeno. Vyrozumí o tom rovněž příslušný orgán obce.

(3) Ustanovení § 343 a 344 se užije obdobně.

§ 342

(1) Ukládá-li rozhodnutí, jehož výkon se navrhuje, aby povinný vyklidil nemovitost nebo místnost, za které není třeba poskytnout náhradu, provede se výkon rozhodnutí tak, že předseda senátu učiní opatření, aby z vyklizovaného objektu byly odstraněny věci patřící povinnému a příslušníkům jeho rodiny, jakož i věci, které sice patří někomu jinému, ale jsou se souhlasem povinného umístěny ve vyklizovaném nebo na vyklizovaném objektu.

(2) Předseda senátu učiní opatření, aby z vyklizovaného objektu byli vykázáni povinný a všichni, kdo se tam zdržují na základě práva povinného.

(3) Předseda senátu vyrozumí povinného nejméně pět dnů předem, kdy bude vyklizení provedeno. Vyrozumí o tom rovněž příslušný orgán obce.

§ 343

(1) Věci odstraněné z vyklizovaného objektu odevzdají se povinnému nebo některému ze zletilých příslušníků jeho rodiny.

(2) Není-li přítomen vyklizení nikdo, kdo by mohl věci převzít, nebo je-li převzetí věci odmítnuto, sepiší se věci a dají se do úschovy orgánu obce. Předseda senátu vyrozumí povinného o tom, že jeho věci byly dány do úschovy.

§ 344

(1) Nevyzvedl-li si povinný věci u orgánu obce do šesti měsíců ode dne, kdy byly uschovány, budou prodány na návrh orgánu obce podle ustanovení o prodeji movitých věcí.

(2) Výtěžek prodeje vyplatí soud povinnému po srážce nákladů úschovy a nákladů prodeje.

Odebrání věci

§ 345

(1) Ukládá-li rozhodnutí, jehož výkon se navrhuje, aby povinný vydal nebo dodal oprávněnému věc, postará se předseda senátu o výkon rozhodnutí tím, že dá odebrat věc se vším, co k ní patří, povinnému a odevzdá ji oprávněnému.

(2) Jestliže je k užívání odebrané věci třeba listiny, odebere se i tato listina povinnému a odevzdá se oprávněnému spolu s věcí, která byla povinnému odebrána.

(3) Nařízení výkonu rozhodnutí doručí povinnému vykonavatel při odebrání věci. Soud vyrozumí oprávněného o době výkonu předem. Odebrání věci nebude provedeno, nebude-li mu přítomen oprávněný nebo jeho zástupce. Vykonavatel provádějící odebrání věci přibere k tomu vhodnou osobu, podle možnosti zástupce orgánu obce.

(4) Vyžaduje-li to účel výkonu rozhodnutí, je ten, kdo provádí výkon, oprávněn učinit osobní prohlídku povinného a prohlídku bytu a jiných místností povinného, kde je podle důvodného předpokladu věc, kterou má povinný vydal nebo dodat oprávněnému; za tím účelem je oprávněn zjednat si do bytu povinného nebo do jiné místnosti povinného přístup.

§ 346

Má-li věc, kterou je třeba povinnému odebrat, u sebe někdo jiný, vyzve jej soud, aby ji oprávněnému vydal. Nebude-li věc vydána dobrovolně, použije se na návrh oprávněného přiměřeně ustanovení o výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky.

§ 347

(1) Nepodaří-li se odebrat věc určenou v nařízení výkonu rozhodnutí a lze-li si věc stejného druhu a stejné jakosti opatřit jinak, vyzve předseda senátu oprávněného, aby si ji opatřil na náklad a nebezpečí povinného.

(2) Povinnému může soud uložit, aby potřebný náklad zaplatil oprávněnému předem. Výkon tohoto rozhodnutí provede se pak na návrh oprávněného některým ze způsobů uvedených v první až čtvrté hlavě této části.

Rozdělení společné věci

§ 348

(1) Ukládá-li vykonávané rozhodnutí, aby byla společná movitá věc nebo nemovitost prodána a její výtěžek rozdělen mezi spoluvlastníky, provede se prodej podle ustanovení o prodeji movitých věcí nebo nemovitostí.

(2) Výtěžek prodeje společné movité věci nebo nemovitosti vyplatí soud všem bývalým spoluvlastníkům podle výše jejich podílů. U nemovitostí použije se přiměřeně ustanovení § 337.

(3) Nepodaří-li se společnou movitou věc nebo nemovitost prodat, zastaví předseda senátu výkon rozhodnutí.

§ 349

(1) Ukládá-li vykonávané rozhodnutí, aby byla společná movitá věc nebo nemovitost rozdělena jinak než prodejem, určí předseda senátu při nařízení výkonu rozhodnutí, jak výkon bude proveden. K provedení výkonu rozhodnutí přibere se vhodná osoba, podle možnosti zástupce orgánu obce.

(2) Jestliže je to třeba, zejména je-li nutno přesně stanovit, popřípadě vytyčit hranice pozemků, přibere předseda senátu k rozdělení znalce.

Provedení prací a výkonů

§ 350

(1) Ukládá-li vykonávané rozhodnutí, aby povinný podle něho provedl pro oprávněného nějakou práci, kterou může vykonat i někdo jiný než povinný, povolí soud oprávněnému, aby si dal práci, o

kteřou jde, provést někým jiným nebo si ji provedl sám, a to na náklad povinného.

(2) Povinnému může soud uložit, aby potřebný náklad zaplatil oprávněnému předem. Výkon tohoto rozhodnutí provede se pak na návrh oprávněného některým ze způsobů určených k uspokojení peněžitých pohledávek.

§ 351

(1) Ukládá-li vykonávané rozhodnutí jinou povinnost, uloží soud za každé porušení této povinnosti povinnému pokutu. Výši pokuty soud stupňuje až do úhrnné částky 100 000 Kč. Pokuty připadají státu.

(2) Zaplacením pokut se povinný nezproštuje odpovědnosti za škodu.

(3) Způsobí-li povinný porušením uložené mu povinnosti změnu stavu, který předpokládá vykonávané rozhodnutí, dá soud povolení, aby se oprávněný postaral o obnovení předešlého stavu na náklad povinného. Rozhodnutí o zaplacení uvedeného nákladu se vykoná na návrh oprávněného některým ze způsobů určených k uspokojení peněžitých pohledávek. Soud může učinit vhodná opatření, aby oprávněnému dopomohl k obnovení předešlého stavu.

ČÁST SEDMÁ

JINÁ ČINNOST SOUDU

§ 352

(1) Soud přijímá do úschovy peníze, listiny a jiné movité věci v souvislosti s trestním nebo jiným soudním řízením. U soudu se rovněž skládají peníze a jiné hodnoty náležející osobám, u kterých soud dohlíží na správu majetku, zálohy a jiné platby, které bezprostředně souvisí se soudním řízením.

(2) O přijetí do úschovy vydá soud tomu, kdo hodnoty skládá, potvrzení.

§ 353 a 354

zrušeny

ČÁST OSMÁ

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Přechodná ustanovení

§ 355

Není-li dále stanoveno jinak, platí tento zákon i pro řízení zahájená před jeho účinností. Právní účinky úkonů, které v řízení nastaly před účinností tohoto zákona, zůstávají zachovány.

§ 356

(1) Pro lhůty, které v den, kdy tento zákon nabyl účinnosti, ještě neskončily, platí ustanovení tohoto zákona.

(2) Jestliže však zákonem byla dosud stanovena lhůta delší, skončí až v této pozdější době.

(3) Lhůta k podání stížnosti pro porušení zákona neskončí dříve než šest měsíců ode dne, kdy tento zákon nabyl účinnosti.

§ 357

Na platební rozkazy vydané přede dnem, kdy tento zákon nabyl účinnosti, použije se dosavadních předpisů.

§ 358

Řízení v nájemních věcech, zahájená přede dnem, kdy tento zákon nabyl účinnosti, dokončí se podle dosavadních předpisů.

§ 359

Pokud ode dne, kdy tento zákon nabyl účinnosti, přísluší soudu ještě rozhodovat o příkazech k vyklizení, vydaných národními výbory, rozhodne o nich podle dosavadních předpisů.

§ 360

(1) Bylo-li přede dnem, kdy tento zákon nabyl účinnosti, zahájeno řízení u soudu dosud věcně příslušného, pokračuje v řízení tento soud a pro další postup se použije dosavadních předpisů.

(2) Obdobně se postupuje, náleží-li věc do pravomoci státního notářství, s výjimkou věcí soudní úschovy.

§ 361

(1) Dosud neskončené věci soudní úschovy postoupí soud příslušnému státnímu notářství a vyrozumí účastníky i schovatele, že řízení napříště vede a o vydání předmětu úschovy rozhoduje státní notářství.

(2) Dokud schovatel nebude takto vyrozuměn, vede řízení soud podle dosavadních předpisů.

§ 362

(1) Věci poručenské a věci opatrovnické týkající se majetku dítěte přenášejí se dnem, kdy tento zákon nabyl účinnosti, z národních výborů na soudy.

(2) Národní výbory postoupí neprodleně spisy týkající se věcí uvedených v odstavci 1 příslušnému okresnímu soudu.

§ 363

(1) O žádostech za povolení uzavření manželství nezletilým a osobám stíženým duševní poruchou nebo duševně nedostatečně vyvinutým, o nichž nebylo národním výborem pravomocně rozhodnuto přede dnem, kdy tento zákon nabyl účinnosti, rozhodne soud.

(2) Národní výbory postoupí žádosti uvedené v odstavci 1 neprodleně příslušnému okresnímu soudu.

§ 364

V řízení o zadržení v ústavu soud od účinnosti nové úpravy tohoto řízení nepokračuje; do té doby rozhoduje soud o zadržení v ústavu podle dosavadních ustanovení.

§ 365

Exekuční tituly vzniklé před účinností tohoto zákona jsou podkladem pro výkon rozhodnutí podle tohoto zákona, i když je tento zákon za podklad výkonu rozhodnutí nepovažuje.

§ 366

Povolení exekuce, k němuž došlo přede dnem účinnosti tohoto zákona, má účinky nařízení výkonu rozhodnutí. V řízení se dále postupuje podle tohoto zákona, není-li stanoveno jinak.

§ 367

(1) Zabavení peněžité pohledávky a platu, k němuž došlo před účinností tohoto zákona, má účinky nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy, popřípadě příkázáním pohledávky povinného, které bylo plátcí mzdy, popřípadě dlužníku povinného doručeno.

(2) Plátce mzdy, který provádí srážky ze mzdy povinného na základě exekuce na plat povolené přede dnem, kdy tento zákon nabyl účinnosti, může po účinnosti tohoto zákona postupovat při provádění srážek podle nových ustanovení. Jakmile mu soud doručí usnesení, ve kterém jej vyzve, aby při dalším provádění srážek postupoval podle ustanovení tohoto zákona, je plátce mzdy povinen tak učinit.

§ 368

(1) Byla-li přede dnem účinnosti tohoto zákona povolena exekuce vyklizením bytu, dokončí se podle dosavadních předpisů.

(2) Ukládá-li rozhodnutí soudu vydané přede dnem účinnosti tohoto zákona povinnost vyklidit byt, za který je třeba poskytnout náhradu, je vykonatelné, až když byl právoplatně poskytnut náhradní byt, popřípadě náhradní ubytování tam, kde stačí poskytnout náhradní ubytování.

§ 369

Povolené exekuce na nemovitosti a na movité věci se dokončí podle dosavadních předpisů.

§ 370

Exekuční likvidace, nařízené přede dnem, kdy tento zákon nabyl účinnosti, dokončí se podle dosavadních předpisů.

§ 371

(1) Pohledávky zajištěné zástavním právem se uspokojí při výkonu rozhodnutí podle získaného pořadí před ostatními pohledávkami, i když nebyly přiznány rozhodnutím nebo smírem, jež mohou být podkladem výkonu rozhodnutí podle tohoto zákona.

(2) Při výkonu rozhodnutí prodejem nemovitosti se doručí známým věřitelům pohledávek zajištěných zástavním právem, jakož i pohledávek práv z věcných břemen, vyhláška vydaná podle § 337 odst. 2. Tyto pohledávky se uspokojí spolu s pohledávkami, v jejichž prospěch bylo u státního notářství zaregistrováno omezení převodu nemovitosti (§ 337 odst. 2). Pohledávky daní a poplatků, pokud mají zástavní právo na nemovitosti, uspokojí se přitom vždy přednostně.

§ 372

Stanoví-li zákon, že zástavní věřitel může požádat soud o provedení prodeje zástavy, použije se přiměřeně ustanovení o výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí.

Zmocňovací ustanovení

§ 373

Ministerstvo spravedlnosti České republiky (dále jen "ministerstvo") upraví vyhláškou výkon rozhodnutí srážkami z pracovní odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě, jakož i chovanců v domovech mládeže.

§ 374

(1) Ministerstvo se zmocňuje vydat obecně závazným právním předpisem jednací řád pro okresní a krajské soudy, který upraví podrobněji pro vyřizování občanskoprávních věcí organizaci práce a úkoly pracovníků při výkonu soudnictví včetně postupu notáře při provádění úkonů v řízení o dědictví, postup soudů při výkonu rozhodnutí, kancelářské práce u soudů včetně správní agendy. Zejména v něm může stanovit,

- a) které jednoduché úkony svěřené předsedovi senátu mohou vykonávat justiční čekatelé nebo administrativní pracovníci a kterými úkony v řízení o dědictví může notář pověřit své pracovníky,
- b) ve kterých případech jsou pracovníci soudů oprávněni ověřit pravost podpisu na listinách a správnost opisů listin,
- c) kdy lze upustit od přítomnosti zapisovatele při jednání před soudem a jakým způsobem v takových případech je nutno zaznamenat obsah jednání,
- d) jaká nutná vydání se hradí osobám zúčastněným na řízení.

(2) Předseda senátu, jemuž je jinak věc podle rozvrhu práce přikázána, může si vyhradit vyřizování určitých věcí svěřených justičním čekatelům nebo administrativním pracovníkům, a to buď vůbec nebo v jednotlivých případech.

(3) Je-li podáno odvolání proti rozhodnutí, které vydal justiční čekatel nebo pověřený administrativní pracovník, může mu zcela vyhovět předseda senátu. Jeho rozhodnutí se považuje za rozhodnutí soudu prvního stupně a lze je napadnout odvoláním.

§ 374a

Ministerstvo stanoví vyhláškou výši odměny notářů jako soudních komisařů a odměny správců dědictví a způsob jejich určení.

Zrušovací ustanovení

§ 375

Zrušují se:

1. zákon č. 142/1950 Sb., o řízení ve věcech občanskoprávních (občanský soudní řád), ve znění pozdějších předpisů;
2. zákon č. 68/1952 Sb., kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád;
3. § 6 odst. 2 zákona č. 84/1952 Sb., o organizaci peněžnictví;
4. § 7 zákona č. 85/1952 Sb., o pojišťovnictví;
5. § 57 až 60 zákona č. 115/1953 Sb., o právu autorském;
6. zákonné opatření předsednictva Národního shromáždění č. 57/1955 Sb., o urychleném vymáhání pohledávek na úhradu osobních potřeb nezletilých dětí;
7. zákonné opatření předsednictva Národního shromáždění č. 63/1955 Sb., o soudní exekuci odepsáním z účtu u peněžního ústavu;
8. zákon č. 46/1959 Sb., o změně pravomoci soudů a o změně a doplnění některých ustanovení oboru soudnictví a státních notářství;
9. vládní nařízení č. 175/1950 Sb., o potvrzeních potřebných pro osvobození od soudních poplatků a záloh a pro ustanovení zástupce;
10. vládní nařízení č. 176/1950 Sb., o způsobu a rozsahu exekuce proti družstvům a jiným právnickým osobám;
11. vládní nařízení č. 177/1950 Sb., o odhadech nemovitých věcí;
12. nařízení ministra spravedlnosti č. 178/1950 Sb., kterým se pro určení soudní příslušnosti stanoví, co se u některých právnických osob rozumí organizačně nižší správou;
13. nařízení ministra spravedlnosti č. 180/1950 Sb., o exekuci na peněžité pohledávky a plat;
14. nařízení ministra spravedlnosti č. 95/1952 Sb., kterým se vydává jednací řád pro soudy;
15. nařízení ministra spravedlnosti č. 12/1953 Sb., o rozsahu a podmínkách přípustnosti exekuce na pohledávky z dodávek zemědělských výrobků státu;
16. vyhláška ministra spravedlnosti č. 356/1952 Ú. I. (č. 409/1952 Ú. v.), kterou se vypočítávají právnické osoby požívající ochrany v exekuci a příslušné dozorcí orgány;
17. vyhláška ministra spravedlnosti č. 149/1958 Ú. I., o rozsahu přípustnosti exekuce na pracovní odměnu osob, na nichž se vykonává trest odnětí svobody, a chovanců výchoven dorostu, ve znění vyhlášky ministra spravedlnosti č. 34/1961 Sb.;
18. nařízení ministra spravedlnosti č. 41/1960 Sb., o sídlech a obvodech lidových soudů a sídlech a obvodech krajských soudů.

§ 376

Účinnost zákona

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1964.

* * *

Zákon č. 36/1967 Sb. ze dne 6. dubna 1967, o znalcích a tlumočnících, nabyt účinnosti dne 1. července 1967, zákon č. 158/1969 Sb. ze dne 18. prosince 1969, kterým se doplňují a mění občanský soudní řád, notářský řád a zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním, nabyt účinnosti dne 1. ledna 1970, zákon č. 49/1973 Sb. ze dne 26. dubna 1973, kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád, nabyt účinnosti dne 1. července 1973, zákon č. 20/1975 Sb. ze dne 26. března 1975, kterým se mění a doplňují některá další ustanovení zákoníku práce, nabyt účinnosti dne 1. července 1975, zákon č. 133/1982 Sb. ze dne 10. listopadu 1982, kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád, nabyt účinnosti dne 1. ledna 1983, zákon č. 180/1990 Sb. ze dne 4. května 1990, o změnách předpisů o nemocenském a sociálním zabezpečení a mateřském příspěvku a některých dalších předpisů, nabyt účinnosti dne 1. července 1990, zákon č. 328/1991 Sb. ze dne 11. července 1991, o konkursu a vyrovnání, nabyt účinnosti dne 1. října 1991, zákon č. 519/1991 Sb. ze dne 5. listopadu 1991, kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád a notářský řád, nabyt účinnosti dne 1. ledna 1992, zákon č. 263/1992 Sb. ze dne 28. dubna 1992, kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád, nabyt účinnosti dne 1. ledna 1993, zákon České národní rady č. 24/1993 Sb. ze dne 21. prosince 1992, kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád, nabyt účinnosti dne 1. ledna 1993 a zákon ze dne 20. května 1993 č. 171/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád, nabyt účinnosti dne 1. září 1993.

* * *

1. Čl. III zákona č. 519/1991 Sb. zní:

Čl. III

Ustanovení přechodná a závěrečná

1.

- a) Věci, které by podle čl. I § 9 odst. 2 patřily v prvním stupni do věcné příslušnosti krajského soudu, ale řízení o nich bylo zahájeno již před nabytím účinnosti tohoto zákona u okresního soudu, dokončí soudy dosud věcně příslušné; odvolacím soudem v těchto případech je krajský soud, dovolacím soudem vrchní soud republiky.
- b) Stížnosti pro porušení zákona, podané do dne nabytí účinnosti tohoto zákona proti pravomocným rozhodnutím soudů nebo státních notářství se projednají podle dosavadních předpisů.
- c) Na základě podnětů k podání stížnosti pro porušení zákona, jež došly na orgány prokuratury nebo na ministerstva spravedlnosti republik do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, mohou orgány k tomu příslušné podle dosavadních předpisů podat do 1 roku od nabytí účinnosti tohoto zákona stížnost pro porušení zákona; o těchto stížnostech rozhodnou soudy příslušné k vyřízení podle předpisů platných do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
- d) Ve věcech, ve kterých rozhodnutí odvolacího soudu nabyt právní moci v průběhu jednoho měsíce před nabytím účinnosti tohoto zákona, mohou účastníci podat do měsíce poté, co tento zákon nabude účinnosti, dovolání, jsou-li jinak splněny podmínky § 237 až 239.
- e) Návrhy na obnovu řízení podané do dne nabytí účinnosti tohoto zákona z důvodů uvedených v dosavadním § 228 odst. 1 písm. c) a d) se projednají podle dosavadních předpisů.
- f) V řízeních, do kterých vstoupil prokurátor podle § 35 odst. 1, zaniká jeho účast dnem, kdy tento zákon nabude účinnosti, pokud nejde o případ uvedený v ustanovení písmena i).
- g) V řízeních, která byla zahájena na návrh prokurátora, zaniká jeho účast rovněž dnem, kdy tento zákon nabude účinnosti. Soud vyzve účastníka, který byl označen jako navrhovatel, k vyjádření, zda chce v řízení pokračovat. Nevyjádří-li se tento účastník ve lhůtě mu dané tak, že si přeje v řízení pokračovat, soud řízení zastaví; v takovém případě soud případná rozhodnutí zruší a o nákladech řízení rozhodne tak, že účastníci nemají na jejich náhradu právo.
- h) Řízení o návrzích prokurátora podle § 457 odst. 2 a 3 občanského zákoníku dnem, kdy tento zákon nabude účinnosti, soud zastaví a případná rozhodnutí zruší; o nákladech řízení rozhodne tak,

že účastníci nemají na jejich náhradu právo.

i) Generální prokurátor může ve lhůtě do 31. 12. 1994 podat stížnost pro porušení zákona podle dosavadních předpisů ve věcech, do nichž může vstoupit (§ 35 odst. 1 tohoto zákona), a to do tří měsíců od právní moci rozhodnutí; o těchto stížnostech rozhodují vrchní soudy; pro vyřízení stížnosti se použije předpisů platných do dne účinnosti tohoto zákona.

2.

a) Hospodářské spory zahájené před nabytím účinnosti tohoto zákona u orgánů hospodářské arbitráže dokončí podle tohoto zákona krajské soudy působící ve věcech obchodních, místně příslušné podle sídla arbitrážního orgánu, u něhož bylo řízení zahájeno.

b) Řízení o odvoláních proti rozhodnutím orgánů hospodářské arbitráže, zahájená a nedokončená před nabytím účinnosti tohoto zákona, dokončí nejvyšší soudy republik podle tohoto zákona.

c) Námitky proti arbitrážním platebním rozkazům, podané podle dosavadních předpisů včas, ale po nabytí účinnosti tohoto zákona, se postoupí krajskému soudu příslušnému podle písmena a).

d) Hospodářské spory, zahájené před nabytím účinnosti tohoto zákona před rozhodci podle § 32 zákona č. 121/1962 Sb., o hospodářské arbitráži, ve znění zákona č. 106/1990 Sb., postoupí rozhodci k dalšímu řízení krajskému soudu působícímu ve věcech obchodních, který by byl při zahájení takového sporu příslušný podle obecných ustanovení občanského soudního řádu.

e) O návrzích na přezkoumání rozhodnutí orgánů hospodářské arbitráže mimo odvolací řízení, podaných do nabytí účinnosti tohoto zákona, rozhodne Nejvyšší soud České a Slovenské Federativní Republiky jako o stížnostech pro porušení zákona proti soudním rozhodnutím, a to podle dosavadních předpisů občanského soudního řádu.

f) Ve věcech, ve kterých rozhodnutí odvolacího orgánu hospodářské arbitráže nabylo právní moci v průběhu jednoho měsíce před nabytím účinnosti tohoto zákona, mohou účastníci podat do měsíce po nabytí účinnosti tohoto zákona dovolání, jsou-li jinak splněny podmínky § 237 až 239.

g) Návrhy na obnovu řízení, o kterých nebylo rozhodnuto do nabytí účinnosti tohoto zákona, postoupí se k vyřízení krajskému soudu příslušnému podle písmena a).

h) Proti pravomocným rozhodnutím orgánů hospodářské arbitráže lze i po nabytí účinnosti tohoto zákona podat návrh na obnovu řízení ve lhůtách uvedených v § 40 odst. 2 zákona o hospodářské arbitráži, a to u krajského soudu příslušného podle písmena a).

i) Návrhy na obnovu řízení, jež podle § 32 zákona o hospodářské arbitráži skončilo výrokem rozhodce, o nichž nebylo rozhodnuto do nabytí účinnosti tohoto zákona, se postoupí k vyřízení krajskému soudu, který by byl místně příslušný při zahájení takového sporu podle obecných ustanovení občanského soudního řádu.

j) Proti výrokům rozhodců podle § 32 zákona o hospodářské arbitráži lze i po nabytí účinnosti tohoto zákona podat návrh na obnovu řízení ve lhůtách uvedených v § 40 odst. 2 zákona o hospodářské arbitráži, a to u krajského soudu, který by byl místně příslušný při zahájení takového sporu podle obecných ustanovení občanského soudního řádu.

3.

a) Ústavy zdravotnické péče jsou povinny do jednoho měsíce od nabytí účinnosti tohoto zákona předat soudu, v jehož obvodu je ústav, seznam všech osob, které byly převzaty ústavem do léčení bez svého souhlasu, a osob, které sice s léčením v ústavu souhlasily, ale jsou omezeny ve volném pohybu nebo styku s vnějším světem, pokud jsou v držení ústavu ke dni, kdy tento zákon nabude účinnosti. Podání tohoto seznamu nahrazuje oznámení podle § 191a. V seznamu se poznamená, u kterých nemocných bylo vydáno rozhodnutí podle § 24 odst. 4 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, a bylo-li toto rozhodnutí v rámci přezkoumání soudem potvrzeno.

b) O všech takto držených osobách s výjimkou těch, o kterých bylo vydáno rozhodnutí podle § 24 zákona o péči o zdraví lidu a toto bylo potvrzeno soudem, zahájí soud řízení podle § 191b;

rozhodnutí podle § 191b odst. 4 musí být vydáno do 3 měsíců ode dne, kdy soudu došlo oznámení podle písmena a).

c) V dalším postupuje soud podle § 191d; u nemocných, u kterých bylo vydáno rozhodnutí podle § 24 zákona o péči o zdraví lidu a bylo potvrzeno soudem, se takto postupuje, jestliže od uvedeného rozhodnutí soudu uplynula doba 1 roku. Rozhodnutí o přípustnosti dalšího držení je třeba vyhlásit do 6 měsíců ode dne vydání usnesení podle § 191b.

4.

a) Projednávání žalob proti rozhodnutím správních orgánů podle hlavy druhé části páte lze jen u těch správních rozhodnutí, jež po vyčerpání přípustných opravných prostředků nabyly právní moci počínaje dnem účinnosti tohoto zákona.

b) Omezení podle písmena a) neplatí, jestliže podle předpisů dosud platných lze požádat o přezkoumání rozhodnutí správních orgánů soudem, když toto rozhodnutí bylo před tím přezkoumáno ve správním odvolacím řízení. Jestliže takové řízení již proběhlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, postupuje se v zahájeném řízení podle § 247 až 250k; zastoupení advokátem či komerčním právníkem není v těchto případech třeba.

5. O opravných prostředcích proti rozhodnutím nositelů pojištění ve věcech důchodového zabezpečení budou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona jednat a rozhodovat po dobu tří let u krajských soudů samosoudci.

6. Pravomocné rozsudky na vyklizení bytu, vyhlášené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a jimiž je povinnost vyklidit byt vázána na zajištění náhradního bytu nebo náhradního ubytování, se ve vykonávacím řízení považují za rozsudky ukládající vyklizení po poskytnutí náhradního bytu. Oprávněný se však může u soudu, který je příslušný k výkonu rozhodnutí proti povinnému domáhat určení, že povinnému náleží jen náhradní ubytování nebo že mu nenáleží bytová náhrada vůbec.

7. I nadále jsou vykonatelná

a) rozhodnutí orgánů hospodářské arbitráže a rozhodnutí rozhodců podle § 32 zákona o hospodářské arbitráži, pokud práva v nich uvedená nezanikla podle § 40 odst. 1 zákona o hospodářské arbitráži (ve znění platném do 30. dubna 1990) vykonatelnost těchto rozhodnutí potvrzuje soud, který by byl k projednání příslušný podle bodu 2a);

b) rozhodnutí rozhodčích komisí pro pracovní spory a smíry těmito komisemi schválené; jejich vykonatelnost potvrzuje okresní soud, v jehož obvodu rozhodčí komise měla své sídlo;

c) smíry schválené smírčím odborovým orgánem podle § 128 zákona č. 84/1972 Sb., o objevech, vynálezech, zlepšovacích návrzích a průmyslových vzorech; jejich vykonatelnost potvrzuje okresní soud, v jehož obvodu smírčí orgán měl své sídlo.

8.

a) Při vyřizování návrhů podle § 764 odst. 2, § 765 odst. 4, § 766 odst. 1 a § 768 odst. 3 obchodního zákoníku postupuje soud podle ustanovení § 200e.

b) Nskončená řízení v konkursu a vyrovnání, v nichž úpadcem (dlužníkem) je fyzická nebo právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku, se přenesou na místně příslušný krajský soud s působností ve věcech obchodních.

9.

a) Pokud se v obecně závazných právních předpisech vydaných před nabytím účinnosti tohoto zákona stanoví, že určité věci rozhodují orgány hospodářské arbitráže, rozumí se tím nadále soudy.

b) V ustanoveních zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, která upravují, že spory rozhodují s výjimkou věcí, jež rozhoduje Úřad pro vynálezy, soud nebo arbitráž, se slova "nebo arbitráž" vypouštějí.

10. a) Státní notářství vrátí soudu, který je pověřil prodejem nemovité věci podle § 335, spisy o výkonu rozhodnutí; jestliže státní notářství do dne nabytí účinnosti tohoto zákona nemovitou věc prodalo,

postoupí soudu, který je pověřil, i strženou částku po srážce nákladů prodeje. Soud pak pokračuje ve výkonu rozhodnutí podle § 335 a násl.; alespoň dodatečně doručí soud původní usnesení o nařízení výkonu osobám uvedeným v § 335 odst. 4, pokud se tak nestalo již dříve, a povinného poučí ve smyslu § 335 odst. 3.

b) Pro řízení o dědictví po těch, kteří zemřeli před účinností tohoto zákona, užije se dosavadních předpisů.

11. Vláda České republiky se zmocňuje, aby nařízením upravovala s přihlédnutím k měnícím se cenovým poměrům peněžité částky v českých korunách uvedené v § 9 odst. 3 písm. a), § 53 odst. 1, § 89a, § 172 odst. 1, § 273 odst. 1, § 322 odst. 2 písm. d) a § 351 odst. 1.

12. Ministerstvo obecně závazným právním předpisem stanoví podrobnosti o obchodním rejstříku a způsobu jeho vedení.

2. Čl. II zákona č. 263/1992 Sb. zní:

Čl. II

1. Okresní soud, v jehož obvodu působilo státní notářství, převezme dnem účinnosti tohoto zákona spisy v řízení o dědictví, o umořování listin a o úschovách, které do tohoto data nebyly pravomocně skončeny, a řízení dokončí.

2. Pro řízení o dědictví po těch, kteří zemřeli před účinností tohoto zákona, užije soud dosavadních předpisů, tím není dotčeno užití § 38.

3. Řízení o umořování listin a o úschovách zahájena před dnem účinnosti tohoto zákona soud dokončí podle dosavadních předpisů.

4. Lhůta k podání odvolání v řízeních uvedených v bodě 1 je zachována, bude-li odvolání adresováno státnímu notářství, proti jehož rozhodnutí směřuje.

5. Okresní soud, v jehož obvodu působilo státní notářství, převezme dnem účinnosti tohoto zákona předměty všech úschov, o nichž státní notářství vedlo řízení, a dále úschov přijatých v souvislosti s řízením o dědictví a úschov podle § 103a zákona č. 95/1963 Sb., o státním notářství a řízení před státním notářstvím (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

6. Soud provede v řízení o dědictví rovněž šetření v evidenci závětí státního notářství, kterou převzal, zda je v ní evidována závěť sepsaná notářským zápisem státního notářství a u kterého soudu je uložena.

3. Čl. III zákona České národní rady č. 24/1993 Sb. zní:

Čl. III

1. Věci, v nichž je dána věcná příslušnost vrchních soudů a v nichž bylo řízení zahájeno před Nejvyšším soudem a tímto soudem nebylo pravomocně rozhodnuto do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, převezmou a dokončí vrchní soudy.

2. Tam, kde zvláštní předpis stanoví, že k přezkoumání správního rozhodnutí je dána věcná příslušnost Nejvyššího soudu, je věcně příslušným vrchní soud.

3. Věci projednávané Nejvyšším soudem České a Slovenské Federativní Republiky, v nichž nebude rozhodnuto do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, převezme a dokončí

a) Nejvyšší soud, jde-li o řízení o opravném prostředku, jestliže se na území České republiky nachází soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni, nebo je-li na území České republiky soud, který by byl podle tohoto zákona územně příslušný projednat věc v prvním stupni;

b) Nejvyšší soud, jde-li o určení místně příslušného soudu, jestliže má na území České republiky sídlo soud, který věc předložil Nejvyššímu soudu České a Slovenské Federativní Republiky podle § 105; v ostatních případech, má-li navrhovatel na území České republiky bydliště nebo sídlo;

c) Nejvyšší soud, jde-li o rozhodování ve sporu o pravomoc podle § 8a odst. 2 a rozhodování o přikázání věci podle § 12 odst. 3 věty druhé, je-li na území České republiky sídlo toho, kdo o

rozhodnutí požádal;

d) vrchní soud, jde-li o žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, je-li správní orgán České republiky příslušný věc rozhodnout.

4. Vrchní soud je příslušný též přezkoumat rozhodnutí ústředních orgánů České a Slovenské Federativní Republiky, bude-li po dni účinnosti tohoto zákona dána pravomoc správního orgánu České republiky věc rozhodnout.

4. Čl. II zákona č. 171/1993 Sb. zní:

Čl. II

Tento zákon platí i pro řízení zahájená před jeho účinností. Právní účinky úkonů, které v řízení nastaly před účinností tohoto zákona, zůstávají zachovány.

Uhde v. r.

Příloha A (§ 248 odst. 3)

Případy, kdy je vyloučena možnost domáhat se, aby rozhodnutí správního orgánu bylo přezkoumáno soudem

Obor	Název předpisu a číslo §	Charakteristika rozhodnutí
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	Zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce § 4 písm. f)	zamítnutí, popř. odnětí oprávnění k odborné způsobilosti k výrobě, montáži, opravám, údržbě a revizím vyhrazených technických zařízení
	§ 4 písm. g)	zamítnutí, popř. odnětí osvědčení o odborné způsobilosti ke zkoušení, revizím, opravám nebo obsluze vyhrazených technických zařízení
	§ 6 odst. 1 písm. b)	nařízení, aby byly v přiměřených lhůtách odstraněny závady zjištěné při výkonu dozorčí činnosti
Celnictví	Zákon č. 44/1974 Sb., celní zákon, ve znění zákona č. 5/1991 Sb., v úplném znění č. 287/1991 Sb. § 42	rozhodování o zařazení zboží
	Zákon č. 547/1990 Sb., o nakládání s některými druhy zboží a technologií a o jejich kontrole § 34	rozhodnutí o udělení nebo odejmutí povolení, rozhodnutí o žádosti o nakládání s kontrolovaným zbožím
Ceny	Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách § 3	rozhodnutí o regulaci cen
Daně	Vyhláška ministerstva financí č. 16/1962 Sb., o řízení ve věcech daní a poplatků § 19, 21	rozhodnutí o povolení posečkání daně nebo jejího zaplacení ve splátkách, rozhodnutí o žádosti o prominutí předepsané daně
Devizové hospodářství	Zákon č. 528/1990 Sb., devizový zákon § 48	devizová povolení
Energetika	Zákon č. 79/1957 Sb., o výrobě rozvodu a spotřebě elektřiny (elektrizací zákon); vyhláška č. 9/1958 Ú . I. § 6	souhlas se zřízením energetického díla
	§ 3 vyhlášky	souhlas energetického podniku se zřízením energetického díla
Lesy - lesní hospodářství	Zákon č. 61/1977 Sb., o lesích § 20	opatření k zajištění bezpečnosti osob a majetku
	Zákon ČNR č. 96/1977 Sb., o	rozhodování o hospodářské úpravě

	hospodaření v lesích a státní správě lesního hospodářství § 5 odst. 2, § 6 odst. 1	lesů
	§ 20 odst. 2	rozhodnutí o opatření k vyhubení škůdců a proti jejich rozšíření v lesích a jejich okolí nebo ve skladech dříví
	§ 24	ustanovení a odvolání lesní stráže
Letecká doprava	Zákon č. 47/1956 Sb., o civilním letectví (letecký zákon), ve znění pozdějších předpisů § 27 odst. 2	rozhodnutí o povinnosti správců, vlastníků nebo uživatelů objektů ohrožujících bezpečnost leteckého provozu na svůj náklad označit tyto objekty leteckým překážkovým značením a toto značení udržovat a provozovat
Nemocenské pojištění (zabezpečení)	Zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 103/1964 Sb., o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a o zabezpečení matky a dítěte, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů	rozhodování v dávkových věcech nemocenského pojištění (zabezpečení) s výjimkou rozhodování o vrácení přeplatků na dávce neprávem vyplacené
Obrana státu	Zákon č. 92/1949 Sb., branný zákon - v úplném znění č. 309/1990 Sb. § 4 a násl.	rozhodnutí v záležitosti branné povinnosti občanů
	Zákon č. 173/1988 Sb., o podniku se zahraniční majetkovou účastí, ve znění zákona č. 112/1990 Sb. § 5	povolení k uzavření nebo změně smlouvy týkající se založení podniku se zahraniční majetkovou účastí
Ochrana odrůd rostlin a plemen zvířat	Zákon č. 132/1989 Sb., o ochraně práv k novým odrůdám rostlin a plemenům zvířat § 21	udělení šlechtitelského osvědčení
Ochrana zemědělské výroby	Zákon č. 61/1964 Sb., o rozvoji rostlinné výroby § 5	povolení odrůd
	§ 12	uznání odrůd, chmelnic, semenných ovocných stromů, matečných ovocných roubových stromů a keřů
	§ 27	povolení prostředků na ochranu rostlin
	Zákon ČNR č. 86/1972 Sb., o plemenitbě hospodářských zvířat § 6	povolování plemen hospodářských zvířat
Plynárenství	Zákon č. 67/1960 Sb., o výrobě rozvodu a využití topných plynů (plynárenský zákon) § 5	souhlas se zřízením zařízení pro výrobu topných plynů
	§ 7	souhlas se zrušením zařízení pro výrobu topných plynů a plynovodní sítě
Průmyslové vlastnictví (vynálezy a průmyslové vzory)	Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích § 34 a 52	zamítnutí přihlášky vynálezu a průmyslového vzoru
Průmyslové vlastnictví (ochranné	Zákon č. 174/1988 Sb., o	zamítnutí přihlášky

známky)	ochranných známkách § 12	
Průmyslové vlastnictví (ochrana označení původu)	Zákon č. 159/1973 Sb., o ochraně označení původu výrobků § 7	zamítnutí přihlášky
Silniční doprava	Zákon č. 135/1961 Sb., o pozemních komunikacích (silniční zákon), ve znění zákona č. 27/1984 Sb. § 3 odst. 3 písm. c)	rozhodnutí o zařazování nově budovaných silnic do silniční sítě, o jejich přeřazování, popř. vyřazování z této sítě, jakož i o přeřazování místních komunikací a účelových komunikací do této sítě
	Vyhláška FMD č. 35/1984 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích (silniční zákon) § 10 odst. 3 písm. c).	rozhodnutí o uzavírce, popř. o objízďce u silnic II. a III. třídy a místních komunikací
Rodičovský příspěvek	Zákon č. 382/1990 Sb., o rodičovském příspěvku	kromě rozhodnutí přezkoumatelných podle § 250I všechna další rozhodnutí s výjimkou rozhodnutí o nepřiznání příspěvku a o zastavení jeho výplaty
Sociální zabezpečení	Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů	kromě rozhodnutí přezkoumatelných podle § 250I všechna další rozhodnutí s výjimkou rozhodnutí o zaopatřovacím příspěvku
	Vyhláška č. 76/1957 Ú . I., ve znění vyhlášky č. 268/1990 Sb., vyhláška č. 183/1991 Sb.	rozhodnutí o invaliditě (částečné invaliditě)
Státní tajemství	Zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství, ve znění zákona č. 383/1990 Sb. § 21	rozhodnutí o zákazu fotografování a filmování
Stavební řád	Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 103/1990 Sb. § 32 písm. c) a d)	územní rozhodnutí o chráněném území a o stavební uzávěře
	§ 91	rozhodnutí o příkazu k odstranění stavby, jsou-li bezprostředně ohroženy životy osob a není-li možno stavbu zachovat
	§ 94	nařízení provedení neodkladných zabezpečovacích prací vlastníku stavby, která ohrožuje svým stavem život nebo zdraví osob, popř. značné národohospodářské nebo kulturní hodnoty, a není-li nezbytné stavbu ihned odstranit
	§ 96 odst. 1 a 2	nařízení vyklizení stavby, která je v takovém stavu, že bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví osob
Školství	Zákon ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství § 3 odst. 2 písm. a) až c), e), h), m)	rozhodnutí ředitele školy (školského zařízení) činěná na základě odborných posudků nebo kapacitních možností
	§ 7 písm. b)	rozhodnutí školského úřadu o odvoláních proti rozhodnutí ředitele podle § 3 odst. 2
	Zákon č. 172/1990 Sb., o vysokých	rozhodnutí rektora (u vysokých

	školách § 18 odst. 2	škol, které se nečlení na fakulty, akademického senátu) vysoké školy o odvolání do rozhodnutí děkana v otázkách přijetí či nepřijetí ke studiu na vysoké škole
Telekomunikace	Zákon č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích § 4	rozhodnutí o povolení zřídit a provozovat telekomunikační zařízení mimo jednotnou telekomunikační síť
	§ 6 odst. 3	rozhodnutí o povolení ke zřizování a provozování telekomunikačních zařízení mimo jednotnou telekom. síť, mají-li být zařízení připojena na jednot. telekom. síť
	§ 35 odst. 4	určení organizace, která provádí v nezbytně nutném rozsahu zajištění nebo likvidaci starých důlních děl a jejich následků
Veterinární péče	Zákon č. 87/1987 Sb., o veterinární péči, ve znění zákona č. 239/1991 Sb. § 23	mimořádná veterinární opatření
Vodní hospodářství	Zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon) § 16	rozhodnutí o opatřeních při nedostatku vody
	§ 30 odst. 3	omezování nebo jiná úprava zásobování pitnou vodou, popř. její užívání při nedostatku pitné vody
Zahraniční obchod	Zákon č. 42/1980 Sb., o hospodářských stycích se zahraničím, ve znění zákona č. 102/1988 Sb. a zákona č. 113/1990 Sb. § 19 odst. 1 písm. i)	udělování, změny a odnímání povolení k poskytování zahraničně hospodářských služeb v oblasti prodeje za devizové prostředky
	§ 54	povolení k vývozu nebo dovozu věcí (tzv. neobchodní vývoz nebo dovoz)
Zdravotnictví	Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu	rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti

Poznámky pod čarou

- 1) § 7 odst. 4 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích.
- 2) § 476 a násl. obchodního zákoníku.
- 3) § 591 a násl. obchodního zákoníku.
- 4) § 601 a násl. obchodního zákoníku.
- 5) § 638 a násl. obchodního zákoníku.
- 6) § 673 a násl. obchodního zákoníku.
- 7) § 682 a násl. obchodního zákoníku.
- 8) § 692 a násl. obchodního zákoníku.

- 9) § 700 a násl. obchodního zákoníku.
- 10) § 708 a násl. obchodního zákoníku.
- 11) § 716 a násl. obchodního zákoníku.
- 12) § 720 a násl. obchodního zákoníku.
- 13) § 725 a násl. obchodního zákoníku.
- 14) Zákon č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže.
- 15) § 44 a násl. obchodního zákoníku.
- 16) § 8 a násl. obchodního zákoníku.
- 17) Zákon č. 174/1988 Sb., o ochranných známkách.
- 18) Zákon č. 159/1973 Sb., o ochraně označení původu výrobků.
- 19) § 90 obchodního zákoníku.
- 20) § 148 odst. 1 obchodního zákoníku.
- 21) § 152 obchodního zákoníku.
- 22) § 231 odst. 4 obchodního zákoníku.
- 23) § 20 až 23 zákona č. 98/1963 Sb., o rozhodčím řízení v mezinárodním obchodním styku a o výkonu rozhodčích nálezů.
- 24) § 37 odst. 1 a 2 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním.
- 25) § 68 odst. 3 obchodního zákoníku.
- 26) § 71 odst. 2 obchodního zákoníku.
- 27) § 71 odst. 3 obchodního zákoníku.
- 28) § 75 odst. 5 obchodního zákoníku.
- 29) § 71 odst. 1 obchodního zákoníku.
- 30) § 71 odst. 4 obchodního zákoníku.
- 31) § 257 odst. 1 obchodního zákoníku.
- 32) § 259 odst. 4 obchodního zákoníku.
- 33) Zákon ČNR č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované.
- 33a) Čl. 10 Ústavy České republiky.
- 34) Vyhláška ministerstva spravedlnosti České republiky č. 270/1990 Sb., o odměnách advokátů a komerčních právníků za poskytování právní pomoci, ve znění vyhlášky č. 573/1990 Sb.
- 34a) § 27 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání.
- 35) V současné době jde zejména o tyto případy:
§ 57b odst. 1 zákona Č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění zákona Č. 180/1990 Sb., jde-li o rozhodnutí o povinnosti zaměstnance nebo jiného příjemce peněžité dávky nemocenského

pojištění nebo přídatků na děti vrátit přeplatek na dávece neprávem vyplacené, jakož i proti rozhodnutí v jiných než dávkových věcech nemocenského pojištění,
 § 122 odst. 1 zákona č. 103/1964 Sb., o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a o zabezpečení matky a dítěte, ve znění zákona Č. 180/1990 Sb., jde-li o rozhodnutí o povinnosti příjemce dávky ze zabezpečení v nemoci a ze zabezpečení matky a dítěte vrátit přeplatek na dávece neprávem vyplacené, jakož i proti rozhodnutí v jiných než dávkových věcech zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte,
 § 112 odst. 3 zákona c. 44/1974 Sb., celní zákon, ve znění zákona č. 117/1983 Sb. a zákona č. 5/1991 Sb.,
 § 7, 8 a § 61 odst. 2 zákona č. 147/1983 Sb., o zbraních a střelivu, ve znění zákona č. 49/1990 Sb.,
 § 122 a 145a zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 110/1990 Sb. a zákona č. 180/1990 Sb., jde-li o rozhodnutí o zákonném nároku na dávku důchodového zabezpečení, uvedenou v § 7 písm. a) Č. 1 -8, písm. b) a c) citovaného zákona,
 § 9 odst. 4 a 7 zákona ČNR č. 37/1989 Sb., o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi,
 § 8 odst. 3, § 11 odst. 2 a § 12 odst. 3 písm. c) zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů,
 § 11 odst. 3 a § 13 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím,
 § 28 odst. 3 zákona ČNR č. 128/1990 Sb., o advokacii,
 § 28 odst. 3 zákona č. 172/1990 Sb., o vysokých školách,
 § 25 zákona ČNR č. 209/1990 Sb.,
 § 11 odst. 2 zákona č. 382/1990 Sb., o rodičovském příspěvku, jde-li o rozhodnutí vrátit přeplatek,
 § 9 odst. 3 a 6 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku,
 § 18 odst. 1 zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky,
 § 17 zákona č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností,
 § 34 zákona č. 237/1991 Sb., o patentových zástupcích,
 § 8 odst. 5 zákona č. 424/1991 Sb.

³⁶⁾ § 5 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách.

Souvislosti

Je měněn

[r1/c75/1993 Sb.](#) Redakční sdělení o opravě chyby v občanském soudním řádu (úplném znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplnění) č. 240/1993 Sb.

Je odkazován z

[169/1994 Sb.](#) Vyhláška Ministerstva financí a České národní banky, kterou se mění a doplňuje vyhláška Federálního ministerstva financí a Státní banky československé č. 303/1992 Sb., kterou se provádí devizový zákon

[r1/c75/1993 Sb.](#) Redakční sdělení o opravě chyby v občanském soudním řádu (úplném znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplnění) č. 240/1993 Sb.

[283/1993 Sb.](#) Zákon o státním zastupitelství

[303/1992 Sb.](#) Vyhláška federálního ministerstva financí a Státní banky československé, kterou se provádí devizový zákon

Odkazuje na

[171/1993 Sb.](#) Zákon, kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád

[24/1993 Sb.](#) Zákon České národní rady, kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád

[1/1993 Sb.](#) Ústava České republiky

358/1992 Sb.	Notářský řád
263/1992 Sb.	Zákon, kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád
519/1991 Sb.	Zákon, kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád a notářský řád
513/1991 Sb.	Obchodní zákoník
451/1991 Sb.	Zákon, kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích
424/1991 Sb.	Zákon o sdružování v politických stranách a v politických hnutích
328/1991 Sb.	Zákon o konkursu a vyrovnání
308/1991 Sb.	Zákon o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností
287/1991 Sb.	Celní zákon (úplné znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplnění)
237/1991 Sb.	Zákon o patentových zástupcích
229/1991 Sb.	Zákon o půdě a jiném zemědělském majetku
183/1991 Sb.	Vyhláška ministerstva práce a sociálních věcí České republiky o přechodu z pracovní neschopnosti do invalidity (částečné invalidity)
63/1991 Sb.	Zákon o ochraně hospodářské soutěže
564/1990 Sb.	Zákon o státní správě a samosprávě ve školství
547/1990 Sb.	Zákon o nakládání s některými druhy zboží a technologií a o jejich kontrole
528/1990 Sb.	Devizový zákon
527/1990 Sb.	Zákon o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích
526/1990 Sb.	Zákon o cenách
382/1990 Sb.	Zákon o rodičovském příspěvku
309/1990 Sb.	Branný zákon (úplné znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplnění)
270/1990 Sb.	Vyhláška ministerstva spravedlnosti České republiky o odměnách advokátů a komerčních právníků za poskytování právní pomoci
209/1990 Sb.	Zákon České národní rady o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované
200/1990 Sb.	Zákon o přestupcích
180/1990 Sb.	Zákon o změnách předpisů o nemocenském a sociálním zabezpečení a mateřském příspěvku a některých dalších předpisů
172/1990 Sb.	Zákon o vysokých školách
128/1990 Sb.	Zákon České národní rady o advokacii
84/1990 Sb.	Zákon o právu shromažďovacím
83/1990 Sb.	Zákon o sdružování občanů
132/1989 Sb.	Zákon o ochraně práv k novým odrudám rostlin a plemenům zvířat
37/1989 Sb.	Zákon České národní rady o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi
174/1988 Sb.	Zákon o ochranných známkách
173/1988 Sb.	Zákon o podniku se zahraniční majetkovou účastí
100/1988 Sb.	Zákon o sociálním zabezpečení (1988-2011)
87/1987 Sb.	Zákon o veterinární péči
35/1984 Sb.	Silniční zákon
147/1983 Sb.	Zákon o zbraních a střelivu
133/1982 Sb.	Zákon, kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád
42/1980 Sb.	Zákon o hospodářských stycích se zahraničím

96/1977 Sb.	Zákon o hospodaření v lesích a státní správě lesního hospodářství
61/1977 Sb.	Zákon o lesích
50/1976 Sb.	Stavební zákon
20/1975 Sb.	Zákon, kterým se mění a doplňují některá další ustanovení zákoníku práce
44/1974 Sb.	Celní zákon
159/1973 Sb.	Zákon o ochraně označení původu výrobků
138/1973 Sb.	Vodní zákon
49/1973 Sb.	Zákon, kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád
86/1972 Sb.	Zákon České národní rady o plemenitbě hospodářských zvířat
84/1972 Sb.	Zákon o objevech, vynálezech, zlepšovacích návrzích a průmyslových vzorech
102/1971 Sb.	Zákon o ochraně státního tajemství
158/1969 Sb.	Zákon, kterým se doplňují a mění občanský soudní řád, notářský řád a zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním
174/1968 Sb.	Zákon o státním odborném dozoru nad bezpečností práce
36/1967 Sb.	Zákon o znalcích a tlumočnících
20/1966 Sb.	Zákon o péči o zdraví lidu
65/1965 Sb.	Zákoník práce (starý)
110/1964 Sb.	Zákon o telekomunikacích
103/1964 Sb.	Zákon o sociálním zabezpečení družstevních rolníků
61/1964 Sb.	Zákon o rozvoji rostlinné výroby
40/1964 Sb.	Občanský zákoník (1964-2013)
99/1963 Sb.	Občanský soudní řád
98/1963 Sb.	Zákon o rozhodčím řízení v mezinárodním obchodním styku a o výkonu rozhodčích nálezů
97/1963 Sb.	Zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním
95/1963 Sb.	Zákon o státním notářství a o řízení před státním notářstvím (notářský řád)
94/1963 Sb.	Zákon o rodině
121/1962 Sb.	Zákon o hospodářské arbitráži
16/1962 Sb.	Vyhláška ministerstva financí o řízení ve věcech daní a poplatků
135/1961 Sb.	Zákon o pozemních komunikacích (silniční zákon)
67/1960 Sb.	Plynárenský zákon
41/1960 Sb.	Nařízení o sídlech a obvodech lidových soudů a sídlech a obvodech krajských soudů
46/1959 Sb.	Zákon o změně pravomoci soudů a o změně a doplnění některých ustanovení z odboru soudnictva a státních notářstev
79/1957 Sb.	Zákon o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny (elektrisační zákon)
54/1956 Sb.	Zákon o nemocenském pojištění zaměstnanců
47/1956 Sb.	Zákon o civilním letectví (letecký zákon)
63/1955 Sb.	Zákonné opatření předsednictva Národního shromáždění o soudní exekuci odepsáním z účtu u peněžního ústavu
57/1955 Sb.	Zákonné opatření předsednictva Národního shromáždění, kterým se upravuje urychlené vymáhání pohledávek na úhradu osobních potřeb nezletilých dětí
115/1953 Sb.	Zákon o právu autorském (autorský zákon)

12/1953 Sb.	Nařízení ministra spravedlnosti o rozsahu a podmínkách přípustnosti exekuce na pohledávky z dodávek zemědělských výrobků státu
95/1952 Sb.	Nařízení ministra spravedlnosti, kterým se vydává jednací řád pro soudy
85/1952 Sb.	Zákon o pojišťovnictví
84/1952 Sb.	Zákon o organizaci peněžnictví
68/1952 Sb.	Zákon, ktorým sa mení a doplňuje občiansky súdny poriadok
180/1950 Sb.	Nařízení ministra spravedlnosti o exekuci na peněžité pohledávky a plat
178/1950 Sb.	Nařízení ministra spravedlnosti, kterým se pro určení soudní příslušnosti stanoví, co se u některých právnických osob rozumí organizačně nižší správou
177/1950 Sb.	Vládne nariadenie o odhadoch nehnuteľných vecí
176/1950 Sb.	Vládne nariadenie o spôsobe a rozsahu exekúcie proti družstvám a iným právnickým osobám
175/1950 Sb.	Vládne nariadenie o potvrdeniach potrebných pre oslobodenie od súdnych poplatkov a preddavkov a pre ustanovenie zástupcu
142/1950 Sb.	Zákon o konaní v občianskych právnych veciach (občiansky súdny poriadok)
92/1949 Sb.	Branný zákon

Republikuje předpis

99/1963 Sb. Občanský soudní řád

Verze

č.	Znění od - do	Novely	Poznámka
1.	24.09.1993	r1/c75/1993 Sb.	Aktuální znění (exportováno 02.09.2022 17:32)
0.	24.09.1993	Dělená účinnost	Vyhlášené znění